

Klasa: 550-01/11-01/01

Urbroj: 5030104-11-2

Zagreb, 21. travnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o socijalnoj skrbi

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. u vezi sa člankom 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o socijalnoj skrbi.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. Darka Milinovića, dr. med., potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra zdravstva i socijalne skrbi, Antu-Zvonimira Golema i Dražena Jurkovića, državne tajnike u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, te Tatjanu Katkić Stanić, ravnateljicu u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI

Zagreb, travanj 2011.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI

Glava I. OPĆE ODREDBE

1. Predmet Zakona Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje djelatnost socijalne skrbi, planiranje i financiranje socijalne skrbi, prava u sustavu socijalne skrbi i postupak za njihovo ostvarivanje, korisnici, sadržaj i organizacijski oblici obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, stručni radnici u socijalnoj skrbi, uloga strukovnih komora, zbirke podataka i nadzor te druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Ovim se Zakonom uređuje planiranje i financiranje te sadržaj i postupak ostvarivanja usluga međugeneracijske solidarnosti.

(3) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

2. Značenje pojedinih izraza Članak 2.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. Korisnik je samac ili obitelj koji u sustavu socijalne skrbi ostvaruje prava na novčane naknade, potpore i druge oblike pomoći te socijalne usluge, propisane ovim Zakonom.

2. Samac je osoba koja nije u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici odnosno nema užu obitelj i živi sama.

3. Obitelj je zajednica koju čine bračni drugovi, izvanbračni drugovi, djeca i srodnici, koji zajedno žive.

Obitelj čine i sljedeće osobe:

- punoljetna djeca osobe koja koristi pravo na pomoć za uzdržavanje dok ih je ta osoba dužna uzdržavati u skladu s propisima koji reguliraju obiteljske odnose,

- pastorki osobe koja koristi pravo na pomoć za uzdržavanje dok ta osoba ima s jednim od roditelja pastorka, koji je dužan uzdržavati svoje dijete, sklopljenu bračnu zajednicu ili živi u izvanbračnoj zajednici,

- maloljetni unuci, nećaci i braća, odnosno sestre osobe koja koristi pravo na pomoć za uzdržavanje, ako ta osoba uzdržava svoje maloljetne unuke, nećake ili braću, odnosno sestre koji su bez roditelja.

4. Jednoroditeljska obitelj je obitelj koju čine dijete/djeca i jedan roditelj.

5. Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba bez obzira na srodstvo koje zajedno stanuju i zajedno podmiruju troškove života.

6. Dijete je osoba do navršениh osamnaest godina života. Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dijete primjenjuju se i na osobu nad kojom roditelji ostvaruju roditeljsku skrb nakon punoljetnosti po propisima o obiteljskim odnosima.

7. Mlada punoljetna osoba je osoba koja je navršila osamnaest, a nije navršila dvadeset i jednu godinu života.

8. Starija osoba je osoba u dobi od 65 i više godina.

9. Osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s osobama bez invaliditeta.

10. Dijete s teškoćama u razvoju je dijete koje zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih ili intelektualnih teškoća treba dodatnu potporu za učenje i razvoj kako bi ostvarilo najbolji mogući razvojni ishod i socijalnu uključenost.

11. Beskućnik je osoba koja nema mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja te je privremeno smještena u prihvatilištu, ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namijenjena za stanovanje.

12. Osnovne životne potrebe su prehrana, smještaj, odjeća i druge stvari za osobne potrebe, osobna njega, kućanske potrepštine, grijanje i zdravstvene potrebe, a obuhvaćaju i sudjelovanje u životu zajednice. Kod djece i mladeži osnovne životne potrebe obuhvaćaju i potrebe koje prvenstveno proizlaze iz njihovog razvoja i odrastanja te odgoja i obrazovanja. Kod djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom osim osnovnih životnih potreba postoje povećane potrebe koje proizlaze iz njihovog oštećenja zdravlja/invaliditeta za aktivno uključivanje u svakodnevni život zajednice.

13. Zadovoljavajući stambeni prostor je stan ili kuća veličine 35m² korisne površine za jednu osobu, a za osobe s invaliditetom 20% veći (42 m²), uvećane za 10m² za svaku daljnju osobu, s mogućim odstupanjem do 10m², koji služi samcu, obitelji ili članovima kućanstva za podmirenje osnovnih stambenih potreba.

14. Prihodima se smatraju ukupni primici, ukupni dohodak i sva materijalna sredstva koja samac ili obitelj odnosno članovi kućanstva ostvare po osnovi rada, mirovine, prihoda od imovine, naknada ili primitaka prema drugim propisima, sredstvima obveznika uzdržavanja ili prihodima ostvarenim na drugi način. Iz prihoda po ovom Zakonu izuzimaju se sredstva obveznog mirovinskog osiguranja za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje (drugi stup).

15. Ukupni dohodak je ukupni iznos dohotka samca, članova obitelji ili članova kućanstva, ostvaren u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, umanjen za iznos uplaćenog poreza i prireza.

16. Imovina samca, obitelji ili članova kućanstva su sve pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama, vrijednosni papiri, udjeli u kapitalu i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu samca odnosno punoljetnih članova obitelji/kućanstva. Imovno stanje samca, obitelji ili članova kućanstva čine njihovi prihodi, ukupni dohodak i imovina.

18. Uputnica je javna isprava kojom se korisnik temeljem rješenja zavoda za socijalnu skrb u županiji upućuje na korištenje socijalne usluge, određuje pružatelj i opseg usluge, te ujedno predstavlja osnovu za obračun troškova pružene usluge. Uputnicom se korisnik upućuje i od strane nadležne službe za socijalnu skrb u jedinici lokalne i područne/regionalne samouprave na korištenje jednokratne pomoći u novcu ili u naravi i prehrane u pučkoj kuhinji te ujedno predstavlja osnovu za obračun troškova pružene novčane ili druge pomoći.

19. Individualni plan je plan promjena životne situacije ili/i ponašanja korisnika utvrđen temeljem sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa, u dogovoru s korisnikom, usmjeren prema odabranim ciljevima, te se provodi, prati i preispituje zajedno s korisnikom, članovima njegove obitelji, pružateljima usluga, te drugim osobama važnim za korisnika.

Glava II. SOCIJALNA SKRB

1. Pojam socijalne skrbi

Članak 3.

Socijalna skrb je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja se obavlja kao javna služba a kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama s nepovoljnim osobnim ili obiteljskih okolnostima, koji uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.

2. Osiguravanje obavljanja djelatnosti socijalne skrbi

Članak 4.

(1) Republika Hrvatska mjerama socijalne politike osigurava i razvija programe i planove socijalne skrbi, stvara uvjete za razvoj djelatnosti socijalne skrbi, te podupire i potiče razvoj samopomoći, samostalnog života korisnika i različite oblike dobrovoljnog rada na području socijalne skrbi, vodeći brigu o regionalnim razlikama.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), nadzire djelatnost socijalne skrbi te zajedno s jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave ustrojava i usklađuje djelatnost socijalne skrbi.

(3) Sredstva za obavljanje djelatnosti i ostvarivanje prava u djelatnosti socijalne skrbi utvrđenih ovim Zakonom osiguravaju Republika Hrvatska i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i posebnim propisima.

3. Obavljanje socijalne skrbi u jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave

Članak 5.

(1) Jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve u djelatnosti socijalne skrbi na način da:

- organizira i provodi mjere i aktivnosti sukladno socijalnom planu na svojem području,
- predlaže razvoj mreže potrebnih kapaciteta socijalnih usluga na svojem području, u skladu sa svojim socijalnim planom i Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj, te daje prethodno mišljenje na mrežu javne socijalne službe iz članka 160. ovoga Zakona,
- usklađuje i koordinira djelovanje udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi na njezinom području,
- osigurava financiranje i organiziranje rada ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač,
- u suradnji s Ministarstvom, osigurava provođenje socijalnih mjera i pružanje usluga socijalne skrbi na rijetko naseljenim i nerazvijenim područjima i otocima.

(2) Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju socijalne potrebe građana.

4. Nositelji djelatnosti socijalne skrbi

Članak 6.

(1) Djelatnost socijalne skrbi obavljaju Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice i druge domaće i strane pravne i fizičke osobe, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi iz stavka 1. ovoga članka, predškolske, školske i zdravstvene ustanove, policija, pravosudna i druga državna tijela, te druge pravne i fizičke osobe koje po posebnim zakonima brinu o obitelji, djeci i drugim osobama koje se ne mogu brinuti same o sebi, obvezne su međusobno surađivati.

(3) Suradnju iz stavka 2. ovoga članka mogu ostvarivati i na način utvrđen međusobnim sporazumima.

5. Ustanove socijalne skrbi

Članak 7.

(1) Ustanove socijalne skrbi osnivaju se radi ostvarivanja prava na novčane pomoći i socijalne usluge propisanih ovim zakonom i obavljanja drugih poslova u djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Ustanove socijalne skrbi mogu osnovati Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave te druge domaće i strane pravne i fizičke osobe, pod uvjetima propisanim ovim zakonom i Zakonom o ustanovama.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, osnivač zavoda za socijalnu skrb u županiji (u daljnjem tekstu: Zavod) je Republika Hrvatska.

Glava III.

SOCIJALNO PLANIRANJE

1. Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj i socijalni plan

Članak 8.

(1) Socijalno planiranje obuhvaća izradu Strategije razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj i socijalnih planova za područje jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave.

(2) Strategiju razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj donosi Vlada Republike Hrvatske.

(3) Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi određuju se ciljevi socijalne skrbi i mjere za njihovo ostvarivanje radi osiguravanja osnovnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva i zadovoljavanja potreba socijalno osjetljivih skupina.

(4) Socijalni plan u djelatnosti socijalne skrbi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave donosi Savjet za socijalnu skrb u županiji, u skladu sa Strategijom iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Socijalni plan obuhvaća mjere i aktivnosti za poticaj i razvoj sustava socijalne skrbi te novih oblika pomoći i usluga za socijalnu uključenost na području jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave.

2. Nacionalno socijalno vijeće

Članak 9.

(1) Nacionalno socijalno vijeće osniva se za prepoznavanje i proučavanje socijalnih problema te davanje i predlaganje stručnih mišljenja na području socijalnog planiranja i razvojnog usmjerenja u djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Članove Nacionalnoga socijalnog vijeća imenuje i razrješuje Hrvatski sabor na prijedlog ministra nadležnog za socijalnu skrb (u daljnjem tekstu:Ministar), između priznatih stručnjaka pojedinih struka koje djeluju na području socijalne skrbi, te predstavnika saveza osoba s invaliditetom, udruga djece, te drugih udruga korisnika iz područja socijalne skrbi i ima 15 članova.

(3) Nacionalno socijalno vijeće obavlja prvenstveno sljedeće poslove:

- prati potrebe na području socijalne skrbi i predlaže programe mjera i razvoja socijalne skrbi,
- predlaže programe znanstveno istraživačkih zadaća na području socijalne skrbi,
- na zahtjev Ministarstva, Vlade Republike Hrvatske ili Hrvatskog sabora zauzima načelne stavove u spornim slučajevima u djelatnosti socijalne skrbi,
- daje mišljenja o standardima socijalnih usluga, programima socijalne skrbi i drugim pitanjima iz područja socijalne skrbi važnim za Republiku Hrvatsku.

(4) Nacionalno socijalno vijeće donosi u prosincu godišnji plan rada, a u siječnju podnosi Hrvatskom saboru izvješće o svom radu za proteklu godinu.

(5) Nacionalno socijalno vijeće donosi poslovnik kojim se regulira njegovo djelovanje.

Članak 10.

(1) Članovi Nacionalnoga socijalnog vijeća imenuju se na vrijeme od pet godina.

(2) Imenovani član Nacionalnoga socijalnog vijeća može biti razriješen dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan ako sam zatraži razrješenje, ne ispunjava članske obveze, izgubi sposobnost obnašanja dužnosti ili svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša.

(3) Postupak radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana mogu pokrenuti predsjednik ili najmanje pet članova Nacionalnoga socijalnog vijeća odnosno Ministar, podnošenjem zahtjeva vijeću.

(4) Nakon primitka zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka Nacionalno socijalno vijeće imenovat će povjerenstvo iz reda svojih članova na temelju čijeg izvješća će odlučiti hoće li Hrvatskom saboru predložiti razrješenje člana ili će odbiti zahtjev kojim je postupak pokrenut.

3. Savjet za socijalnu skrb u županiji

Članak 11.

(1) U cilju planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području, jedinica područne (regionalne) samouprave osniva Savjet za socijalnu skrb u županiji.

(2) Savjet za socijalnu skrb u županiji osniva se odlukom skupštine jedinice područne (regionalne) samouprave.

(3) Broj članova Savjeta za socijalnu skrb u županiji određuje se odlukom iz stavka 2. ovoga članka, a čine ga predstavnici područne (regionalne) i lokalne samouprave, Zavoda, obiteljskog centra, domova socijalne skrbi, centara za pomoć i njegu te drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, ustanova obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja i drugih djelatnosti važnih za socijalno uključivanje korisnika, komora u socijalnoj skrbi, strukovnih udruga, udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi te sindikata i poslodavaca u socijalnoj skrbi.

Glava IV.
FINANCIRANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI

1. Izvori financiranja socijalne skrbi

Članak 12.

Sredstva za financiranje djelatnosti socijalne skrbi osiguravaju se iz:

- iz sredstava proračuna Republike Hrvatske,
- iz sredstava proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave,
- iz sredstava proračuna jedinica lokalne samouprave,
- prihoda ostvarenih sudjelovanjem korisnika i njihovih obveznika uzdržavanja u plaćanju troškova socijalnih usluga,
- vlastitih prihoda,
- donacija, pomoći i ostalih namjenskih prihoda.

2. Sredstva koja osigurava Republika Hrvatska

Članak 13.

Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu sredstva za:

- ostvarivanje prava na novčane pomoći u sustavu socijalne skrbi iz članka 39. ovoga Zakona, osim prava na pomoć za stanovanje,
- ostvarivanje prava na socijalne usluge iz članka 95. ovoga Zakona temeljem uputnice Zavoda, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom,
- ostvarivanje prava na usluge međugeneracijske solidarnosti,
- financiranje rada Zavoda i obiteljskih centara čiji je osnivač Republika Hrvatska,
- financiranje rada domova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska plaćanjem programa ili usluga,
- financiranje rashoda za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju prostora, kupnju poslovnih objekata, rashoda za investicijsko održavanje, hitne intervencije, opremanje prostora, te ulaganje u informatizaciju u ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska, prema pravilniku o standardima i normativima koje propisuje Ministar.

3. Sredstva koja osiguravaju jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave

Članak 14.

(1) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave obvezne su osigurati sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno ovom Zakonu i posebnom propisu, u skladu sa socijalnim planom i mrežom djelatnosti socijalne skrbi na svojem području.

(2) Jedinice područne (regionalne) obvezne su u svom proračunu osigurati sredstva za troškove ogrijeva, a jedinice lokalne samouprave sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za stanovanje, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(3) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave osiguravaju sredstva za rad ustanova socijalne skrbi čiji su osnivač, za investicijsko i tekuće održavanje prostora, opreme i prijevoznih sredstava tih ustanova, te za njihovo investicijsko ulaganje i održavanje informatičke opreme i druge komunikacijske opreme.

(4) Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija obvezni su u svom proračunu osigurati sredstva za osnivanje i rad pučkih kuhinja, kao i pružanje usluga prihvatilišta za beskućnike na način propisan ovim Zakonom.

(5) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave može osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih pomoći i socijalnih usluga stanovnicima na svom području iznad standarda utvrđenih ovim Zakonom, na način propisan njihovim općim aktom, ukoliko u svom proračunu ima za to osigurana sredstva.

4. Sredstva za rad Zavoda

Članak 15.

(1) Za financiranje Zavoda iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za:

- rashode za zaposlene (plaće bruto, ostale rashode za zaposlene i doprinose na plaće);
- materijalne rashode (naknade za prijevoz na posao i s posla, obveznu stručnu izobrazbu radnika),
- rashode za nabavu nefinancijske imovine (materijalne i nematerijalne imovine, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstva, nematerijalne proizvedene imovine, informatizacije, dodatnih ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

(2) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za materijalne rashode i financijske rashode Zavoda i to:

- naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za rad na terenu, naknade za odvojeni život, stručno usavršavanje zaposlenika);
- rashodi za materijal i energiju (uredski materijal i ostali materijalni rashodi, materijal i sirovine, energija, materijal i dijelovi za tekuće održavanje i investicijsko održavanje i sitni inventar);
- rashodi za usluge (telefona, pošte i prijevoza, tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine izuzev najma vozila, zdravstvene i veterinarske usluge, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge i ostale usluge);
- ostali nespomenuti rashodi poslovanja (naknade za rad povjerenstava i slično, premije osiguranja, reprezentaciju, članarine, pristojbe i naknade i ostali nespomenuti rashodi poslovanja);
- financijski rashodi (bankarske usluge i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i valutne klauze, zatezne kamate i ostali nespomenuti financijski rashodi).

5. Sredstva za rad domova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska

Članak 16.

Za financiranje domova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za:

- rashode za zaposlene (plaće bruto, ostale rashode za zaposlene i doprinose na plaće);
- materijalni rashodi (naknade troškova zaposlenima, rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge, ostali nespomenuti rashodi poslovanja,
- financijski rashodi,
- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade,
- ostali rashodi,
- rashode za nabavu nefinancijske imovine (materijalne i nematerijalne imovine, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstva, nematerijalne proizvedene imovine, informatizacije, dodatnih ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

6. Decentralizirane funkcije

Članak 17.

(1) Decentralizirane funkcije djelatnosti socijalne skrbi u jedinicama područne (regionalne) samouprave su:

- sredstva za rad domova za starije i nemoćne osobe nad kojima su prenesena osnivačka prava,
- materijalni i financijski rashodi Zavoda, i
- pomoći za stanovanje korisnicima koji se griju na drva.

(2) U proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se putem pomoći izravnjanja nedostajuća sredstva u proračunima jedinica područne (regionalne) samouprave za financiranje decentraliziranih funkcija, do iznosa bilančnih prava utvrđenih odlukama iz članka 19. ovoga Zakona.

7. Sredstva za rad decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe kojima su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave

Članak 18.

(1) Za financiranje decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe, kojima su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave, u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za:

- rashode za zaposlene,
- materijalne rashode,
- financijske rashode,
- hitne intervencije (investicijsko održavanje, oprema i nabava nefinancijske imovine), i
- rashode za nabavu nefinancijske imovine (materijalnu i nematerijalnu imovinu, građevinske objekte, postrojenja i opremu, prijevoznih sredstva isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti, nematerijalnu proizvedenu imovinu, informatizaciju, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

(2) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osigurava se razlika sredstva između ukupnih prihoda za posebne namjene i utvrđenih rashoda za domove za starije i nemoćne osobe iz stavka 1. ovoga članka.

8. Odluke za financiranje decentraliziranih funkcija

Članak 19.

(1) Vlada Republike Hrvatske donosi odluke o minimalnim standardima, kriterijima i mjerilima za financiranje decentraliziranih funkcija iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Odluke iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske donosi za svaku godinu, po donošenju državnog proračuna za iduću godinu, a objavljuju se u »Narodnim novinama«.

9. Evidencija i dokumentacija o pravima iz socijalne skrbi

Članak 20.

(1) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave obvezne su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o ostvarivanju prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i o drugim pravima iz socijalne skrbi utvrđenim njihovim općim aktima, te o tome dostavljati izvješća Zavodu, koji jednom godišnje dostavlja Ministarstvu objedinjeno izvješće.

(2) Pravilnik iz stavka 1. ovog članka koji propisuje sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka, donosi Ministar.

Glava V. TEMELJNA NAČELA SOCIJALNE SKRBI

Članak 21.

Socijalna skrb u Republici Hrvatskoj provodi se na načelima supsidijarnosti, pravičnosti, slobode izbora i dostupnosti, individualizacije, uključivanja korisnika u zajednicu, pravovremenosti, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika i zabrane diskriminacije.

1. Načelo supsidijarnosti

Članak 22.

(1) Svatko je prema svojim sposobnostima obavezan brinuti se za dostojan život sebe i osoba koje je po zakonu ili drugoj pravnoj osnovi dužan uzdržavati.

(2) Tko ne može osigurati uzdržavanje sam svojim radom, pravima koja proizlaze iz rada ili osiguranja, prihodima od imovine ili iz drugih izvora, odnosno naknadama ili primanjima prema drugim propisima ili pomoću osoba koje su ga obvezne uzdržavati ili na drugi način, ima pravo na pomoć i usluge u sustavu socijalne skrbi, pod uvjetima određenim ovim Zakonom.

2. Načelo pravičnosti

Članak 23.

Osoba koja ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi ne može biti u boljem položaju od osobe koja sredstva za život stječe radom ili na temelju prava koja proizlaze iz rada.

3. Načelo slobode izbora i dostupnosti socijalne skrbi

Članak 24.

(1) Socijalne usluge te novčane i druge pomoći iz sustava socijalne skrbi ostvaruju korisnici po načelu slobodnog izbora, pod uvjetima određenim ovim zakonom.

(2) Pružanje usluga socijalne skrbi i ostvarivanje pomoći organizirano je na način koji osigurava njihovu fizičku i ekonomsku dostupnost korisnicima.

4. Načelo individualizacije

Članak 25.

(1) Prava iz sustava socijalne skrbi osiguravaju se u skladu s individualnim potrebama i okolnostima korisnika, uz njegovo aktivno sudjelovanje pod uvjetima propisanim zakonom.

(2) Prava iz sustava socijalne skrbi neotuđiva su osobna materijalna i druga prava, ne mogu se prenijeti na drugoga niti se mogu naslijediti. Dospjele novčane naknade i pomoći koje nisu isplaćene do smrti korisnika mogu se nasljeđivati, a novčane naknade i pomoći dospjele poslije smrti korisnika koji nema nasljednika pripadaju Republici Hrvatskoj, odnosno državnom proračunu.

5. Načelo uključivanja korisnika u zajednicu

Članak 26.

Usluge socijalne skrbi pružaju se korisnicima uvijek kada za to postoje uvjeti u njihovim domovima i/ili njihovoj lokalnoj zajednici kroz izvaninstitucijske oblike skrbi koje osiguravaju različiti pružatelji usluga s ciljem poboljšanja kvalitete života korisnika i njegove uključenosti u zajednicu.

6. Načelo pravovremenosti

Članak 27.

Mjerama i programima socijalne skrbi osigurava se pravovremeno prepoznavanje potreba i pružanje usluga korisniku radi sprječavanja nastanka ili razvoja stanja koja ugrožavaju zadovoljavanje njegovo životnih potreba ili sprječavaju uključivanje u zajednicu.

7. Načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika

Članak 28.

Korisnik ima pravo na socijalnu skrb uz poštivanje njegovih ljudskih prava, fizičkog i psihičkog integriteta, sigurnosti i uvažavanje njegovih etičkih, kulturnih i vjerskih uvjerenja.

8. Načelo zabrane diskriminacije

Članak 29.

Zabranjena je neizravna i izravna diskriminacija korisnika socijalne skrbi sukladno posebnom zakonu.

Glava VI.

KORISNICI SOCIJALNE SKRBI

1. Korisnici socijalne skrbi

Članak 30.

(1) Svaka osoba i/ili obitelj kojoj je potrebna stručna i novčana pomoć u otklanjanju nepovoljnih osobnih ili obiteljskih okolnosti zbog kojih bez potpore socijalne skrbi nisu u mogućnosti zadovoljiti svoje osnovne životne potrebe, održati kvalitetu života i/ili štititi svoja prava i interese ima pravo na socijalnu skrb u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom

(2) Korisnik socijalne skrbi može biti:

1. samac ili članovi obitelji/obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način;

2. dijete i mlađa punoljetna osoba koja je bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi ili je žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, žrtva trgovanja ljudima, dijete s teškoćama u razvoju, dijete i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju (s rizikom za poremećaje ili s poremećajima u ponašanju i problemima socijalne integracije), dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu;

3. trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života bez obiteljske potpore i odgovarajućih uvjeta za život;
 4. obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga potpora, te osobe koje su bile u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici i imaju zajedničku djecu;
 5. odrasla osoba s invaliditetom ili osoba s drugim privremenim ili trajnim promjenama u zdravstvenom stanju zbog kojih nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama, žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima;
 6. osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o svojim osnovnim životnim potrebama;
 7. osoba ovisna o alkoholu i opojnim drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, osoba društveno neprihvatljivog ponašanja, osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili je otpuštena s izdržavanja te kazne;
 8. beskućnik, te druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.
- (3) Pravo na socijalnu skrb imaju hrvatski državljani koji imaju prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj te stranci i osobe bez državljanstva sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj.
- (4) Stranci i osobe bez državljanstva s privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj, stranci pod supsidijarnom zaštitom, stranci s utvrđenim statusom žrtve trgovanja ljudima, azilanti i članovi njihove obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, imaju pravo na socijalnu skrb u slučajevima i pod uvjetima propisanim ovim i posebnim zakonom.
- (5) Osobe iz stavka 4. ovog članka mogu ostvariti prava na socijalnu skrb samo po jednoj osnovi, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

2. Prava korisnika pri ostvarivanju i korištenju socijalne skrbi

Članak 31.

Korisnik socijalne skrbi ima pravo dobiti informaciju, sudjelovati i ostvariti potporu u donošenju odluka, pravo na tajnost i zaštitu osobnih podataka, privatnost i pritužbu.

3. Pravo na informaciju

Članak 32.

- (1) Svaka osoba ima pravo na sve informacije o pravima i uslugama i na potporu u prevladavanju komunikacijskih teškoća u sustavu socijalne skrbi koje mogu doprinijeti zadovoljavanju njegovih osobnih potreba i poboljšanju kvalitete života u zajednici.
- (2) Iznimno, osoba iz stavka 1. i korisnik nemaju pravo na informaciju kojom bi se stavila u nepovoljniji položaj neka druga osoba.

4. Pravo na sudjelovanje i potporu u donošenju odluka

Članak 33.

- (1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo sudjelovati u procjeni svog stanja i potreba te odlučivanju o primanju potrebnih usluga, te pravovremeno dobiti sve informacije koje su mu potrebne za donošenje odluke i pristanak na uslugu, uključujući i rizik od povrede ili štete, opis, cilj i korist od predložene usluge kao i informacije o drugim raspoloživim uslugama i druge informacije od značenja za pružanje usluge.
- (2) Korisnik socijalne skrbi ima pravo dobiti su potporu koja mu je potrebna za donošenje odluke iz stavka 1. ovog članka.

(3) Bez pristanka korisnika odnosno njegovog skrbnika ili zakonskog zastupnika ne smije se pružiti bilo kakva usluga, osim u slučajevima propisanim zakonom.

(4) Dijete, sukladno svojoj dobi i zrelosti, i odrasla osoba lišena poslovne sposobnosti, sukladno svojim mogućnostima, imaju pravo sudjelovati i dati mišljenje u svim postupcima u kojima se odlučuje o njihovim pravima.

5. Pravo na tajnost i zaštitu osobnih podataka

Članak 34.

(1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo na tajnost i zaštitu svih osobnih podataka, uključujući i onih koji se odnose na provođenje postupka po ovom Zakonu i ostvarivanjem socijalne skrbi.

(2) Od prava korisnika na tajnost podataka, može se odstupiti samo u slučajevima propisanim zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu.

6. Pravo na privatnost

Članak 35.

(1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo na poštivanje privatnosti prilikom pružanja socijalne skrbi.

(2) Osoba koja pruža uslugu u djelatnosti socijalne skrbi ne smije narušavati privatnost korisnika preko mjere nužne za pružanje usluge ili osiguravanje prava korisniku.

7. Pravo na pritužbu

Članak 36.

(1) Korisnik socijalne skrbi koji nije zadovoljan pruženom uslugom, postupkom ili ponašanjem osoba koje pružaju usluge u djelatnosti socijalne skrbi može podnijeti pritužbu ravnatelju, upravi ili drugoj odgovornoj osobi pravne osobe koja je pružatelj usluge odnosno fizičkoj osobi koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi.

(2) Ravnatelj i druge osobe iz stavka 1. ovoga članka, obvezni su bez odgađanja postupiti po pritužbi i o poduzetim mjerama pisanim putem obavijestiti osobu najkasnije u roku od osam dana.

(3) Ako osoba nije zadovoljna poduzetim mjerama, zaštitu svojih prava može zatražiti kod ministra ili nadležne komore.

8. Obveze i odgovornosti korisnika socijalne skrbi

Članak 37.

(1) Korisnik socijalne skrbi obvezan je dati točne i istinite osobne podatke službenoj osobi o svojim prihodima i imovinskom stanju i omogućiti ih dostupnima službenoj osobi kod podnošenja zahtjeva, u postupku za ostvarivanje novčanih pomoći i socijalnih usluga te tijekom njihova korištenja.

(2) Za točnost podataka navedenih u zahtjevu za ostvarivanje socijalne skrbi podnositelj odgovara materijalno i kazneno.

(3) Korisnik socijalne skrbi ima pravo aktivno sudjelovati u procjeni, planiranju i korištenju novčanih pomoći i socijalnih usluga, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Glava VII.
PRAVA NA NOVČANE NAKNADE I POTPORE, DRUGI OBLICI
POMOĆI I SOCIJALNE USLUGE

Članak 38.

Ovim se Zakonom uređuju:

- I. novčane naknade i potpore
- II. drugi oblici pomoći
- III. socijalne usluge.

I. NOVČANE NAKNADE I POTPORE

Vrste novčanih naknada i potpora

Članak 39.

Novčane naknade i potpore po ovom Zakonu su:

e

Osnovica

Članak 40.

- (1) Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih naknada, potpora i materijalne pomoći po ovom Zakonu, osim pomoći za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj.
- (2) Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koji objavljuje Državni zavod za statistiku.
- (3) Iznos osnovice iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se temeljem linije siromaštva za samačko kućanstvo iz prethodne godine.
- (4) Iznos osnovice iz stavka 2. ovoga članka koji objavljuje svake godine Državni zavod za statistiku, počinje se primjenjivati od 1. siječnja sljedeće godine.
- (5) Ako iznos osnovica iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nije cijeli broj, zaokružuje se na cijeli broj.

1. POMOĆ ZA UZDRŽAVANJE

a) Uvjeti i način ostvarivanja pomoći za uzdržavanje

Korisnici pomoći za uzdržavanje

Članak 41.

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje ima samac ili članovi kućanstva za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba u visini utvrđenoj ovim Zakonom, koji nemaju sredstva za tu namjenu iz razloga na koje nisu mogli ili ne mogu utjecati, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, dohotkom, imovinom, naknadama ili primicima, sredstvima obveznika uzdržavanja ili prihodima ostvarenim na drugi način.

(2) Članovi kućanstva određuju odraslu osobu koja ih predstavlja u postupku ostvarivanja prava na pomoć za uzdržavanje.

Mjere i aktivnosti za socijalnu uključenost

Članak 42.

(1) Radno sposobna i djelomično radno sposoban korisnik pomoći za uzdržavanje ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njegovu socijalnu uključenost.

(2) Mjere i aktivnosti za socijalnu uključenost u sustavu socijalne skrbi propisuje pravilnikom Ministar.

Plan aktivnosti korisnika

Članak 43.

(1) Zavod će utvrditi plan aktivnosti s korisnikom iz članka 42. stavka 1. ovog Zakona o aktivnom rješavanju njegove nepovoljne socijalne situacije, koji je sastavni dio njegovog individualnog plana, kao i njegovu suglasnost na umanjenje ili prestanak prava u slučaju neopravdanog neizvršavanja obveza iz plana.

(2) Sadržaj plana aktivnosti propisan je pravilnikom iz članka 42. stavka 2 ovog Zakona..

Članak 44.

Pravo na pomoć za uzdržavanje može se ostvariti u novcu ili u naravi u visini/vrijednosti utvrđenoj ovim Zakonom.

Iznos pomoći za uzdržavanje u novcu

Članak 45.

(1) Iznos pomoći za uzdržavanje utvrđuje se u postotku od osnovice iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona preračunate u novčani iznos.

(2) Pomoć za uzdržavanje iznosi za:

1. samca - 120% osnovice,

2. obitelj za:

- odraslog člana obitelji - 80% osnovice,

- dijete do navršene 7. godine - 80% osnovice,

- dijete od navršene 7. godine do navršene 15. godine - 90% osnovice,

- dijete od navršene 15. godine do 18. godine života, odnosno mlađi punoljetnik do završetka redovnog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života - 100% osnovice.

(3) Iznosi utvrđeni prema stavku 2. ovoga članka povećavaju se ako je korisnik:

- odrasla osoba s općom nesposobnosti za rad koja živi sama - za 50% osnovice,
- odrasla osoba s općom nesposobnosti za rad koja živi u obitelji - za 30% osnovice,
- trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelja do 2 mjeseca nakon poroda - za 50% osnovice,
- dijete u jednoroditeljskoj obitelji - za 25% osnovice.

(4) Vrijednost pomoći u naravi utvrđuje se prema kriterijima propisanim stavcima 2. i 3. ovoga članka.

Uračunavanje prihoda

Članak 46.

(1) Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između iznosa sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 45. ovoga Zakona i iznosa prosječnoga mjesečnoga prihoda samca ili obitelji ostvarenog u tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje toga prava, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

(2) Ako samac ili obitelj u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke zbog promijenjenih okolnosti od dana pokretanja postupka ostvaruje najmanje 10% viši ili niži mjesečni prihod, visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 45. ovoga Zakona i prihoda ostvarenog u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke.

Članak 47.

(1) U prihode samca i obitelji iz članka 46. ovoga Zakona uračunava se i posredno utvrđeni dohodak i drugi primici koje samac, odnosno obitelj ne prikaže, no Zavod utvrdi da njima plaća robu ili usluge koje ne služe zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, u iznosu koji prelazi prikazane prihode.

(2) U prihode samca ili obitelji iz članka 46. ovoga ne uračunavaju se:

- novčane naknade i potpore po ovom Zakonu,
- socijalna pomoć i naknada koju osigurava jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, do iznosa osnovice iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona,
- doplatak za djecu,
- sredstva za uzdržavanje za dijete ostvarena temeljem propisa o obiteljskim odnosima,
- stipendija koja omogućuje obrazovanje i osposobljavanje za dijete/mlađu punoljetnu osobu koja je bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, te dijete/mlađu punoljetnu osobu čija je obitelj korisnik pomoći za uzdržavanje.
- godišnji dar za božićne i uskrсне blagdane i dar za djecu do 15. godine života,
- novčana naknada za tjelesno oštećenje,
- ortopedski dodatak,
- doplatak za pomoć i njegu po odredbama drugih zakona,
- opskrbnina koju prima udomitelj za potrebe smještenog korisnika,
- primici koje fizičke osobe ostvare na osnovi donacija pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe,
- sredstva za saniranje posljedica elementarnih nepogoda.

(3) Ako radno sposobni ili profesionalno radno nesposobni korisnik prihvati ponuđeni posao ili rad u trajanju do 6 mjeseci, koji je utvrđen planom aktivnosti iz članka 43. ovoga Zakona, te mu pravo na pomoć za uzdržavanje prestane, ostvareni dohodak ili primitak za rad u

razdoblju od 3 mjeseca prije podnošenja novog zahtjeva za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje, ne uračunava se u prihode.

(4) Iznos prihoda obitelji umanjuje se za iznos koji na temelju propisa o obiteljskim odnosima član obitelji plaća za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji.

Članak 48.

(1) Poljoprivredniku i članu njegove obitelji, koji obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, prosječni mjesečni prihod s tog osnova utvrđuje se prema rješenju porezne uprave, potvrdi agencije nadležne za plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju o isplaćenim potporama sukladno poreznim propisima i temeljem drugih relevantnih podataka.

(2) Prosječni mjesečni prihod iz stavka 1. ovoga članka ne utvrđuje se poljoprivredniku samcu starijem od 65 godina i obitelji koja obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a svi članovi obitelji su stariji od 65 godina ili neovisno o dobi ukoliko imaju utvrđen invaliditet.

Uračunavanje povremenih i jednokratnih prihoda

Članak 49.

(1) Ukoliko je samac ili član obitelji u razdoblju od tri mjeseca prije mjeseca podnošenja zahtjeva ostvario povremenim radom prihode (povremeni prihod), pri izračunavanju iznosa pomoći povremeni se prihodi uračunavaju kao prosječni mjesečni prihod.

(2) Samac ili obitelj koji su ostvarili prihode jednokratno u razdoblju od godinu dana prije mjeseca podnošenja zahtjeva, nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje ostvareni prihod odgovara iznosu pomoći koju bi ostvario samac, odnosno član obitelji.

(3) Jednokratni prihodi po ovom zakonu su darovanja, odštete, otpremnine, nagrade i drugi prihodi koje je korisnik primio samo jednom.

(4) Prihodi iz stavka 3. ovog članka računaju tako da se kao vlastiti prihod uzima u obzir 1/12 prihoda mjesečno u visini pomoći za uzdržavanje koju bi ostvario samac, odnosno član obitelji.

(5) Samac ili obitelj koji su ostvarili sredstva prodajom vlastite, darovane ili nasljeđene pokretnine ili nekretnine nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet pokretnina i nekretnina.

Uvjeti za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje

Članak 50.

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje može ostvariti samac ili obitelj pod uvjetom da:

- vrijednost nekretnina u vlasništvu samca ili punoljetnih članova obitelji ne prelazi iznos od 100 proračunskih osnovica za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj na dan podnošenja zahtjeva;
- u razdoblju od godine dana prije podnošenja zahtjeva nije prodao, darovao ili se odrekao prava na nasljeđivanje nekretnine, ako je time mogao ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba u vrijeme podnošenja zahtjeva u smislu ovoga Zakona;
- nisu vlasnici pokretne imovine koju bi mogli koristiti ili otuđiti bez ugrožavanja osnovnih životnih potreba i time osigurati sredstva u visini pomoći iz članka 45. ovoga Zakona za uzdržavanje sebe ili članova svoje obitelji,
- na dan podnošenja zahtjeva nisu vlasnici jednog ili više motornih vozila, vrijednost kojeg/kojih je veća od sedam proračunskih osnovica za obračun naknada i drugih

primanja u Republici Hrvatskoj, osim motornog vozila koje služi za prijevoz samca ili člana obitelji koji je korisnik doplatka za pomoć i njegu ili osobne invalidnine, starije i nemoćne teško pokretne osobe ili obitelji sa 6 i više članova,

- samac ili član obitelji nije sklopio ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju.

(2) Vrijednost zadovoljavajućeg stambenog prostora u smislu članka 2. ovoga Zakona, koji samac odnosno punoljetni članovi kućanstva imaju u vlasništvu, ne uračunava se u vrijednost imovine iz stavka 1. podstavka 1. ovog članka.

(3) Ukoliko samac ili član obitelji u razdoblju od godine dana prije dana podnošenja zahtjeva otuđi ili prenese na maloljetnog člana obitelji nekretninu iz stavka 1. podstavka 1. ovog članka, nema pravo na pomoć za uzdržavanje.

Članak 51.

Pravo na pomoć za uzdržavanje nema samac niti član obitelji ako:

- ima redovite mjesečne prihode u visini većoj od iznosa utvrđenih prema članku 45. ovoga Zakona,
- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je obvezna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako Zavod utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje jer su njegovi prihodi ili prihodi njegove obitelji manji od trostrukog iznosa pomoći za samca ili obitelj utvrđene člankom 45. stavkom 3. i 4. ovoga zakona,
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- ima u vlasništvu ili suvlasništvu stan, kuću ili drugu nekretninu koja ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba, a čijom bi prodajom ili prihodima od nekretnine mogao ostvariti sredstva za uzdržavanje,
- je sposoban ili djelomično sposoban za rad (profesionalno nesposoban za rad), a nije uredno prijavljen u evidenciju nezaposlenih osoba,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi.

Članak 52.

Odredba članka 51. stavka 1. podstavka 5. ovoga Zakona ne primjenjuje se na:

- osobu kojoj nedostaje 5 godina života ili mirovinskog staža do stjecanja prava na starosnu mirovinu koja se ostvaruje sukladno propisima iz mirovinskog osiguranja,
- dijete od navršene 15. godine dok se redovno školuje, odnosno mlađeg punoljetnika do završetka redovnog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života,
- trudnicu nakon 12 tjedana trudnoće i roditelju do šest mjeseci nakon poroda, te roditelja koji čuva i odgaja dijete do godinu dana života, blizance do tri godine života ili troje i više djece do navršenih 10 godina života,
- nezaposlenog člana obitelji bez prihoda koji skrbi za dijete ili za odraslog člana obitelji koji nije sposoban brinuti se za sebe, ukoliko takav način skrbi o djetetu, odnosno odrasloj osobi nadomješta institucionalnu skrb po ovom Zakonu.

Obveza pokretanja sudskog postupka za uzdržavanje

Članak 53.

(1) Ako samac odnosno član kućanstva koji je nesposoban za rad ima srodnika s kojim ne živi, a koji je prema propisima o obiteljskim odnosima obavezan sudjelovati u njegovom uzdržavanju, tijekom postupka za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje u obvezi je

kod nadležnog suda pokrenuti postupak radi utvrđivanja obveze uzdržavanja od strane srodnika, ukoliko ta obveza nije utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka smatra se hitnim.

Isplata pomoći za uzdržavanje

Članak 54.

(1) Pomoć za uzdržavanje ostvaruje se od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

(2) Pomoć iz stavka 1. ovog članka isplaćuje se mjesečno u iznosima zaokruženim na kune, a iznos manji od 1 kn ne isplaćuje se.

(3) Pomoć iz stavka 1. ovog članka koja iznosi manje od 10% osnovice iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona samcu, odnosno obitelji isplaćuje se u jednokratnom iznosu za tri mjeseca i to za tri mjeseca unaprijed.

(4) Ako se promijeni osnovica iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona, Zavod izvješćuje korisnika o promjeni iznosa pomoći putem isplatnice.

Pomoć u naravi

Članak 55.

Zavod će priznati pravo na pomoć za uzdržavanje u cijelosti ili djelomično kao pomoć u naravi kada utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili da on pomoć u novcu ne koristi odnosno da postoji velika vjerojatnost da tu pomoć neće koristiti namjenski.

b) Posebni uvjeti za radno sposobne ili djelomično radno sposobne nezaposlene osobe

Članak 56.

(1) Nezaposlena radno sposobna ili djelomično radno sposobna nezaposlena osoba ima pravo na pomoć za uzdržavanje ako ispunjava uvjete propisane člankom 50. ovoga Zakona i ako se nalazi na redovnom školovanju ili je u evidenciji nezaposlenih osoba;

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ostvari pravo na pomoć za uzdržavanje, za vrijeme ostvarivanja prava obvezna je prihvatiti zaposlenje, posao po ugovoru o djelu ili ugovor o autorskom djelu, koji je u skladu s njezinim psihofizičkim sposobnostima, a nakon tri mjeseca primanja novčane pomoći i privremeni ili povremeni humanitarni rad ili drugu primjerenu aktivnost koju joj ponudi Zavod, u skladu s propisima o zapošljavanju, pravilnikom iz članka 42. stavka 2. ovoga Zakona i planom aktivnosti korisnika iz članka 43. ovoga Zakona.

(3) Primjereni privremeni ili povremeni humanitarni rad ili drugi sličan rad su aktivnosti na području neprofitnih djelatnosti na radovima koji nisu dio redovnog radnog procesa, a provode se za opće dobro s ciljem poboljšanja socijalne integracije i mogućnosti zapošljavanja osobe koja prima pomoć za uzdržavanje.

(4) Aktivnosti se mogu provoditi u opsegu od najmanje 8 sati tjedno, a najviše 100 sati mjesečno.

Razdoblje primanja pomoći i poticanje zapošljavanja

Članak 57.

(1) Korisnik iz članka 56. ovoga Zakona ima pravo na pomoć za uzdržavanje u trajanju do godinu dana.

(2) Ako korisnik iz članka 56. ovoga Zakona redovito izvršava aktivnosti utvrđene planom, pravo na pomoć za uzdržavanje priznaje mu se i nakon razdoblja iz stavka 1. ovog članka.

c) Promjena okolnosti i prestanak prava

Promijenjene okolnosti

Članak 58.

(1) Zavod povremeno, a najmanje svaka 3 mjeseca, preispituje postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za ostvarivanje prava na novčanu pomoć za uzdržavanje.

(2) Ako su se promijenile okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje prava ili visina pomoći za uzdržavanje, Zavod donosi novo rješenje.

(3) Zavod po službenoj dužnosti svaki mjesec pribavlja od nadležne službe za zapošljavanje skupno uvjerenje o prijavi u evidenciju za nezaposlene radno sposobne korisnike, a dan s kojim se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih osoba uzima se kao dan promijenjene okolnosti.

(4) Ako Zavod utvrdi da su se prilike korisnika promijenile i znatno su nepovoljnije, tako da korisnik ispunjavaju uvjete za ostvarivanje većeg iznosa pomoći, taj se iznos povećava od prvog dana sljedećeg mjeseca kada je Zavod utvrdio nastale promjene.

Obveza prijave promijenjenih okolnosti

Članak 59.

(1) Korisnik pomoći za uzdržavanje obvezan je Zavodu pravovremeno prijaviti svaku promjenu podataka o svojim приходima i imovini te druge okolnosti koje utječu na ostvarivanje ili visinu pomoći za uzdržavanje, a najkasnije u roku od 8 dana od dana nastanka promjene.

(2) Kad Zavod utvrdi da korisnik tijekom korištenja pomoći za uzdržavanje nije prijavio promjenu iz stavka 1. ovog članka u navedenom roku, prestaje mu pravo i korisnik nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na pomoć za uzdržavanje 6 mjeseci nakon prestanka prava, a isplata pomoći obustavlja se s prvim danom tekućeg mjeseca u kojem je promjena utvrđena.

Prestanak prava i isplate pomoći

Članak 60.

(1) Zavod će donijeti rješenje o prestanku prava na pomoć za uzdržavanje ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika korisnika utvrdi da su se one promijenile i znatno su povoljnije nego što bi ih on mogao osigurati sredstvima za uzdržavanje.

(2) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje:

- ako je korisnik u pritvoru, na izdržavanju kazne zatvora, odnosno do otpusta korisnika te dok je u inozemstvu ili ako tijekom mjeseca više od 15 dana boravi u inozemstvu.

- korisniku kojem je priznato pravo na usluge stalnog ili tjednog smještaja po ovom Zakonu te u drugim slučajevima kada mu je osigurano zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

(3) Ako je korisnik duže od 2 mjeseca neprekidno na bolničkom liječenju, pomoć za uzdržavanje umanjuje se za 50% iznosa nakon proteka tog vremena.

(4) Iznimno, kada korisnik umre, pravo prestaje i isplata se obustavlja od dana kada je ta okolnost nastupila bez donošenja rješenja.

(5) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje korisniku koji je pri ostvarivanju prava dao netočne ili nepotpune podatke o svim svojim приходima i imovinom stanju i članova svoje

obitelji/kućanstva ili nije omogućio centru za socijalnu skrb uvid u sve prihode i imovno stanje.

(6) Korisnik iz stavka 5. ovog članka nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na pomoć za uzdržavanje 6 mjeseci nakon prestanka prava, a isplata pomoći obustavlja se s prvim danom mjeseca u kojem je Zavod utvrdio navedene okolnosti.

(7) Radno sposobnom ili profesionalno radno nesposobnom korisniku koji neopravdano odbije ili prekine ponuđeni posao ili drugu primjerenu aktivnost utvrđenu planom iz članka 43. ovoga Zakona, prestaje pravo na pomoć za uzdržavanje.

(8) Korisnik iz stavka 7. ovog članka nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na pomoć za uzdržavanje u sljedećih 6 mjeseci nakon mjeseca u kojem je izgubio pravo.

d) Naknada štete

Naknada štete i vraćanje neosnovano primljene pomoći

Članak 61.

(1) Korisnik je dužan vratiti neosnovano primljenu pomoć za uzdržavanje i nadoknaditi štetu Zavodu ako:

- je na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario pomoć koja mu po ovom Zakonu ne pripada ili je ostvario pomoć u većem opsegu nego što mu pripada,

- u određenom roku nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili visinu pomoći, a znao je ili je morao znati za tu promjenu,

- mu je isplaćena pomoć na koju nije imao pravo prema rješenju ili mu je pomoć isplaćena u većem iznosu od iznosa određenog u rješenju.

(2) Kada Zavod utvrdi okolnosti iz stavka 1. ovog članka, poziva korisnika putem pisane obavijesti da neosnovano primljenu pomoć vrati u roku od 8 dana od dana zaprimljene obavijesti o utvrđenim okolnostima.

(3) O povratu neosnovano primljene pomoći za uzdržavanje iz stavka 1. ovog članka, Zavod odlučuje rješenjem u istom postupku u kojem odlučuju o prestanku prava.

(4) Neosnovano primljenu pomoć korisnik je dužan vratiti najkasnije u roku od 30 dana od dana izvršnosti rješenja iz stavka 3. ovog članka, a nakon tog roka sa zakonskom zateznom kamatom.

(5) Na naknadu štete primjenjuje se zakon kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije propisano drugo.

Nagodba i otpis duga

Članak 62.

(1) Zavod može s korisnikom sklopiti nagodbu o načinu i vremenu povrata neosnovano primljene pomoći, pri čemu se u obzir uzima visina vlastitog dohotka korisnika i njegov socijalni položaj.

(2) Odogoda plaćanja može se dogovoriti najduže za razdoblje od tri godine.

(3) Korisnik je dužan Zavodu u skladu s nagodbom o povratu novčane socijalne pomoći redovito prilagati dokaze o izvršenim uplatama.

(4) Ako korisnik zakasni s otplatom, dužan je platiti zakonske zatezne kamate.

(5) Zavod može na prijedlog korisnika odlučiti da se njegov dug djelomično ili u cijelosti otpiše, ali najviše do visine vrijednosti predmeta i primanja koji su prema propisima o ovrsi izuzeti iz ovrhe.

(6) Prijedlog korisnika za otpis, odnosno djelomični otpis, koja mora sadržavati podatke o vlasništvu imovine, prihodima korisnika i članova njegove obitelji, korisnik predaje zavodu ili centru za socijalnu skrb.

(7) Zavod odlučuje o otpisu duga u roku od 30 dana od zaprimanja prijedloga na temelju podataka iz svojih evidencija i podataka iz evidencija drugih tijela te na temelju priloženih dokaza od strane korisnika.

(8) Dug se može otpisati ako korisnik nema prihoda ni imovine i ako bi naplata duga ugrozila osnovne životne potrebe korisnika i članova njegove obitelji.

2. POMOĆ ZA STANOVANJE

Uvjeti **Članak 63.**

(1) Pravo na pomoć za stanovanje ima samac ili članovi kućanstva pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, ako plaćanje troškova stanovanja ne ostvaruju po drugoj osnovi.

(2) Troškovi stanovanja u smislu ovoga Zakona su troškovi najamnine, pričuve, komunalne naknade, električne energije, plina, drva i drugih energenata, grijanja, vode, odvodnje te drugi troškovi stanovanja u skladu s posebnim propisima.

(3) Pravo na pomoć za stanovanje ima samac ili članovi kućanstva koji koristi stan iste ili manje veličine od zadovoljavajućeg stambenog prostora u smislu odredbe članka 2. točke 13. ovoga Zakona, i ako prosječni mjesečni приход samca ili članova kućanstva u posljednja tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ne prelazi visinu sredstava za uzdržavanje propisanu člankom 45. ovoga Zakona.

(4) Samac ili članovi kućanstva koji imaju u vlasništvu ili suvlasništvu kuću ili stan koji im ne služi za podmirenje osnovnih stambenih potreba ili kuću za odmor, nemaju pravo na pomoć za stanovanje.

Postupak **Članak 64.**

(1) Rješenje o pravu na pomoć za stanovanje donosi jedinica lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(2) Jedinica lokalne samouprave djelomično ili u cijelosti izvršava plaćanje računa ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je pružila uslugu stanovanja za troškove iz članka 63. stavka 2. ovoga Zakona, temeljem rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

Iznos pomoći **Članak 65.**

(1) Pomoć za stanovanje priznaje se u polovici mjesečnog iznosa potrebnog za uzdržavanje samca ili članova obitelji iz članka 45. ovoga Zakona.

(2) Pomoć za stanovanje može se priznati i iznad iznosa iz stavka 1. ovog članka, a najviše do dvostrukog iznosa osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, ako bi se time spriječilo odvajanje djece iz obitelji.

Trošak ogrijeva **Članak 66.**

(1) Korisniku pomoći za stanovanje koji se grije na drva, osigurava se jednom godišnje 3m³

drva plaćanjem troškova ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je uslugu izvršila ili mu se može odobriti novčani iznos za podmirenje troška ogrijeva u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave najkasnije do 30. rujna za tekuću godinu.

3. JEDNOKRATNA POMOĆ

Članak 67.

(1) Jednokratna pomoć je poseban oblik novčane ili materijalne pomoći samcu ili obitelji koji su se našli u položaju trenutačne materijalne ugroženosti iz razloga na koje nisu mogli, odnosno ne mogu utjecati, te radi toga nisu u mogućnosti podmiriti neke osnovne životne potrebe kao što su rođenje ili školovanje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu, nabavke neophodne odjeće i obuće i drugo.

(2) Jednokratnu pomoć Zavod može odobriti i korisniku kojeg uputi na smještaj, ako korisnik nema sredstava za odjeću, obuću i prijevoz, potrebna za realizaciju smještaja.

(3) Zavod može iznimno odobriti jednokratnu pomoć korisnicima usluge smještaja i u slučaju ako potreba iz stavka 1. ovoga članka nije zadovoljena u okviru usluge smještaja ili pomoći ostvarene po drugoj osnovi.

Uvjeti

Članak 68.

(1) Jednokratna pomoć priznaje se do iznosa koji podmiruje potrebu iz članka 67. ovoga Zakona.

(2) Ako je iznos potrebne pomoći veći od peterostrukog iznosa osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, Zavod je obvezan pribaviti prethodnu suglasnost Ministarstva.

(3) Zavod je obvezan uz zahtjev za davanje prethodne suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka priložiti potrebne socio-anamnestičke podatke i dokaze o opravdanosti potrebe radi koje se podnosi zahtjev.

(4) Iznos pomoći iz stavka 2. ovoga članka u jednoj kalendarskoj godini može se odobriti iznimno do visine tri proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj u osobito opravdanim slučajevima.

(5) Ministarstvo je obvezno bez odgode odlučiti o zahtjevu za davanje prethodne suglasnosti a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Pogrebni troškovi korisnika pomoći za uzdržavanje

Članak 69.

(1) Jednokratna pomoć u visini iz članka 68. stavka 2. ovoga Zakona odobrava se bez prethodne suglasnosti Ministarstva, osobi koja je snosila troškove pogreba korisnika pomoći za uzdržavanje.

(2) Zavod odobrava plaćanje pogrebnih troškova do iznosa osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u iznos troškova uračunavaju se i troškovi prijevoza pokojnika.

Pomoć u novcu ili u naravi
Članak 70.

- (1) Zavod osigurava jednokratnu pomoć u novcu ili u naravi.
- (2) Jednokratna pomoć odobrava se u naravi u slučajevima iz članka 55. ovoga Zakona.
- (3) Jednokratnu pomoć može osigurati i jedinica lokalne samouprave u slučajevima propisanim općim aktom te jedinice.
- (4) Zavod razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o odobrenim jednokratnim pomoćima.
- (5) Jedinica lokalne samouprave dostavlja Zavodu popis korisnika i odobrenih jednokratnih pomoći iz stavka 3. ovoga članka.

Postupak i isplata
Članak 71.

- (1) Ako je postupak pokrenut na zahtjev, podnositelj je obvezan točno navesti za koju namjenu treba pomoć i odrediti visinu potrebnih sredstava.
- (2) Zavod je obvezan donijeti rješenje o zahtjevu bez provedbe ispitnog postupka, najkasnije u roku od 8 dana od dana pokretanja postupka.
- (3) Prije donošenja odluke potrebno je pribaviti dokaze o postojanju osnovne životne potrebe koju osoba ne može podmiriti i utvrditi visinu iznosa kojim se ta potreba može podmiriti.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.
- (5) Zavod temeljem uputnice vrši plaćanje računa za troškove korisnika kojem je odobrena jednokratna pomoć u novcu.
- (6) Raspodjelu jednokratne pomoći u naravi provodi tijelo određeno općim aktom općine odnosno grada temeljem uputnice koju to tijelo izdaje korisniku.

4. POTPORE ZA OBRAZOVANJE

Potpora za troškove smještaja u učeničkom domu
Članak 72.

- (1) Zavod priznaje pravo na troškove smještaja u učeničkom domu kao potporu za obrazovanje člana obitelji polaznika srednje škole, ako obitelj ostvaruje pravo na pomoć za uzdržavanje.
- (2) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka priznaje se obitelji za člana smještenog u učeničkom domu ili polazniku srednje škole pod skrbništvom smještenom u učenički dom, u visini troškova smještaja, pod uvjetom:
 - da prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 150% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona,
 - ako je polaznik srednje škole dijete iz jednoroditeljske obitelji čiji prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od dvije osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona,
 - ako je polaznik srednje škole dijete pod skrbništvom čiji vlastiti prihod ne prelazi ili je jednak iznosu od 250% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.
- (3) Iznimno, djetetu s teškoćama u razvoju, te djetetu smještenom u udomiteljskoj obitelji, polazniku srednje škole, ako pohađa školu izvan mjesta prebivališta, a ne može mu se osigurati školovanje u mjestu prebivališta, priznaje se pravo na troškove smještaja u učeničkom domu.

Potpora za troškove prijevoza

Članak 73.

- (1) Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koja pohađa nastavu radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja po posebnom programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba da joj se prizna pravo na usluge stalnog smještaja, ima pravo na novčanu potporu za pokriće troškova prijevoza do svojeg prebivališta.
- (2) Rješenje o pravu iz stavka 1. ovoga članka donosi Zavod.
- (3) Potpora iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća troškove prijevoza u odlasku i povratku.
- (4) Novčana iznos potpore iz stavka 1. ovoga članka priznaje se po najnižoj cijeni za redovita prijevozna sredstva javnoga prometa za najkraću relaciju, a ako korisnik za prijevoz koristi osobno vozilo, u visini cijene vozne karte javnoga prijevoznog sredstva.
- (5) Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koji pohađaju nastavu u mjestu prebivališta ima pravo na potporu za pokriće prijevoza ukoliko nema osiguran prijevoz po nekoj drugoj osnovi. Prijevoz u mjestu prebivališta osigurava jedinica lokalne samouprave.

Potpora za školske udžbenike

Članak 74.

- (1) Zavod može jednom godišnje odobriti jednokratnu novčanu potporu za nabavku obveznih školskih udžbenika za osnovne i srednje škole, korisniku prava na pomoć za uzdržavanje i korisniku prava na smještaj u udomiteljsku obitelj, koji je učenik osnovne ili srednje škole, ako to pravo ne ostvaruje po drugoj osnovi.
- (2) Zavod će za korisnika potpore izvršiti plaćanje računa za školske udžbenike ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je pružila uslugu iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Zavod će u suradnji s lokalnom zajednicom osiguravati sredstva za isplatu potpore iz stavka 1. ovoga članka te razmjenjivati podatke o odobrenim potporama u tu svrhu.
- (4) Zavod razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o isplaćenim sredstvima za nabavku udžbenika iz stavka 1. ovoga članka.
- (5) Jedinica lokalne samouprave dostavlja Zavodu popis korisnika i odobrenih jednokratnih potpora iz stavka 1. ovoga članka.

Potpora za redovno studiranje

Članak 75.

- (1) Korisniku prava na stalni smještaj koji upiše studij kao redovit student, Zavod priznaje pravo na mjesečnu novčanu potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Danom izvršnosti rješenja o priznavanju potpore za redovno studiranje, korisniku prestaje pravo na stalni smještaj.
- (3) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka traje do završetka redovnog studiranja u skladu s programom studija koji korisnik pohađa.
- (4) Korisniku se može odobriti potpora iz stavka 1. ovoga članka i tijekom ponavljanja godine u slučaju bolesti ili drugoga opravdanoga razloga, uz suglasnost Zavoda.
- (5) Korisnik je obavezan dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. listopada svake godine dok traje studiranje te izvijestiti Zavod o završetku studiranja.
- (6) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka priznaje se neovisno o imovnom stanju i prihodima korisnika iz stavka 1. ovoga članka.

5. OSOBNA INVALIDNINA

Članak 76.

(1) Osobna invalidnina je novčana potpora na koju ima pravo osoba s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

(2) Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu ne može istodobno ostvarivati pravo na doplatak za pomoć i njegu, koji ostvaruje po ovom Zakonu ili temeljem drugih propisa.

Članak 77.

Vrstu i težinu invaliditeta i vrstu i težinu promjene u zdravstvenom stanju, pravilnikom propisuje Ministar.

Iznos osobne invalidnine i uračunavanje prihoda

Članak 78.

(1) Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona za osobu koja nema vlastiti prihod ni imovinu u vrijednosti većoj od iznosa iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako osoba iz članka 76. ovoga Zakona ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

(3) U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se pomoć za uzdržavanje i pomoć za troškove stanovanja koje su ostvarene na temelju ovoga Zakona, mirovina do iznosa najniže mirovine, ortopedski dodatak, sredstva za uzdržavanje koje dijete ostvaruje temeljem propisa o obiteljskim odnosima i doplatak za djecu.

Izuzeci i smanjeni iznos invalidnine

Članak 79.

(1) Ako roditelji korisnika osobne invalidnine koriste: roditeljski dopust, rad s polovicom punoga radnog vremena, rad u skraćenom radnom vremenu zbog pojačane njege djeteta, dopust ili rad u skraćenom radnom vremenu radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima, a dijete dnevno boravi dulje od 4 sata u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka, osobna se invalidnina isplaćuje u iznosu od 125% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako dijete ili odrasla osoba iz članka 76. ovoga Zakona koristi pravo na stalni ili tjedni smještaj, ne može ostvariti pravo na osobnu invalidninu dok to pravo ostvaruje.

6. DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU

Članak 80.

(1) Doplatak za pomoć i njegu je novčana potpora namijenjena osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavci namirnica,

čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na doplatku za pomoć i njegu ako:

- nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju članovi obitelji,
- nema mogućnosti pomoć i njegu osigurati na temelju ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju,
- prosječni mjesečni prihod osobe ako je samac ne prelazi iznos od 250% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako prosječni mjesečni prihod članova njezine obitelji ne prelazi iznos od 200% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti, i
- ako doplatku za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi.

Iznos doplatka za pomoć i njegu

Članak 81.

(1) Pravo na doplatku za pomoć i njegu može se priznati u punom ili smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijeka potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu.

(2) Vrsta i opseg prijeka potrebe trajne ili privremene pomoći i njege propisana je odredbama pravilnika iz članka 77. ovoga Zakona.

Članak 82.

Visina doplatka za pomoć i njegu iznosi:

- u punom iznosu 100% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona
- u smanjenom iznosu 70% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.

Uvjeti za doplatku u punom i smanjenom iznosu

Članak 83.

(1) Pravo na doplatku za pomoć i njegu u punom iznosu neovisno o uvjetima iz članka 80. stavka 2. podstavaka 1. i 3. ovoga Zakona, ima:

- osoba s težim invaliditetom,
- osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju,
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja nije osposobljena za samostalan život i rad.

(2) Pravo na doplatku za pomoć i njegu u smanjenom iznosu neovisno o uvjetima iz članka 80. stavka 2. podstavaka 1. i 3. ovoga Zakona, ima:

- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad, i
- osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Izuzeci

Članak 84.

(1) Osoba kojoj je priznato pravo na osobnu invalidninu ili na usluge stalnog ili tjednog smještaja, po ovom Zakonu ili temeljem drugih propisa, ne može ostvariti istodobno i pravo na doplatku za pomoć i njegu.

(2) Doplatku za pomoć ne isplaćuje se za vrijeme koje je korisnik doplatka proveo u zdravstvenoj ustanovi ili u drugoj ustanovi u kojoj mu je osigurana njega i pomoć druge osobe.

(3) Korisniku kojem je odobren doplatka za pomoć i njegu iznimno se može osigurati i usluga pomoći i njege u kući za zadovoljenje pojedine potrebe iz članka 80. stavka 1. ovoga Zakona koju mu ne mogu pružiti članovi obitelji.

Članak 85.

(1) Pravo na doplatka za pomoć i njegu nema dijete čiji roditelj koristi roditeljski dopust ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima.

(2) Dijete čiji je roditelj ostvario pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena, rad u skraćenom radnom vremenu zbog pojačane njege djeteta, dopust ili rad u skraćenom radnom vremenu radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnim propisima, može ostvariti pravo na doplatka za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, za ostvarivanje prava na doplatka za pomoć i njegu ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

7. STATUS RODITELJA NJEGOVATELJA

Članak 86.

(1) Pravo na status roditelja negovatelja ima jedan od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom, koje je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe tako da mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.

(2) Pravo na status roditelja negovatelja ima i jedan od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom, zbog kojih je u potpunosti nepokretna i uz pomoć ortopedskih pomagala, te roditelj djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom s više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

(3) Roditelj iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na status negovatelja samo djetetu s teškoćama u razvoju odnosno osobi s invaliditetom nije moguće osigurati zadovoljavanje njegovih životnih potreba uključivanjem u programe boravka u smislu ovoga Zakona, te ako mu za vrijeme tog boravka nije osigurana potrebna usluga pomoći i njege.

(4) Pravo na status negovatelja roditelj ostvaruje dok traje potreba pomoći i njege djetetu s teškoćama u razvoju i osobi s invaliditetom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, te dok mu može pružati potrebnu njegu.

(5) Pravo na status roditelja negovatelja nema roditelj za dijete ili odraslu osobu kojoj je priznat smještaj ili boravak za vrijeme kojeg mu je usluga pomoći i njege osigurana.

(6) Iznimno, kada dijete nema roditelja ili niti jedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja, jednom od članova obitelji može se na njegov zahtjev priznati status roditelja negovatelja.

(7) Ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, status roditelja negovatelja mogu steći oba roditelja.

(8) Ukoliko u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, status roditelja negovatelja može steći i jedan od članova obitelji pod uvjetima iz stavka 6. ovoga članka.

Vrsta i razina potrebne pomoći i njege
Članak 87.

Vrstu specifične njege uz izvođenje medicinsko-tehničkih zahvata i težinu oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih) iz članka 86. ovoga Zakona, propisuje Ministar pravilnikom iz članka 77. ovoga Zakona.

Naknada njegovatelju
Članak 88.

- (1) Roditelj njegovatelj ima pravo na naknadu u iznosu pet osnovica iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, prava iz mirovinskoga osiguranja, zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.
- (2) Zavod isplaćuje naknadu iz stavka 1. ovoga članka i uplaćuje sve doprinose za obvezna osiguranja, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu.
- (3) Osnovica za uplatu doprinosa je najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za tekuću godinu.
- (4) Ministarstvo vodi evidenciju fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja.
- (5) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka.

Privremena nesposobnost i odmor njegovatelja
Članak 89.

- (1) Roditelj njegovatelj ostvaruje naknadu i za vrijeme svoje privremene nesposobnosti za pružanje njege zbog bolesti kao i tijekom odmora, kada ne obavlja poslove njegovatelja, a dijete je povjereno temeljem uputnice na kratkotrajnu njegu i skrb drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi u kući, ili je upućeno na vikend-smještaj ili na povremeni smještaj tijekom godišnjeg odmora roditelja/obiteljskog njegovatelja po odredbama ovoga Zakona te ako je dijete na bolničkom liječenju najduže 2 mjeseca.
- (2) Roditelj njegovatelj može koristiti odmor u trajanju do 4 tjedna tijekom godine.
- (3) Pravo na status roditelja njegovatelja prestaje roditelju/članu obitelji na njegov zahtjev, ako više nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu djetetu zbog svojeg psihofizičkoga stanja, ako zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja, ako se nalazi u pritvoru odnosno istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju većem od 2 mjeseca te smrću djeteta, roditelja ili njegovatelja.

Poseban postupak
Članak 90.

- (1) Rješenje kojim se priznaje pravo na status roditelja donosi Zavod uz suglasnost Ministarstva.
- (2) Ministarstvo može na prvostupanjsko rješenje dati suglasnost ili ga može poništiti u cijelosti ili djelomično ili ga izmijeniti.
- (3) Rok za davanje suglasnosti je tri mjeseca, a počinje teći od dana zaprimanja prvostupanjskog predmeta.
- (4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako je u postupku davanja suglasnosti potrebno pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja, rok za davanje suglasnosti ne teče do završetka postupka vještačenja.

(5) Ako Ministarstvo ne izda suglasnost u roku iz stavka 3. ovoga članka, smatra se da je dana suglasnost na rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 91.

(1) Ako je protiv rješenja Zavoda kojim je priznato pravo na status roditelja njegovatelja izjavljena žalba, o žalbi i suglasnosti odlučuje se istim rješenjem.

(2) Protiv rješenja Ministarstva donesenog u postupku davanja suglasnosti ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom..

(3) Zavod koji je donio novo rješenje povodom žalbe ako je njime priznato pravo na status roditelja njegovatelja, obvezan je ponovo zatražiti suglasnost Ministarstva.

8. INKLUZIVNI DODATAK

Članak 92.

(1) Inkluzivni dodatak je novčana potpora namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život.

(2) Pravo na inkluzivni dodatak ima osoba s utvrđenim dugotrajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, zbog čega postoji potreba za određenom razinom potpore u obavljanju aktivnosti za uključivanje u svakodnevni život.

(3) Potpora iz stavka 1. određuje se u sedam razina.

(4) Za pojedine skupine osoba s invaliditetom u sklopu sedam razina utvrđuju se minimalne razine potpore na sljedeći način:

1. osobi s tjelesnim oštećenjem koja je upućena na samostalnu uporabu invalidskih kolica dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.;

2. ako kod osobe iz točke 1. ovog stavka postoji inkontinencija stolice ili mokraćne, odnosno disfunkcija mokraćnog mjehura ili zadnjeg crijeva, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.;

3. ako je osobi iz točke 1. izrazito onemogućena funkcionalna uporaba gornjih ekstremiteta, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 5.;

4. osobi s visokim stupnjem oštećenja vida (slabovidna osoba) dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.;

5. slijepoj osobi dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.;

6. gluhoj i nagluhoj osobi s težim oštećenjem sluha kada je spontani razvoj glasovnog govora značajno otežan dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.;

7. gluhoslijepoj osobi koja je slijepa i čiji je sluh oštećen u tako visokom stupnju da onemogućuje verbalnu i akustičku komunikaciju s okolinom dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 5.;

8. osobi s intelektualnim oštećenjem težeg stupnja (IQ ispod 34) dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.;

9. osobi s autizmom kod koje postoji teško oštećenje u komunikaciji, uspostavi socijalnih odnosa, intelektualnog i emocionalnog funkcioniranja te izraženih promjena u ponašanju, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.;

10. osobi s mentalnim oštećenjem kod koje postoje promjene u ponašanju i reakcijama koje su uzrokovane organskim čimbenikom koji dovodi do teških oštećenja u intelektualnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju ili psihozom s dugotrajnim progresivnim tijekom uz izraženu dezorganizaciju osobnosti, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.

(5) Ukupnu razinu potpore određuje se prema posebnim kriterijima za procjenu.

(6) Uvjeti, područja, kriterije i način procjene razine potrebne potpore osoba s invaliditetom, iznos novčane potpore te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom, uređuju se posebnim zakonom.

II. DRUGI OBLICI POMOĆI

Članak 93.

(1) Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija obvezni su, sukladno financijskim mogućnostima, poticati i osigurati građanima na svojem području druge oblike materijalnih pomoći i potpora kao što je prehrana u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište, smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, subvencije u plaćanju pojedinih socijalnih i drugih usluga sukladno svojim općim aktima i ovome zakonu, te poticati rad udruga i volonterski rad u socijalnoj skrbi te razvijati druge oblike socijalne skrbi na svojem području.

(2) Ukoliko veliki gradovi i gradovi sjedišta županija nisu u mogućnosti osigurati sredstva za prehranu u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište ili smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, u financiranju navedenih pomoći i usluga će sudjelovati i jedinice područne (regionalne) samouprave u skladu sa svojim financijskim mogućnostima.

III. SOCIJALNE USLUGE

Članak 94.

(1) Socijalne usluge obuhvaćaju sve aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca, obitelji, skupina i zajednica te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici.

(2) Socijalne usluge se mogu pružati privremeno, povremeno i stalno, u skladu s potrebama i najboljim interesima korisnika.

(3) Socijalne usluge se organiziraju kao usluge za djecu, mladež i obitelj i usluge za odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i obitelji.

(4) Radi sigurnosti korisnika u situacijama koje ugrožavaju njihov život, zdravlje i dobrobit, socijalne usluge se osiguravaju 24 sata dnevno i u obliku hitnih intervencija.

(5) Socijalne usluge uključuju i socijalnu akciju kao aktivnost usmjerenu na promicanje prava korisnika i povezivanje svih pružatelja socijalnih usluga u lokalnoj zajednici u cilju podizanja kvalitete života socijalno osjetljivih skupina.

1. Vrste socijalnih usluga

Članak 95.

(1) Socijalne usluge po ovom Zakonu su:

1. prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba)
2. usluga savjetovanja i pomaganja
3. usluga obiteljske medijacije
4. usluga pomoći i njege u kući
5. usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža)
6. usluga rane intervencije
7. usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)

8. usluga boravka

9. usluga smještaja

10. usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

(2) Prva socijalna usluga, savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, boravak te stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju, su usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, i smatraju se izvaninstitucijskim uslugama.

(3) Smještaj je usluga skrbi izvan vlastite obitelji, koja se ostvaruje kao institucijska skrb u domovima ili drugim pravnim osobama ili kao izvaninstitucijska skrb u udomiteljskoj obitelji, obiteljskom domu, organiziranom stanovanju ili u zajednici stambenih jedinica.

(4) Zavod prioritetno priznaje korisniku pravo na usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a samo iznimno ako korisniku tim uslugama ne mogu podmiriti sve njegove potrebe i ispunjava uvjete za smještaj te ako u lokalnoj zajednici nije razvijena mreža izvaninstitucijskih usluga pa nema uvjeta za ostvarivanje toga prava, korisniku se priznaje pravo na skrb izvan vlastite obitelji kao smještaj.

(5) Usluge iz stavka 1. ovog članka pružaju se prema normativima i standardima koje pravilnikom propisuje Ministar.

1.1. Prva socijalna usluga

Članak 96.

(1) Prva socijalna usluga obuhvaća informiranje korisnika o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu resursa korisnika, te podršku i pomoć pri izboru prava iz sustava socijalne skrbi.

(2) Prva socijalna usluga je za korisnika besplatna.

(3) Usluge iz stavka 1. ovog članka pružaju Zavod.

1.2.1. Usluga savjetovanja i pomaganja pojedincu

Članak 97.

(1) Savjetovanje i pomaganje pojedincu je usluga sustavne stručne pomoći pojedincu koja obuhvaća sve oblike savjetovanja, usmjeravanja i pomoći za prevladavanje poteškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornoga odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu.

(2) Usluga iz stavka 1. ovog članka može biti kraćeg trajanja (savjetovanje) ili može uključivati dugoročni individualni rad s korisnikom (savjetovanje i pomaganje), ovisno o njegovim potrebama.

(3) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka pruža se korisniku radi prevladavanja nedaća i teškoća u vezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, invalidnošću, teškoćama u razvoju, uključivanja u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi, zdravstvenoj ili penalnoj ustanovi, te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

(4) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na pomoć u vođenju kućanstva, raspolaganju novcem, nabavi odjeće, pronalaženju posla, rješavanju problema stanovanja i drugo.

(5) Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka uključuje stručnu pomoć vezano uz sklapanje, odnosno raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju i druge pravne poslove kojima se pojedincu osigurava zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

(6) Savjetovanje i pomaganje pružaju stručni radnici Zavoda i drugi pružatelji socijalnih usluga u zajednici.

(7) Radi prevladavanja komunikacijskih i mobilnih teškoća, u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na pomoć stručnog prevoditelja.

(8) Uvjete i način ostvarivanja prava na pomoć stručnog prevoditelja Ministar propisuje pravilnikom.

1.2.2. Usluga savjetovanja i pomaganja obitelji

Članak 98.

(1) Savjetovanje i pomaganje obitelji je socijalna usluga koja obuhvaća stručno savjetovanje i sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju obiteljskih poteškoća i poteškoća roditelja u odgoju i skrbi za djecu, te osposobljavanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu.

(2) Usluga iz stavka 1. ovoga članka priznaje se obitelji u slučajevima kad problemi i poteškoće proizlaze iz narušenih odnosa u obitelji i mogu se riješiti samo promjenama u obitelji kao cjelini, kada je obitelji potrebno stručno savjetovanje i pomoć pri odgoju i skrbi za djecu jer nemaju potrebne vještine te kada uređenje odnosa između dvaju ili više članova obitelji zahtijeva trajniju potporu ili vođenje da bi se osigurali uvjeti za opstanak i razvoj obitelji.

(3) Usluga iz stavka 1. ovoga članka uključuje savjetovanje, intenzivnu podršku obitelji u krizi i dugoročni rad s članovima obitelji usmjeren na poboljšanje obiteljskih odnosa.

(4) Usluga intenzivne potpore obitelji u krizi je savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga koja se pruža obiteljima u krizi kao i udomiteljskim obiteljima u cilju unapređivanja obiteljskih odnosa, prevladavanja kriznih situacija i usvajanja znanja i vještina za uspješno roditeljstvo, odnosno udomiteljstvo.

(5) Usluga iz stavka 4. ovoga članka provodi se nakon sveobuhvatne procjene obiteljskih rizika, snaga i potreba u skladu s individualnim planom promjene s obitelji i planom intervencija kojima se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže 6 mjeseci očekuje osnaživanje obitelji za promjenu i osposobljavanje roditelja za skrb o djeci u obitelji.

(6) Savjetovanje i pomaganje pružaju stručni radnici Zavoda, domova socijalne skrbi i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, u suradnji s drugim pružateljima usluga u zajednici i drugim osobama koje mogu utjecati na obitelj.

(7) Pod uslugama savjetovanja obitelji, prema ovom Zakonu, podrazumijevaju se i svi drugi oblici stručnog rada u otvorenoj grupi koji imaju za cilj upoznavanje, prepoznavanje, usmjeravanje i djelovanje samog pojedinca, partnera, članova obitelji, ciljane socijalne skupine ili šire zajednice u pravcu stvaranja i djelovanja na okruženje koje unapređuje život svakog pojedinca, partnera, obitelji i njenih članova u željenom pravcu te prevenira nastajanje ili razvoj nepovoljnih životnih okolnosti po pojedinca, obitelj i njene članove te širu zajednicu.

(8) Pod uslugama savjetovanja obitelji iz stavka 7. ovoga članka podrazumijevaju se svi oblici stručnog preventivnog djelovanja u lokalnoj zajednici kroz organiziranje i izvođenje obiteljski orijentiranih programa, predavanja, rasprava, edukativnih vježbi, javnih nastupa u medijima, na otvorenom prostoru ili u prostorima socijalnih, obrazovnih, kulturnih, zdravstvenih, športskih i drugih ustanova ili u prostorima državnih, lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica izvršne vlasti ili u prostorima vjerskih zajednica ili u prostorima udruga, pravnih i fizičkih osoba koje djeluju u korist obitelji, djece i mladih.

(9) Usluge iz stavaka 7. i 8. pružaju obiteljski centri, a mogu ih pružati i druge ustanove, udruge, vjerske zajednice i druge pravne i fizičke osobe, sukladno propisanim uvjetima ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 211. stavka 1. ovoga Zakona.

1.3. Usluga obiteljske medijacije

Članak 99.

- (1) Obiteljska medijacija je socijalna usluga koja se pruža u specifičnom postupku rješavanja obiteljskih sukoba uz pomoć educiranog medijatora čiji je cilj postizanje sporazuma o neriješenim sporovima i sukobima za dobrobit cijele obitelji.
- (2) Usluga iz stavka 1. ovoga članka pruža se članovima obitelji kada se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže 3 mjeseca očekuje postizanje sporazuma oko neriješenih obiteljskih pitanja, u skladu s individualnim planom promjene ili prema odluci suda.
- (3) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju stručni radnici Zavoda, obiteljskog centra i drugih pravnih i fizičkih osoba koje su za to pribavile odobrenje za rad (licencu).

1.4.1. Usluga pomoći i njege u kući

Članak 100.

- (1) Usluge pomoći i njege u kući obuhvaćaju više vrsta praktične pomoći osobama koje imaju osigurane stambene i druge uvjete za život, ali zbog starosti, invaliditeta ili drugih težih trajnih promjena u zdravstvenom stanju, ne mogu same niti uz pomoć članova svoje obitelji brinuti o osnovnim životnim potrebama, pa im je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u njihovoj kući.
- (2) Usluge pomoći i njege u kući mogu se priznati i osobi kojoj je zbog privremenih težih promjena u zdravstvenom stanju ili teže tjelesne invalidnosti, prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe dok ta privremena promjena traje.
- (3) Praktična pomoć iz stavka 1. ovoga članka može biti pomoć u obavljanju kućanskih i drugih poslova, i to nabava namirnica, pomoć u pripremi obroka, obavljanje poslova čišćenja i pospremanja stana, nabava i dostava gotovih obroka, održavanje osobne higijene i druga pomoć i njega u kući korisnika.
- (4) Vrste pomoći i njege u kući propisuje pravilnikom Ministar.

1.4.2. Uvjeti za ostvarivanje usluge pomoći i njege u kući

Članak 101.

- (1) Pravo na usluge pomoći i njege u kući ima osoba kojoj pomoć i njegu ne mogu pružiti ili osigurati roditelj, bračni drug ili djeca, koja pomoć i njegu ne ostvaruje temeljem ugovora o doživotnom uzdržavanju ili drugih propisa.
- (2) Pravo na usluge pomoći i njege u kući ima samac ili član obitelji ako njegov prihod ili prihod po članu njegove obitelji ne prelazi iznos od 300% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.
- (3) Zavod putem uputnice priznaje pojedine ili više vrsta praktične pomoći i njege, ovisno o utvrđenoj potrebi, a uvijek kada njihovo pružanje može zamijeniti smještaj.

1.4.3. Pružatelji usluge pomoći i njege u kući

Članak 102.

- (1) Usluge pomoći i njege u kući pruža centar za pomoć i njegu, dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica i druga pravna i fizička osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (2) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost može sklopiti ugovor s domovima socijalne skrbi ili s drugim pravnim ili fizičkim osobama iz stavka 1. ovoga članka za

pružanje usluga pomoći i njege starijim i nemoćnim osobama za koje osigurava sredstva u svojem proračunu.

(3) Osobe iz stavka 2. ovoga članka ne može istovremeno ostvariti uslugu pomoći i njege temeljem uputnice Zavoda.

1.5. Usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža)

Članak 103.

(1) Usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža) priznaje se djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom, a obuhvaća psihosocijalnu rehabilitaciju koja se pruža u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika, vrsti i težini invaliditeta i drugim potrebama korisnika, njegove obitelji ili obitelji udomitelja.

(2) Psihosocijalna rehabilitacija u smislu ovoga Zakona podrazumijeva rehabilitaciju koja potiče razvoj kognitivnih i funkcionalnih vještina kao i razvoj socijalnih vještina korisnika, a može uključivati: vježbe orijentacije i kretanja u prostoru, vježbe svakodnevnih vještina, vježbe vida, tiflotehničku obuku, obuku za brajicu, audiorehabilitaciju, usvajanje znakovnog jezika, logopedsku podršku, senzornu integraciju, kineziterapiju i sportsko-rekreacijske aktivnosti, glazboterapiju i glazbene aktivnosti, likovnu terapiju i likovne aktivnosti, psihološku ili sociopedagošku podršku, odgoj i edukacijsku rehabilitaciju i socijalnu rehabilitaciju.

(3) Usluga stručne pomoći u obitelji pruža se korisniku u njegovoj obitelji, odnosno u obitelji udomitelja, a može se odrediti u trajanju do 5 sati tjedno.

(4) Stručnu pomoć u obitelji pruža dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi.

(5) Zavod putem uputnice priznaje uslugu iz stavka 1. ovoga članka na temelju prethodno pribavljenog mišljenja pružatelja usluga o vrsti, trajanju i učestalosti usluge iz stavka 1. ovoga članka.

1.6. Usluga rane intervencije

Članak 104.

(1) Usluga rane intervencije obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručnu i savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima, uključujući druge članove obitelji te udomitelja za djecu, kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće djeteta.

(2) Usluga rane intervencije pruža se djeci i roditeljima odnosno udomiteljima za djecu u njihovom domu ili kod pružatelja usluge, radi uključivanja djeteta u širu socijalnu mrežu, ako se takva usluga ne osigurava u okviru zdravstvene djelatnosti.

(3) Usluga rane intervencije pruža se djetetu kod kojeg je u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne poteškoće, u pravilu do navršene 3. godine života, a najdulje do navršene 7. godine života.

(4) Nakon prethodno pribavljenog mišljenja liječnika, Zavod putem uputnice traži ocjenu pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge iz stavka 1. ovog članka te putem nove uputnice priznaje uslugu.

(5) Uslugu rane intervencije mogu pružati dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna ili fizička osoba koja pruža usluge djeci ili osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(6) Usluga rane intervencije može se pružati u domu korisnika i/ili u pravnim ili fizičkim osobama iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Korisnik kojemu se pružaju usluge rane intervencije ne može istovremeno koristiti usluge stručne pomoći u obitelji (patronaže) i usluge povremenog boravka.

1.7. Usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)

Članak 105.

- (1) Usluga stručne pomoći pri uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju ili mlade punoljetne osobe s invaliditetom u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova (integracija) pruža se odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskim ustanovama.
- (2) Zavod putem uputnice priznaje uslugu iz stavka 1. ovog članka nakon prethodno pribavljenog mišljenja predškolske ili školske ustanove i ocjene pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.
- (3) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna osoba koja pruža usluge djeci s teškoćama u razvoju i mlađim punoljetnim osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

1.8. Usluga boravka

Članak 106.

- (1) Usluge boravka obuhvaćaju cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak.
- (2) Cjelodnevni boravak je boravak dulji od 8 sati dnevno u sklopu kojega se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga: prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne potpore i rehabilitacije, organiziranjem slobodnog vremena, organiziranog prijevoza te drugih usluga ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.
- (3) Poludnevnim boravkom smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje usluga iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Cjelodnevni i poludnevni boravak može se provoditi jedan dan u tjednu, više puta tjedno ili tijekom svih radnih dana u tjednu.
- (5) Povremeni boravak je boravak u trajanju do najviše 12 sati tjedno, prema utvrđenoj potrebi individualnog rada s korisnikom.
- (6) Tijekom povremenog boravka osiguravaju se korisniku usluge psihosocijalne rehabilitacije, ovisno o potrebama korisnika.
- (7) Zavod putem uputnice priznaje uslugu povremenog boravka djetetu s teškoćama u razvoju ili odrasloj osobi s invaliditetom, uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela vještačenja o potrebi individualnoga rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije i ocjene pružatelja usluga o trajanju i učestalosti boravka.

1.9. Usluga smještaja

Članak 107.

- (1) Usluge smještaja obuhvaćaju usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabave odjeće i obuće, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja i obrazovanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije te organiziranja slobodnog vremena.
- (2) Smještaj može biti privremeni, tjedni i stalni smještaj.
- (3) Korisniku smještaja se može tijekom smještaja priznati pravo na više oblika pojedinih usluga propisanih ovim Zakonom, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.
- (4) Usluge smještaja obuhvaćaju i pripremu korisnika za povratak u vlastitu obitelj, udomiteljsku obitelj ili za samostalan život, te pripremu djeteta za posvojenje ili smještaj u udomiteljsku obitelj.

1.9.1. Smještaj djeteta

Članak 108.

(1) Dijete mlađe od sedam godina Zavod upućuje na smještaj u udomiteljsku obitelj, organizirano stanovanje ili stanovanje u zajednici stambenih jedinica, sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Dijete iz stavka 1. ovog članka Zavod može iznimno uputiti na smještaj u dom socijalne skrbi ili drugu pravnu ili fizičku osobu koja obavlja djelatnost socijalne skrbi samo u slučaju ako mu se u trenutku nastanka potrebe ne može osigurati smještaj kod udomiteljske obitelji, ali takav smještaj može trajati najduže do 2 mjeseca.

(3) Iznimno, u slučaju osobito tretmanskih ili zdravstvenih potreba djeteta, smještaj može trajati najduže 6 mjeseci.

(4) Zavod koji je uputio na smještaj dijete iz stavka 1. ovog članka i dijete starije od 7 godina, obvezan je brinuti o njegovom najboljem interesu te osigurati uvjete za njegov što brži povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj odnosno za zasnivanje posvojenja.

(5) Zavod koji upućuje na smještaj djecu koja su braća/sestre, u suradnji s pružateljem usluga obvezan je braći i sestrama osigurati zajednički smještaj.

1.9.2. Smještaj odrasle osobe

Članak 109.

(1) Odrasla osoba može ostvariti smještaj u udomiteljskoj obitelji odnosno u domu socijalne skrbi ili drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Starijoj i nemoćnoj osobi kojoj se u cijelosti troškovi smještaja podmiruju iz državnog proračuna, stalni smještaj osigurava se u domu socijalne skrbi treće kategorije.

1.9.3. Dodatak za osobne potrebe smještenog korisnika

Članak 110.

(1) U okviru usluga stalnog ili privremenog smještaja korisnik ima pravo na dodatak za osobne potrebe mjesečno, u visini 20% iznosa osnovice iz članka 40. ovoga Zakona, ako vlastitim prihodima ili imovinom ne može osigurati zadovoljavanje osobnih potreba na smještaju.

(2) Osobne potrebe u smislu ovoga Zakona su potrebe osobne naravi koje korisnik želi zadovoljiti a ne pružaju se u okviru usluge smještaja po ovom Zakonu.

(3) Korisniku smještaja koji svim svojim prihodima sudjeluje u plaćanju troškova smještaja, Zavod neće u prihode uračunavati iznos sredstava za osobne potrebe niti mu ih isplaćivati pri odlučivanju o plaćanju tih troškova.

(4) Novčanim sredstvima dodatka za osobne potrebe korisnika smještaja može iznimno raspolagati službena osoba koju ovlasti odgovorna osoba pružatelja usluge smještaja i to samo za osobne potrebe korisnika, u slučaju kada korisnik nije u mogućnosti njima sam raspolagati.

1.9.4. Plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika

Članak 111.

U slučaju smrti korisnika usluga stalnog ili privremenog smještaja koji nema zakonskog ili ugovornog obveznika uzdržavanja ni vlastite uštedevine ili drugih prihoda i imovine, Zavod putem uputnice odobrava pružatelju usluga stalnog ili privremenog smještaja jednokratni

dodatak za plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika, u iznosu iz članka 68. ovoga Zakona.

1.9.5. Privremeni smještaj

Članak 112.

(1) Privremeni smještaj je kratkotrajni smještaj koji se ostvaruje u kriznim situacijama, smještaj radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa, kao vikend smještaj i povremeni smještaj.

(2) Krizne situacije su situacije u kojima se djetetu koje se zatekne bez nadzora roditelja ili u skitnji, odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili stalnog boravišta odnosno nema stalnog prebivališta/boravišta (beskućnik) i nije u stanju brinuti se o sebi, trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, te djeci i odraslim osobama - žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, osigurava privremena skrb izvan vlastite obitelji i omogućava pristup drugim uslugama u zajednici, dok se ne ostvari povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj ili se smještaj ne osigura na drugi način.

(3) Tijekom privremenog smještaja u kriznim situacijama korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, njega, nabava prijeko potrebne odjeće i obuće, naknada troškova prijevoza u mjesto prebivališta u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu i usluge stručne potpore za socijalno uključivanje, te druge usluge ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

(4) Kraći rehabilitacijski programi obuhvaćaju pojedine usluge psihosocijalne rehabilitacije u cilju usvajanja i razvoja socijalnih vještina djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom.

(5) Tijekom privremenog smještaja radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, briga o zdravlju i njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, organiziranje slobodnog vremena, te druge usluge ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

(6) Iznimno, roditelju djeteta s teškoćama koje je upućeno na kraći rehabilitacijski program može se priznati usluga privremenog smještaja s djetetom radi njegovog aktivnog sudjelovanja u provođenju psihosocijalnih programa, prema utvrđenoj procjeni i programu pružatelja usluga.

(7) Usluga vikend-smještaja može se povremeno priznati djetetu s teškoćama u razvoju i odrasloj osobi s invaliditetom radi kratkotrajne skrbi tijekom odmora ili zadovoljavanja drugih važnih potreba roditelja, roditelja njegovatelja/njegovatelja.

(8) Usluga vikend-smještaja može se priznati i kada je djetetu ili odrasloj osobi potrebna postupna prilagodba na smještaj duljeg trajanja izvan biološke ili udomiteljske obitelji, ili priprema na izvaninstitucijsku skrb, odnosno povratak u obitelj ili radi zadovoljavanja neke druge važne potrebe.

(9) Djetetu ili odrasloj osobi koja je smještena u dom socijalne skrbi može se priznati usluga povremenog smještaja u udomiteljsku obitelj tijekom razdoblja prilagodbe, blagdana ili školskih praznika ako je to u njegovom najboljem interesu.

(10) Tijekom povremenog i privremenog vikend-smještaja korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, briga o zdravlju i njega, organiziranje slobodnog vremena, te druge usluge, ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

1.9.6. Trajanje privremenog smještaja

Članak 113.

(1) Privremeni smještaj priznaje Zavod dok traje potreba a najdulje 6 mjeseci.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, privremeni smještaj osigurava se trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, koji nemaju stan, odnosno nemaju osigurano stanovanje ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne mogu ostati s djetetom u obitelji, djeci i odraslim osobama - žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, te djeci s teškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom, traje najdulje do godinu dana.

(3) Radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka socijalnog isključivanja beskućnika, pružatelj usluge privremenog smještaja, Zavod i lokalna zajednica obvezni su surađivati i zajednički planirati aktivnosti za osiguravanje njegovog prebivališta i ponovnog uključivanja u svakodnevni život lokalne zajednice.

1.9.7. Financiranje privremenog smještaja u kriznim situacijama

Članak 114.

U kriznim situacijama kada obitelj s maloljetnom djecom ostane bez svog doma i nije u mogućnosti sama osigurati svoj smještaj, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave obvezne su im osigurati privremeni smještaj u socijalnom stanu ili na drugi način, kako bi se spriječilo odvajanje djece od odraslih članova obitelji.

1.9.8. Tjedni smještaj

Članak 115.

Tjedni smještaj priznaje se korisniku tijekom radnog tjedna radi zadovoljavanja njegovih životnih potreba pružanjem pojedinih usluga iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, kada korisniku nije potrebno tijekom vikenda osigurati usluge smještaja.

1.9.9. Stalni smještaj

Članak 116.

Stalni smještaj priznaje se korisniku kojem je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje životnih potreba pružanjem usluga iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, kod pružatelja usluga smještaja specijaliziranog za skrb o pojedinoj vrsti korisnika.

1.9.10. Organizirano stanovanje

Članak 117.

(1) Organizirano stanovanje je poseban oblik smještaja u pravilu do pet korisnika zajedno, uz organiziranu stalnu, svakodnevnu ili povremenu stručnu potporu i pomoć u svrhu zadovoljavanja osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih životnih potreba korisnika.

(2) Organiziranim stanovanjem smatra se i stanovanje u zajednici stambenih jedinica koje se nalaze na istoj lokaciji.

(3) Stručna pomoć i potpora iz stavka 1. ovoga članka može se korisniku pružati u stanu i tijekom njegovih aktivnosti izvan stana.

1.9.11. Obveza praćenja prilika i posjeta korisnika na smještaju

Članak 118.

- (1) Zavod je obavezan pratiti prilike u kojima živi korisnik kojega je uputio na smještaj i u tu svrhu ga je obavezan redovito i po potrebi posjećivati.
- (2) Kada je stručni radnik Zavoda uputio na smještaj dijete ili osobu lišenu poslovne sposobnosti, obavezan ih je posjetiti najmanje jedanput tjedno u prvom mjesecu smještaja, jedanput mjesečno nakon mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tijekom smještaja.
- (3) Kada je stručni radnik Zavoda uputio na smještaj odraslu osobu, obavezan ju je posjetiti najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje najmanje jedanput u četiri mjeseca tijekom smještaja.
- (4) Obveza iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se individualnim planom te je za njezino provođenje odgovoran voditelj individualnog plana smještenog korisnika.
- (5) Voditelj plana će poduzeti mjere radi zaštite dobrobiti osobnih i imovinskih prava i interesa smještenog korisnika, te ukoliko ocijeni da je to potrebno ili je određeno posebnim zakonom, izraditi program pomoći obitelji, koji se provodi tijekom trajanja smještaja u cilju pomoći u održavanju osobnih odnosa među članovima obitelji i osiguravanja uvjeta za povratak korisnika u obitelj.

1.10. Usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju korisnika

Članak 119.

- (1) Usluge stručne potpore u zapošljavanju i obavljanju poslova pružaju se odrasloj osobi s invaliditetom, problemima ovisnosti, dugotrajno nezaposlenim i drugim korisnicima u riziku od socijalne isključenosti kroz uključivanje u radnu sredinu u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama ili kod fizičkih osoba koje profesionalno obavljaju neku djelatnost, te radi njihovog aktivnog uključivanja na tržište rada.
- (2) Usluge stručne potpore pružaju stručni radnici Zavoda, domova socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge ili druge pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi u skladu s ovim Zakonom, a obuhvaćaju plan, izbor i pripremu pravne ili fizičke osobe radi osiguravanja primjerenih uvjeta za rad korisnika, procjenu uvjeta, vrste i opsega poslova te pripremu i stručno vođenje korisnika.
- (3) Zapošljavanje osoba iz stavka 1. ovoga članka i obavljanje poslova može se provoditi kod poslodavaca s kojim je Zavod ili dom socijalne skrbi, vjerska zajednica, udruga ili druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, sklopila sporazum o zapošljavanju pod posebnim uvjetima.
- (4) Opseg usluge i plaća korisnika za obavljene posao utvrđuju sporazumno korisnik, odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik, Zavod, dom socijalne skrbi i poslodavac.
- (5) Zapošljavanje pod posebnim uvjetima i obavljanje poslova po ovom Zakonu obuhvaća one vrste rada koji omogućavaju osobama iz stavka 1. ovoga članka očuvanje već stečenih znanja i razvoj novih sposobnosti.
- (6) Pomoć zaposlenim korisnicima u ustanovama ili pravnim osobama te kod drugih poslodavaca po ovom Zakonu obuhvaća savjetovanje i pomoć pri rješavanju problema koje imaju u svezi s radom u radnoj sredini i nakon prekida radnog odnosa te pomoć pri ostvarivanju prava iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja i obiteljske skrbi, koje usluge pruža Zavod, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Hrvatski zavod za zapošljavanje, uz međusobnu suradnju.

Glava VIII.
MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Usluge međugeneracijske solidarnosti za starije osobe

Članak 120.

- (1) Međugeneracijska solidarnost je djelatnost kojom se razvijaju i šire izvaninstitucijske usluge i volonterstvo, s ciljem što duljeg ostanka starijih osoba u vlastitom domu i obitelji, njihove socijalne uključenosti u lokalnu zajednicu i poboljšanja kvalitete njihova života.
- (2) Usluge međugeneracijske solidarnosti za starije osobe obuhvaćaju više vrsta pomoći osobama koje imaju osigurane stambene i druge uvjete za život, ali zbog starosti, socijalne isključenosti, oslabljenih funkcionalnih sposobnosti ili drugih težih promjena u zdravstvenom stanju, ne mogu same niti uz pomoć članova svoje obitelji brinuti o osnovnim životnim potrebama, pa im je prijeko potrebna pomoć druge osobe.
- (3) Usluge iz stavka 2. ovoga članka mogu se izuzetno priznati i osobi mlađoj od 65 godina života, kojoj je zbog privremenih težih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe dok ta privremena promjena traje.
- (4) Usluge iz stavka 2. ovoga članka su pomoć u obavljanju kućanskih i drugih poslova, pomoć u socijalnoj integraciji i druga pomoć koja je potrebna korisniku.

Usluge boravka međugeneracijske solidarnosti

Članak 121.

- (1) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost organizira različite usluge za aktivno provođenje slobodnog vremena u boravku, u svrhu socijalne integracije.
- (2) U uslugama boravka iz stavka 1. ovog članka mogu sudjelovati i volonteri svih dobnih skupina.

Članak 122.

- (1) Usluge iz članka 120. stavka 2. i članka 121. stavka 1. ovoga Zakona pružaju se prema normativima i minimalnim standardima koje pravilnikom propisuje ministar nadležan za međugeneracijsku solidarnost.
- (2) Vrste, kriterije, uvjete i načine pružanja usluga korisnicima iz članka 120. i članka 121. stavka 1. ovog Zakona, kriterije za odabir pružatelja usluga, te kriterije sudjelovanja korisnika u plaćanju cijene usluga i način plaćanja usluga, pravilnikom propisuje ministar nadležan za međugeneracijsku solidarnost.

Članak 123.

- (1) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost organizira provedbu pružanja usluga iz članaka 120. i 121. ovoga Zakona sklapanjem ugovora s pravnim ili fizičkim osobama ili u okviru obiteljskog centra.
- (2) Nadležnost, postupak i uvjete za ostvarivanje prava na usluge iz članaka 120. i 121. ovoga Zakona propisuju se Uredbom koju donosi Vlada Republike Hrvatske.

Glava IX.
NADLEŽNOST I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ SOCIJALNE SKRBI

Mjesna nadležnost
Članak 124.

- (1) Za odlučivanje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi mjesno je nadležna ustrojbeni jedinica Zavoda osnovana za područje na kojem stranka ima prebivalište.
- (2) Ako stranka nema utvrđeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesna se nadležnost određuje prema mjestu boravišta stranke.
- (3) Ako osoba nema mjesto utvrđenog boravišta, postupak provodi ustrojbeni jedinica Zavoda osnovana za područje na kojem osoba privremeno prebiva, odnosno na kojem se osoba zatekne.
- (4) Mjesna se nadležnost ne mijenja ostvarivanjem prava na uslugu skrbi izvan vlastite obitelji smještaja osobe izvan mjesta prebivališta.
- (5) Ako se izmijene okolnosti na osnovi kojih je po ovom Zakonu bila određena mjesna nadležnost, postupak nastavlja nadležni Zavod odnosno ustrojbeni jedinica Zavoda.

Članak 125.

- (1) Mjesna se nadležnost određuje za djecu prema prebivalištu roditelja odnosno njihovom boravištu ako nemaju prebivališta ili je ono nepoznato.
- (2) Za dijete čiji roditelji žive odvojeno, mjesna se nadležnost određuje prema prebivalištu roditelja s kojim dijete živi prema odluci suda odnosno njegovom boravištu ako nema prebivališta ili je ono nepoznato.
- (3) Do donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka mjesno je nadležna ustrojbeni jedinica Zavoda prebivališta odnosno boravišta roditelja kod kojega dijete pretežno boravi.
- (4) Ako je roditeljima koji žive odvojeno oduzeto pravo da žive s djetetom i odgajaju ga ili je dijete povjereno na čuvanje i odgoj drugoj osobi ili domu socijalne skrbi, za dijete je mjesno nadležna ustrojbeni jedinica Zavoda prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja koji sam ili u većoj mjeri izvršava ostale sadržaje roditeljske skrbi.
- (5) Mjesna nadležnost Zavoda za dijete ne mijenja se ako je roditeljima oduzeta roditeljska skrb, osim u slučaju posvojenja kada postupak po službenoj dužnosti vodi Zavod odnosno ustrojbeni jedinica Zavoda mjesta prebivališta ili boravišta djeteta.

Članak 126

- (1) Za osobu koja se zbog elementarnih nepogoda ili sličnih razloga našla izvan mjesta svog prebivališta, dok se ne ostvare uvjeti za njezin povratak, mjesno je nadležan Zavod odnosno ustrojbeni jedinica Zavoda na čijem se području osoba zatekla.
- (2) Za ostvarivanje socijalne skrbi djeteta koje se zatekne bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba izvan mjesta svog prebivališta, kao i drugih osoba koje nisu u stanju brinuti se o sebi, a zateknu se izvan mjesta svog prebivališta, mjesno je nadležan Zavod odnosno ustrojbeni jedinica Zavoda na čijem području se zateknu.

Sukob mjesne nadležnosti
Članak 127.

- (1) O sukobu mjesne nadležnosti između Zavoda odlučuje Ministarstvo.

- (2) Ako nastane sukob o mjesnoj nadležnosti, Zavod koji je započeo postupak obavezan je obaviti radnje u postupku koje ne trpe odgodu.
- (3) O sukobu nadležnosti između Zavoda i općine, grada i Grada Zagreba odlučuje nadležni Upravni sud u Republici Hrvatskoj.
- (4) Postupak iz stavaka 1. i 3. ovoga članka smatra se hitnim.

Izuzeće stručnih radnika, predstojnika podružnice, voditelja ureda i ravnatelja Zavoda
Članak 128.

- (1) Ravnatelj Zavoda zaključkom će izuzeti stručnog radnika, predstojnika podružnice ili voditelja ureda Zavoda od vođenja postupka ili rješavanja o upravnoj stvari iz razloga propisanih zakonom koji uređuje upravni postupak.
- (2) O izuzeću ravnatelja Zavoda zaključkom odlučuje Ministar.

Pokretanje postupka
Članak 129.

- (1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi pokreće se na zahtjev osobe iz članka 30. ovoga Zakona, bračnog druga, punoljetnog djeteta, roditelja, posvojitelja ili skrbnika odnosno zakonskog zastupnika te osobe ili po službenoj dužnosti.
- (2) Zavod je obavezan bez odgode pokrenuti postupak po službenoj dužnosti kada utvrdi ili sazna da je radi zaštite interesa osobe potrebno pokrenuti postupak.
- (3) Zavod može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti i temeljem obavijesti članova obitelji, građana, ustanova, udruga, vjerskih zajednica, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba te državnih i drugih tijela.

Zahtjev za ostvarivanje novčanih naknada i drugih pomoći
Članak 130.

- (1) Zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu ili drugog oblika materijalne pomoći osoba iz članka 30. ovoga Zakona podnosi Zavodu na propisanom obrascu uz koji se prilaže pisana izjava podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini te pisana izjava podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva o dopuštenju Zavodu da izvrši uvid u sve podatke o njihovoj imovini i dohotku te ostalim ostvarenim prihodima.
- (2) Azilanti i članovi njihove obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, stranci, stranci pod supsidijarnom zaštitom i žrtve trgovanja ljudima, uz zahtjev prilažu potvrdu nadležnog tijela o svom statusu.
- (3) Iznimno, ako je to u interesu stranke i pridonosi ekonomičnosti postupanja, podnositelj zahtjeva uz propisani obrazac prilaže potvrdu porezne uprave o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova kućanstva kao i izjave podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini.
- (4) Pravne osobe koje obavljaju poslove platnog prometa obvezne su, na temelju izjave podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, dostaviti Zavodu, na njegov zahtjev, podatke o računima i stanju na računima te imovini podnositelja zahtjeva i članova kućanstva.
- (5) Zavod po službenoj dužnosti provjerava činjenice navedene u obrascu o imovnom stanju podnositelja zahtjeva i pribavlja potrebne dokaze u postupku.
- (6) Zavodi su obvezni međusobno surađivati i razmjenjivati podatke o obiteljskim prilikama i ostvarenim pravima samca ili članova obitelji, kao i o drugim važnim činjenicama i okolnostima važnim za ostvarivanje prava.

Obrasci zahtjeva i izjave podnositelja zahtjeva

Članak 131.

- (1) Ministar propisuje pravilnikom obrazac zahtjeva za novčanu naknadu i materijalnu pomoć, kao i obrasce izjave o imovnom stanju i o dopuštanju uvida u podatke o imovini te popis dokumenata kojima se utvrđuje visina dohotka u tekućoj godini.
- (2) Informacije o mogućnostima i uvjetima korištenja novčanih naknada i pomoći propisanih ovim Zakonom, kao i obrasce zahtjeva, strankama su obvezni učiniti dostupnim stručni radnici Zavoda i druga tijela prvoga stupnja u jedinicama regionalne (područne) i lokalne samouprave koja provode postupak za odobravanje novčanih i drugih materijalnih pomoći.

Standardi za vođenje individualnog plana promjene

Članak 132.

- (1) Stručni radnik Zavoda je obavezan tijekom vođenja postupka za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi izraditi individualni plan promjene s utvrđenim aktivnostima te poduzeti mjere da se osoba ili obitelj u nepovoljnom stanju osposobi za skrb o sebi i članovima obitelji.
- (2) Vođenje individualnog plana promjene u smislu ovoga Zakona, je poseban stručni postupak, koji provode socijalni radnici Zavoda a obuhvaća aktivnosti procjene, organiziranja pristupa uslugama, planiranja, koordiniranja, praćenja i evaluacije usluga koje trebaju odgovoriti na potrebe korisnika.
- (3) Standardi za vođenje individualnog plana promjene propisani su pravilnikom iz članka 189. ovoga Zakona.

Vještačenje

Članak 133.

- (1) Ako je u ispitnom postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi ili drugih prava po posebnim propisima potrebno utvrditi postojanje činjenica za koje je potrebno provesti vještačenje, Zavod ili drugo nadležno tijelo će zatražiti nalaz i mišljenje tijela vještačenja u prvom stupnju.
- (2) Ako se žalbom pobija prvostupanjsko rješenje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi odnosno drugih prava po posebnim propisima u svezi s nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u prvom stupnju, Ministarstvo odnosno drugo nadležno tijelo drugog stupnja po posebnim propisima pribavit će prije donošenja rješenja o žalbi nalaz i mišljenje tijela vještačenja u drugom stupnju, osim u slučaju kada ocijeni da izvođenje tog dokaza nije potrebno da bi se nesporno utvrdilo činjenično stanje.
- (3) Ako su postojanje činjenica iz stavka 1. ovog članka prethodno utvrdila tijela vještačenja zdravstva, mirovinskog i invalidskog osiguranja, obrazovanja, odnosno druga nadležna tijela vještačenja prema posebnim propisima, postupak će se provesti na temelju nalaza i mišljenja tih tijela.
- (4) Tijela vještačenja iz članka stavaka 1. i 2. ovoga članka odlukom osniva Ministar.
- (5) Sastav i način rada tijela vještačenja iz stavka 1. ovoga članka, sadržaj potrebne medicinske dokumentacije, sadržaj nalaza i mišljenja i obrasce za postupanje tijela vještačenja propisuje pravilnikom Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Rok za donošenje rješenja
Članak 134.

- (1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi je žuran.
- (2) Zavod je obvezan bez odgode donijeti rješenje o urednom zahtjevu i dostaviti ga stranci.
- (3) Ako je potrebno provoditi posebni ispitni postupak, Zavod je obvezan donijeti rješenje u roku od 30 dana po primitku urednog zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Usmeno rješenje
Članak 135.

- (1) U iznimno žurnim slučajevima kada je potrebno poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi, posebice djece, ili radi osiguravanja javnog reda i sigurnosti, stručni radnik Zavoda može donijeti usmeno rješenje i narediti da se provede izvršenje bez donošenja rješenja.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka stručni radnik Zavoda će upozoriti stranku na pravo traženja pisanog otpravka usmenog rješenja, te će na zahtjev stranke izraditi rješenje u pisanom obliku u roku od 24 sata od dana donošenja usmenog rješenja.
- (3) Stručni radnik Zavoda je obvezan svaki zahtjev ili inicijativu u situacijama iz stavka 1. ovoga članka procijeniti po kriteriju prioriteta i poduzeti mjere u skladu sa standardima za vođenje individualnog plana.

Donošenje rješenja zbog promijenjenih okolnosti
Članak 136.

Zavod će povremeno, a najmanje jedanput godišnje, preispitati postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za donošenje rješenja o ostvarivanju prava na novčane naknade i potpore, osim prava na pomoć za uzdržavanje za koji preispituje pravo najmanje jednom u tri mjeseca, i donijeti novo rješenje samo ako su se promijenile okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje tog prava.

Troškovi postupka
Članak 137.

- (1) Troškovi postupka u svezi s ostvarivanjem prava iz socijalne skrbi osiguravaju se u državnom proračunu.
- (2) Ako Zavod rješava o pravima za koja sredstva osigurava općina, grad, odnosno Grad Zagreb, međusobna prava, obveze i odgovornost utvrdit će se ugovorom sklopljenim između Zavoda i nadležnog tijela općine, grada, odnosno Grada Zagreba.

Izvršenje rješenja
Članak 138.

Zavod provodi izvršenje svojih rješenja donesenih na temelju ovoga Zakona.

Pravo žalbe
Članak 139.

- (1) O žalbi protiv rješenja Zavoda odlučuje Ministarstvo.

(2) O žalbi protiv rješenja iz socijalne skrbi općinskog ili gradskog upravnog tijela odlučuje nadležno upravno tijelo županije, a protiv rješenja upravnog odjela županije i gradskog Ureda Grada Zagreba nadležnog za socijalnu skrb odlučuje Ministarstvo.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja kojim je priznato pravo na novčanu naknadu ili hitni smještaj djeteta.

A) POSEBAN POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE SOCIJALNIH USLUGA

Pokretanje postupka za ostvarivanje usluga

Članak 140.

(1) Postupak za ostvarivanje socijalnih usluga pokreće se na zahtjev korisnika, njegovog zakonskog zastupnika ili skrbnika.

(2) Zavod može pokrenuti postupak za ostvarivanje usluga i po službenoj dužnosti ukoliko sazna za okolnosti iz kojih proizlazi utemeljen razlog zbog kojeg je određenoj osobi potrebno ponuditi uslugu prema ovom Zakonu.

(3) Tijela, ustanove i druge pravne i fizičke osobe koje u svom radu utvrde ugroženost djeteta ili osobe kojoj je oduzeta poslovna sposobnost obvezni su o tome bez odgode izvijestiti Zavod.

Način ostvarivanja usluga

Članak 141.

(1) Korisnik ostvaruje pravo na socijalne usluge temeljem rješenja Zavoda.

(2) Prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka, potrebno je utvrditi individualni plan za korisnika usluge.

(3) Zavod prioritetno priznaje pravo na usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a samo iznimno, ako kada je to u najboljem interesu korisnika, priznaje pravo na skrb izvan vlastite obitelji korisnika kao smještaj.

(4) Pravo na usluge skrbi izvan vlastite obitelji može se priznati samo na zahtjev ili uz suglasnost osobe koja ispunjava propisane uvjete odnosno uz suglasnost zakonskog zastupnika ili skrbnika te osobe, ako ovim ili posebnim zakonom nije određeno drugo.

(5) Usluge skrbi izvan vlastite obitelji koje se pružaju djetetu prioritetno se ostvaruju kod udomiteljske obitelji radi osiguranja zadovoljavanja njegovih životnih potreba koje ne može osigurati u vlastitoj obitelji, te u okviru organiziranog stanovanja ili stanovanja u zajednici stambenih jedinica, na području njegove lokalne zajednice, a samo iznimno izvan lokalne zajednice, kada je takav smještaj u djetetovom najboljem interesu ili se smještaj ne može osigurati u lokalnoj zajednici.

(6) Korisnike iz članka 30. ovoga Zakona kojima se pružaju usluge u sustavu socijalne skrbi temeljem sudskih odluka, Zavod upućuje na korištenje kod ovlaštenog pružatelja usluga putem uputnice.

Privremena hitna mjera smještaja djeteta

Članak 142.

(1) U žurnim slučajevima socijalni radnik i drugi stručni radnik Zavoda može uputiti dijete na privremeni smještaj kod udomitelja, u dom socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga smještaja, bez rješenja iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona ili sudske odluke, i bez suglasnosti iz članka 141. stavka 3. ovoga Zakona, kada procijeni da postoji opasnost od kršenja djetetovih prava, osobito u slučajevima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne

zlorabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja djeteta od strane roditelja, skrbnika ili drugih osoba kojima je povjereno na čuvanje i odgoj, radi čega su djetetov život i zdravlje ugroženi.

(2) U uputnici moraju biti naznačeni i obrazloženi razlozi zbog kojih stručni radnik Zavoda smatra privremeni hitni smještaj nužnim.

(3) Stručni radnik Zavoda će odluku o smještaju na primjereni način priopćiti djetetu i upoznati ga s razlozima i ciljevima njegovog privremenog smještaja.

(4) Stručni radnik Zavoda će bez odgode a najkasnije u roku od 16 sati od izdavanja uputnice neposredno ili putem elektronskih sredstava komuniciranja, dostaviti nadležnom sudu obavijest o privremenom smještaju djeteta s obrazloženjem razloga za smještaj.

(5) Stručni radnik Zavoda obavezan je obavijestiti roditelja, zakonskog zastupnika ili skrbnika o mjeri privremenog smještaja djeteta u roku od 16 sati od izdavanja uputnice.

(6) Obrazac s odgovarajućim sadržajem obavijesti o privremenom smještaju propisuje Ministar.

Odluka suda

Članak 143.

(1) Kad nadležni sud primi obavijest o privremenom smještaju djeteta, donijet će rješenje o pokretanju postupka po službenoj dužnosti i postaviti djetetu punomoćnika iz redova odvjetnika radi zaštite njegovih prava.

(2) Sud će bez odgode, a najkasnije u roku od 72 sata od primitka obavijesti o privremenom smještaju, donijeti rješenje o privremenom povjeravanju djeteta na čuvanje i odgoj pružatelju privremenog smještaja, koje može trajati najduže do 60 dana od trenutka privremenog smještaja.

(3) Sud u izvanparničnom postupku odlučuje rješenjem hoće li dijete i nadalje biti povjereno domu socijalne skrbi ili drugom pružatelju usluga smještaja ili će se vratiti u obitelj.

(4) Ako Zavod predloži da je u interesu djeteta smještaj izvan vlastite obitelji i nakon isteka roka određenog rješenjem suda iz stavka 2. ovoga članka, obavezan je prije isteka toga vremena predložiti sudu donošenje rješenja o daljnjoj povjeri djeteta na čuvanje i odgoj. O prijedlogu sud odlučuje do isteka vremena određenog rješenjem iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Rješenjem iz stavka 4. ovoga članka sud može povjeriti dijete na čuvanje i odgoj u trajanju do četiri mjeseca od dana isteka vremena određenog rješenjem iz stavka 2. ovoga članka.

(6) Prije isteka roka iz stavka 4. ovoga članka sud će ispitati sve okolnosti slučaja, te radi dobrobiti djeteta novom odlukom ponovno izreći istu ili drugu mjeru za zaštitu djeteta.

(7) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka dopuštena je žalba županijskom sudu u roku od 3 dana od dana dostave rješenja, a protiv rješenja iz stavaka 4. i 6. u roku od 8 dana od dana dostave rješenja

(8) Žalba protiv rješenja iz stavaka 2., 4. i 6. ovoga članka ne zadržava izvršenje.

(9) Ako roditelji zatraže predaju djeteta, a Zavod smatra da to nije u interesu djeteta, predložiti će sudu donošenje novih mjera za zaštitu dobrobiti djeteta.

(10) Postupanje Zavoda i suda smatra se hitnim.

Individualni plan promjena

Članak 144.

(1) Individualni plan promjene životne situacije ili/i ponašanja korisnika/obitelji izrađuje se u dogovoru s korisnikom/obitelji na temelju sveobuhvatne procjene poteškoća i resursa i usmjeren je prema dobro odabranim ciljevima, te se provodi, prati i preispituje zajedno s

korisnikom, članovima njegove obitelji te drugim osobama važnim za korisnika, kao i drugim pružateljima usluga.

(2) Voditelj postupka promjene je socijalni radnik Zavoda zadužen za pojedinog korisnika/obitelj koji koordinira suradnju drugih stručnih radnika Zavoda i drugih pružatelja usluga u zajednici, te pomaže korisniku/obitelji u rješavanju problema i zadovoljenju njegovih životnih potreba.

Upućivanje na korištenje socijalnih usluga

Članak 145.

(1) Rješenje iz članka 141. ovoga Zakona kojim je priznato pravo na usluge, Zavod izvršava putem uputnica, kojima određuje vrstu i opseg usluga te pružatelja usluga kojem se korisnik upućuje.

(2) Zavod može u istom vremenskom razdoblju izdati korisniku uputnice za korištenje više vrsta usluga temeljem ovoga Zakona, ovisno o utvrđenom individualnom planu promjena, potrebama i izboru korisnika, u skladu s uvjetima propisanim zakonom, u svrhu njegovog ostanka u vlastitoj obitelji, sprječavanja smještaja korisnika, kao i radi prilagodbe smještenog korisnika koji se priprema za otpust i uključivanje u život zajednice.

(3) Ukoliko korisnik ima potrebu za korištenjem više vrsta usluga, za svaku uslugu mu se izdaje posebna uputnica.

(4) Ako se tijekom korištenja usluge promijene okolnosti koje utječu na vrstu, opseg i način pružanja usluge ili izbor pružatelja usluge, mijenja se individualni plan potreba i uz suglasnost korisnika izdaje nova uputnica.

Sadržaj uputnice

Članak 146.

(1) Uputnica za korištenje usluge mora sadržavati: ime i prezime korisnika, OIB, vrstu, oblik i opseg usluge, pružatelja usluge, početak i trajanje pružanja usluge, potpis osobe ovlaštene za izdavanje uputnice, planirane troškove usluge, obračun troškova usluge i potpis ovlaštene osobe koja je izvršila obračun te upozorenje o pravnim posljedicama nepridržavanja odredbi ovoga Zakona.

(2) Uz uputnicu se prilaže i njezin je sastavni dio individualni plan promjena.

(3) Usluga se pruža korisniku temeljem uputnice u skladu s minimalnim standardima te usluge.

Obrazac uputnice i evidencija o izdanim uputnicama

Članak 147.

(1) O izdanim uputnicama Zavod je obavezan voditi evidenciju i o tome dostavljati podatke Ministarstvu.

(2) Obrazac uputnice i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje Ministar.

B) IZBOR PRUŽATELJA USLUGA

Izbor pružatelja usluge **Članak 148.**

- (1) Korisnik prije izdavanja uputnice ima pravo izabrati pružatelja usluge s popisa ovlaštenih pružatelja socijalnih usluga.
- (2) Popis ovlaštenih pružatelja socijalnih usluga utvrđuje Ministarstvo za svaku vrstu usluga jednom godišnje.

Obavješćavanje o pružanju usluge **Članak 149.**

- (1) Nakon zaprimanja uputnice, ovlašteni pružatelj usluge obvezan je obavijestiti Zavod o danu početka pružanja usluge.
- (2) Ukoliko nije u mogućnosti pružiti uslugu iz uputnice, ovlašteni pružatelj usluge obvezan je o tome obavijestiti Zavod i navesti za to razloge te vratiti uputnicu Zavodu.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka Zavod će izmijeniti uputnicu i pri tom osobito razmotriti opravdanost razloga nepružanja usluge navedene u obavijesti iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Zavod će uputiti korisnika drugom pružatelju usluga s popisa ovlaštenih pružatelja, u slučaju da izabrani pružatelj usluge upućenom korisniku ne može pružiti uslugu.
- (5) Ukoliko Zavod ocijeni da su razlozi za odbijanje pružanja usluge neopravdani, o tome će odmah obavijestiti socijalnu inspekciju.
- (6) O nerealiziranim uputnicama iz stavka 2. ovoga članka Zavod podnosi godišnji izvještaj Ministarstvu.

C) UGOVARANJE I CIJENA USLUGA

Cijena socijalnih usluga **Članak 150.**

- (1) Metodologiju za formiranje cijena socijalnih usluga u ustanovama socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska i jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te cijenu usluga koje pružaju druge pravne i fizičke osobe koje se plaćaju iz državnog proračuna, utvrđuje pravilnikom Ministar.
- (2) Pružatelji usluga socijalne skrbi samostalno utvrđuju cijenu usluga koje pružaju izvan mreže javne socijalne službe.

Neposredno ugovaranje usluge **Članak 151.**

- (1) Korisnik može izabrati uslugu socijalne skrbi i pružatelja usluge i sklopiti ugovor o korištenju usluge s ustanovom socijalne skrbi ili drugim pružateljem usluge, u skladu s uvjetima propisanim ovim zakonom, bez uputnice Zavoda.
- (2) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka u cijelosti plaća korištenje usluge socijalne skrbi.
- (3) Procjenu potreba korisnika za uslugom provodi ustanova socijalne skrbi ili drugi pružatelj usluge, sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim temeljem ovoga Zakona.

Izuzeci od neposrednog ugovaranja usluge

Članak 152.

- (1) Korisnik odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik ne može neposredno izabrati niti ugovoriti korištenje usluge smještaja djeteta s pružateljem usluge.
- (2) Dijete se na smještaj upućuje uvijek temeljem uputnice Zavoda.
- (3) Ovlašteni pružatelj usluge koji pruža uslugu u mreži djelatnosti socijalne skrbi, obvezan je bez odgode temeljem uputnice Zavoda pružiti uslugu djetetu i odrasloj osobi lišenoj poslovne sposobnosti.

D) SUDJELOVANJE KORISNIKA U PLAĆANJU TROŠKOVA USLUGA

Članak 153.

Kriterije sudjelovanja korisnika u plaćanju cijene usluge i način plaćanja usluga propisuje pravilnikom Ministar.

Članak 154.

- (1) Ako je odrasla osoba korisnik usluga temeljem uputnice Zavoda obvezna je plaćati ili sudjelovati u plaćanju cijene usluga sukladno pravilniku iz članka 153. ovoga Zakona.
- (2) Korisnik i pružatelj usluge sklapaju ugovor o plaćanju usluga u opsegu u kojem se ta usluga pruža, temeljem obračunatih uputnica.
- (3) Korisnik čiji prihodi i novčana sredstva nisu dostatni za plaćanje cijene usluge smještaja obvezan je u svrhu plaćanja otuđiti svoju imovinu koja ne služi članovima njegove obitelji za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.
- (4) Ako korisnik nema prihoda ili prihodi korisnika nisu dostatni za plaćanje cijene usluga, plaćanje usluge odnosno plaćanje razlike između cijene usluge i tih prihoda, tereti sredstva Ministarstva.
- (5) Pri utvrđivanju prihoda korisnika kojima sudjeluje u plaćanju usluga, iznos prihoda se umanjuje za iznos koji korisnik plaća za uzdržavanje nekog od članova obitelji, a korisniku stalnog i privremenog smještaja umanjuje se i za iznos namijenjen osobnim potrebama.
- (6) Ako iznos za uzdržavanje korisnika usluge nije utvrđen obveznicima uzdržavanja prema propisima o obiteljskim odnosima, obveznici uzdržavanja ugovorom sklopljenim međusobno i sa Zavodom utvrđuju iznos kojim sudjeluju u plaćanju usluga.
- (7) Ako obveznici uzdržavanja ne žele sklopiti ugovor iz stavka 7. ovoga članka, Zavod će pokrenuti kod suda postupak za naknadu troškova pruženih usluga.
- (8) Ako obveznik uzdržavanja ne izvršava obvezu plaćanja iz ugovora ili ne izvršava dosuđenu obvezu uzdržavanja, Zavod će pokrenuti kod suda postupak ovrhe.

Članak 155.

- (1) Roditelji djeteta su dužni plaćati ili sudjelovati u plaćanju usluga koje dijete ostvaruje temeljem ovoga Zakona, sukladno pravilniku iz članka 153. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Dijete koje je korisnik smještaja i ima redovite mjesečne prihode, sudjeluje u plaćanju cijene smještaja sukladno pravilniku iz članka 153. stavka 1. ovoga Zakona.
- (3) Roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja djeteta i Zavod sklapaju ugovor kojim utvrđuju sudjelovanje u plaćanju cijene usluga.
- (4) Ako roditelji ne izvršavaju ugovornu obvezu ili ne žele sklopiti ugovor iz stavka 2. ovoga članka, Zavod će kod suda pokrenuti postupak za naplatu troškova pruženih usluga.

(5) Dijete svojom imovinom ne sudjeluje u plaćanju usluga.

E) STANDARDI KVALITETE SOCIJALNIH USLUGA

Standardi kvalitete socijalnih usluga i Povjerenstvo za kvalitetu

Članak 156.

(1) Usluge socijalne skrbi pružaju se prema minimalnim standardima kvalitete koje propisuje Ministar.

(2) Povjerenstvo za kvalitetu ustanove socijalne skrbi ili druge pravne osobe koja pruža socijalne usluge, jest tijelo koje unapređuje i provodi kontrolu kvalitete pružanja usluga socijalne skrbi i prati provođenje minimalnih standarda kvalitete socijalnih usluga.

(3) Ravnatelj ustanove odnosno druga odgovorna osoba druge pravne osobe imenuje Povjerenstvo za kvalitetu koje ima najmanje tri člana.

(4) U Povjerenstvu za kvalitetu moraju biti zastupljeni predstavnici svih stručnih radnika koji pružaju socijalne usluge.

(5) Sastav i broj članova Povjerenstva za kvalitetu uređuje se općim aktom ustanove/druge pravne osobe.

(6) Za ustanove s manje od 5 zaposlenih, kontrolu kvalitete provodi odgovorna osoba i ovlaštenu vanjski stručnjak.

Glava X.

SADRŽAJ I ORGANIZACIJSKI OBLICI DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI

A) PRUŽATELJI USLUGA SOCIJALNE SKRBI

Članak 157.

U djelatnosti socijalne skrbi usluge pružaju:

- ustanove socijalne skrbi,
- vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe,
- fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost u okviru obiteljskog doma, savjetovališta ili pružanjem usluga pomoći i njege u kući, i
- udomiteljske obitelji.

Članak 158.

(1) Usluge socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe ne pružaju se radi stjecanja dobiti.

(2) Domovi socijalne skrbi i druge pravne osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi te fizičke osobe koje profesionalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe, izjednačene su s kućanstvima u plaćanju cijene po povlaštenim uvjetima za korištenja električne energije, plina i drugih energenata, vodoopskrbe i odvodnje te drugih komunalnih usluga, te plaćanje naknade za RTV pristojbu.

(3) Ako dom socijalne skrbi, vjerska zajednica, udruga ili druga pravna osoba ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava za razvoj djelatnosti ili se prenosi u sljedeću godinu.

(4) Na pravnu osobu iz stavka 3. ovoga članka koja je obveznik poreza na dobit primjenjuju se propisi o trgovačkim društvima.

***Zapreka za zapošljavanje u djelatnosti socijalne skrbi
i zabrana sklapanja ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju***
Članak 159.

(1) Ne može se primiti u radni odnos na rukovodeće poslove u djelatnosti socijalne skrbi niti te poslove može obavljati, osoba protiv koje se vodi postupak ili je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv časti i ugleda, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti, protiv imovine, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom i za kaznena djela protiv Republike Hrvatske, te prema kojoj je izrečena prekršajnoppravna sankcija za nasilje u obitelji.

(2) Ne može se primiti u radni odnos na poslove stručnog radnika i suradnika u djelatnosti socijalne skrbi niti te poslove može obavljati, osoba protiv koje se vodi postupak ili je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti, protiv imovine, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom i za kaznena djela protiv Republike Hrvatske te prema kojoj je izrečena prekršajnoppravna sankcija za nasilje u obitelji, u zadnjih 10 godina prije zasnivanja radnog odnosa.

(3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuje se na osobu kod koje je nastupila rehabilitacija.

(4) Poslodavac je obavezan po službenoj dužnosti pribaviti dokaz da se protiv osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne vodi kazneni postupak i da nije osuđena za kaznena djela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Ravnatelj, voditelji ustrojbenih jedinica, stručni i drugi radnici koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi ni njihovi bračni drugovi i djeca ne smiju s korisnikom socijalne skrbi sklopiti ugovor o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju dok traje njihov radni odnos u djelatnosti, a u protivnom čine težu povredu obveza iz radnog odnosa.

B) MREŽA JAVNE SOCIJALNE SLUŽBE

Članak 160.

(1) Djelatnost socijalne skrbi kao javna služba obavlja se u okviru mreže javne socijalne službe i izvan mreže javne socijalne službe, te se može dati u koncesiju.

(2) Socijalne usluge koje zakon određuje kao javnu službu obavljaju u okviru mreže javne službe pod jednakom uvjetima domovi socijalne skrbi te druge pravne i fizičke osobe koje su dobile koncesiju na javnom nadmetanju.

(3) Mrežom javne socijalne službe određuju se za područje Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, potrebni kapaciteti za pružanje socijalnih usluga, s kojima Ministarstvo odnosno Zavod sklapa ugovor o pružanju usluga temeljem javnog nadmetanja za koncesiju.

(4) Mrežu iz stavka 3. ovoga članka, uz prethodno pribavljeno mišljenje područnih (regionalnih) jedinica samouprave i Zavoda, donosi Ministar.

(5) Republika Hrvatska utvrđuje mrežu Zavoda, njegovih podružnica i ureda te mrežu obiteljskih centara i njihovih podružnica, koju donosi Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za obitelj, uz prethodno pribavljeno mišljenje jedinica područne (regionalne) samouprave.

(6) Ako mišljenje iz stavaka 4. i 5. ovoga članka nije dostavljeno Ministru u roku od 30 dana od dana kada je zatraženo, smatra se da je mišljenje pozitivno.

(7) Mjerila za određivanje mreže iz stavaka 3. i 5. ovoga članka utvrđuju se prema stvarnoj potrebi pružanja usluga socijalne skrbi na području Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave za korisnike kojima se ovo pravo priznaje uputnicom Zavoda, za određeno razdoblje, uvažavajući:

- zdravstveno stanje, broj, dobnu i socijalnu strukturu stanovništva,
- jednake uvjete, odnosno mogućnosti za korištenje socijalnih usluga,
- potreban opseg pojedinih vrsta usluga,
- stupanj urbanizacije područja, prometne povezanosti, specifičnosti naseljenosti te dostupnosti na demografski ugroženim područjima, osobito na otocima i
- gospodarske mogućnosti.

(8) Usluge socijalne skrbi izvan mreže javne socijalne službe obavljaju pravne i fizičke osobe koje su dobile rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada i odobrenje za rad.

C) KONCESIJA ZA OBAVLJANJE JAVNE SOCIJALNE SLUŽBE

Koncesija za obavljanje javne socijalne službe **Članak 161.**

(1) U mreži javne socijalne službe može se dati koncesija za pružanje socijalnih usluga pravnim i fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

(2) Na osnovi koncesije mogu se pružati usluge savjetovanja, pomoći i njege u kući, stručne pomoći u obitelji (patronaža), rane intervencije, pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravka, smještaja i stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

(3) Postupak davanja koncesije provodi Ministarstvo (u daljnjem tekstu: davatelj koncesije).

(4) Na postupak davanja koncesije i sva druga pitanja u svezi s koncesijama, koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama.

(5) Koncesija se daje na rok od najmanje 5 do najviše 30 godina, pri čemu se uvažava visina sredstava koje je koncesionar uložio za osiguravanje obavljanja usluge za koju se daje koncesija.

(6) Rok na koji je koncesija dana ne može se produljiti, osim u slučaju kada je koncesionar bez svoje krivnje onemogućen u obavljanju djelatnosti.

(7) Najniži iznos naknade za koncesiju utvrđuje Ministar.

(8) Naknada za koncesiju prihod je državnog proračuna.

Pripremne radnje **Članak 162.**

(1) Pripremne radnje za davanje koncesije provodi davatelj koncesije sukladno odredbama Zakona o koncesijama, pri čemu se posebice uzima u obzir Strategija razvoja sustava socijalne skrbi, socijalni planovi županija i utvrđena mreža iz članka 160. ovoga Zakona.

(2) Ministar imenuje stručno povjerenstvo za davanje koncesije do najviše pet članova, a broj članova mora biti neparan.

Dokumentacija za nadmetanje **Članak 163.**

(1) Koncesija se daje temeljem javnog nadmetanja.

(2) Pored sastavnica uređenih Zakonom o koncesijama, dokumentacija za nadmetanje u postupku davanja koncesije za pružanje usluga u djelatnosti socijalne skrbi mora sadržavati pravila vezana za određivanje cijene koju koncesionaru za uslugu plaćaju krajnji korisnici, a kao dio odredbi nacrtu ugovora o koncesiji.

(3) U postupku davanja koncesije svakoj se pravnoj i/ili fizičkoj osobi koja ima interes za sudjelovanjem u postupku davanja koncesije daje mogućnost da pod jednakim uvjetima dobije na uvid dokumentaciju za nadmetanje potrebnu za izradu ponude ili da je otkupi.

(4) Davatelj koncesije unaprijed će odrediti novčanu naknadu za uvid ili otkup dokumentacije za nadmetanje potrebne za izradu ponude, koja naknada je prihod državnog proračuna.

(5) Podaci o pravnim i/ili fizičkim osobama koje zatraže uvid u dokumentaciju ili otkupe dokumentaciju čuvaju se kao tajna u skladu s odredbama Zakona o koncesiji.

Obavijest o namjeri davanja koncesije

Članak 164.

(1) Davatelj koncesije, u skladu sa Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi, socijalnim planovima županija i utvrđenom mrežom iz članka 160. stavka 1. ovoga Zakona, svoju namjeru za davanje koncesije obznanjuje putem obavijesti.

(2) Obavijest o namjeri davanja koncesije iz stavka 1. ovoga članka, pored podataka propisanih Zakonom o koncesijama, sadrži i sljedeće:

- zemljopisno područje na kojem će se obavljati usluge koncesije
- navođenje opsega koncesija koje se dodjeljuju na javnom natječaju za pojedino zemljopisno područje;
- predviđeni početak obavljanja usluge,
- rok na koji se daje koncesija;
- korisnike usluga koje se pružaju temeljem koncesije;
- napomenu da se radni odnos zaposlenih uređuje najmanje u skladu s kolektivnim ugovorima, zakonima i drugim aktima koji vrijede za zaposlene u djelatnosti socijalne skrbi;
- rok za predaju ponuda;
- kriterije za odabir najpovoljnijeg ponuditelja;
- naziv i adresu tijela nadležnog za rješavanje žalbe te podatke o rokovima za podnošenje žalbe.

Odabir najpovoljnijeg ponuditelja

Članak 165.

(1) Ponude za nadmetanje se dostavljaju u pisanom obliku u zatvorenoj omotnici s adresom davatelja koncesije, naznakom postupka za davanje koncesije na koji se ponuda odnosi, naznakom "ne otvaraj" i adresom ponuditelja.

(2) Ponuda je obvezujuća za ponuditelja koji ju je dostavio do isteka roka valjanosti ponude.

(3) Tijekom roka za dostavu ponuda ponuditelj ne može mijenjati i dopunjavati svoju ponudu.

(4) Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja je upravni akt koju donosi davatelj koncesije na prijedlog stručnog povjerenstva.

(5) Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, s preslikom zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda, davatelj koncesije obvezan je svakom ponuditelju bez odgode dostaviti preporučenom poštom s povratnicom ili na drugi način kojim će se dostava moći dokazati.

(6) Davatelj koncesije ne smije potpisati ugovor o koncesiji prije isteka razdoblja mirovanja, koje iznosi 15 dana od dana dostave odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja svakom ponuditelju.

(7) Završetkom razdoblja mirovanja iz stavka 4. ovoga članka smije se potpisati ugovor o koncesiji između davatelja koncesije i odabranog ponuditelja jedino ako žalbom nije pokrenut postupak pravne zaštite.

(8) Ako je žalbom pokrenut postupak pravne zaštite, ugovor o koncesiji smije se potpisati kada odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja postane izvršna odnosno ako je uložena žalba odbačena ili odbijena.

(9) Ako je pravilnikom iz članka 169. ovoga Zakona određeno da koncesionar može određene uvjete za početak obavljanja usluga danih u koncesiju ispuniti nakon potpisivanja ugovora o koncesiji, onda se odlukom određuje način i rok u kojem koncesionar mora ispuniti te uvjete.

Ugovor o koncesiji

Članak 166.

(1) Ugovorom o koncesiji uređuje se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara, a osobito:

- vrsta i opseg usluge koja je predmet koncesije,
- početak pružanja usluga temeljem koncesije,
- rok na koji se koncesija daje,
- cijenu ili način određivanja cijene koju koncesionaru za njegove usluge plaćaju krajnji korisnici
- visinu naknade za koncesiju te način i uvjete njezina plaćanja
- način prestanka ugovora o koncesiji
- jamstva i/ili odgovarajuće instrumente osiguranja koncesionara
- te druge odredbe koje su važne za obavljanje usluge koja je predmet koncesije (podatke o radnicima koji će pružati socijalne usluge prema propisanim standardima, odredbu o prostoru u kojem će se obavljati djelatnost i potrebnoj opremi, promjenu potrebnih radnika te promjenu prostora u kojem će koncesionar obavljati djelatnost).

(2) Prijenos ugovora o koncesiji na pravne slijednike koncesionara i treće osobe dopušten je uz suglasnost davatelja koncesije, pod uvjetom da osoba na koju se prenosi ugovor o koncesiji ispunjava uvjete sposobnosti koje je morao ispuniti prvobitni koncesionar.

Očevidnik koncesija

Članak 167.

(1) Davatelj koncesije vodi očevidnik koncesija, a podaci upisani u očevidnik, osim osobnih podataka, su javni.

(2) U očevidnik koncesija upisuju se:

- redni broj odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja,
- ime, OIB i sjedište koncesionara, ime i OIB odgovorne osobe i pravni status koncesionara,
- zemljopisno područje, opseg i vrstu socijalnih usluga za koje je dodijeljena koncesija,
- datum početka obavljanja koncesije, i
- rok trajanja koncesije.

(3) Način vođenja očevidnika koncesija odlukom određuje Ministar

(4) Očevidnik koncesija vodi se neovisno o Registru koncesija koji se vodi na temelju Zakona o koncesijama.

Prestanak koncesije

Članak 168.

(1) Koncesija prestaje u skladu s odredbama Zakona o koncesijama

(2) Pored slučajeva utvrđenih Zakonom o koncesijama, davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor osobito ako se utvrdi da koncesionar ne obavlja javnu socijalnu službu u skladu s propisima i ugovorom o koncesiji.

(3) Prije jednostranog raskida ugovora o koncesiji, davatelj koncesije mora prethodno pisanim putem upozoriti koncesionara o takvoj svojoj namjeri te mu odrediti primjereni rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavanje o tim razlozima.

(4) Ako koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u roku iz stavka 3. ovoga članka, davatelj koncesije raskinut će ugovor o koncesiji.

(5) U slučaju jednostranog raskida ugovora o koncesiji, davatelj koncesije mora osigurati da korisnicima pod jednakim uvjetima usluge nastavi pružati druga socijalna ustanova ili drugi pružatelj usluga koji obavlja javnu socijalnu službu, do raspisivanja novog natječaja za dodjelu koncesije.

Pravilnik o načinu davanja i oduzimanja koncesije

Članak 169.

Sva ostala pitanja vezana za koncesije iz ovog Zakona, a posebice pripremne radnje za davanje koncesija, koncesijske ugovorne odnose, posebne uvjete koje moraju ispunjavati koncesionari, te prestanak koncesije, uređuju se pravilnikom koji propisuje Ministar.

D) ODOBRENJE ZA RAD PRAVNIH OSOBA KOJE PRUŽAJU USLUGE SOCIJALNE SKRBI (LICENCA)

Licenciranje

Članak 170.

(1) Licenciranje je postupak utvrđivanja ispunjavanja propisanih uvjeta i minimalnih standarda kvalitete za pružanje pojedinih vrsta usluga socijalne skrbi, koji se provodi za ustanove socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe koje pružaju te usluge.

(2) Postupak licenciranja provodi Ministarstvo.

(3) Mjerila za davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za rad (licence) i postupak licenciranja pravilnikom propisuje Ministar.

Odobrenje za rad (Licenca)

Članak 171.

(1) Licenca je javna isprava kojom se potvrđuje da pružatelj usluga iz stavka 1. ovog članka ispunjava propisane uvjete prostora i opreme te normative i minimalne standarde za pružanje određenih usluga u djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Licenca se izdaje pružatelju usluga na rok od 5 godina.

Uvjeti za davanje licence

Članak 172.

Pravo na licencu za pružanje usluga socijalne skrbi ima pravna i fizička osoba koja:

- ispunjava propisane uvjete prostora i opreme za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi,
- ispunjava propisane normative potrebnih radnika i minimalne standarde za pružanje usluge/usluga za koje traži davanje licence.

Obnavljanje licence

Članak 173.

- (1) Licenca se obnavlja na zahtjev pružatelja usluge.
- (2) Za obnavljanje licence vrijede uvjeti koji se primjenjuju u vrijeme podnošenja zahtjeva za obnavljanje licence.
- (3) Postupak za obnavljanje licence mora se pokrenuti najkasnije 6 mjeseci prije isteka roka na koji je licenca data.

Privremeno ukidanje licence

Članak 174.

- (1) Ukoliko nadležna socijalna inspekcija tijekom roka na koji je licenca dana utvrdi da pružatelj usluge više ne ispunjava pojedine uvjete iz članka 172. ovoga Zakona, donijet će rješenje o privremenom ukidanju licence.
- (2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se nedostaci u odnosu na ispunjenost uvjeta i ostavlja rok za njihovo otklanjanje.
- (3) Pružatelj usluga može nastaviti s pružanjem usluga do isteka roka za otklanjanje nedostataka.

Oduzimanje licence

Članak 175.

Ministarstvo će rješenjem oduzeti licencu pružatelju usluge koji u ostavljenom roku iz članka 174. ovoga Zakona ne otkloni utvrđene nedostatke i ne ispunji uvjete propisane za pružanje usluga za koje je registriran.

E) AKREDITACIJA DOMOVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH PRAVNIH OSOBA KOJE PRUŽAJU USLUGE SOCIJALNE SKRBI

Članak 176.

- (1) Akreditacijski postupak jest postupak procjenjivanja kvalitete rada ustanova socijalne skrbi i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi na osnovi ocjene sukladnosti njihova rada s utvrđenim optimalnim standardima za djelatnost koju obavljaju.
- (2) Postupak akreditacije provodi Povjerenstvo za akreditaciju koje imenuje Ministar.

Članak 177.

Sastav Povjerenstva iz članka 176. ovoga Zakona, postupak i način akreditacije domova socijalne skrbi i drugih pružatelja usluga socijalne skrbi za njihovo razvrstavanje prema standardima kvalitete socijalnih usluga, nakon pribavljenog mišljenja Nacionalnoga socijalnog vijeća, propisuje Ministar.

F) OSNIVANJE I USTROJ USTANOVA SOCIJALNE SKRBI

Vrste ustanova socijalne skrbi

Članak 178.

Ustanove socijalne skrbi su:

- zavod za socijalnu skrb u županiji,
- obiteljski centar,
- dom socijalne skrbi, i
- centar za pomoć i njegu.

Osnivačka prava u ustanovama socijalne skrbi

Članak 179.

(1) Na osnivanje, ustroj i prestanak ustanova socijalne skrbi primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama i ovoga Zakona.

(2) Republika Hrvatska i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave koji iz proračuna u cjelini ili većim dijelom financiraju rad i programe ustanova socijalne skrbi čiji su osnivači, vrše osnivačka prava nad tim ustanovama te kod imenovanja ravnatelja i članova upravnog vijeća tih ustanova.

(3) U ustanovama socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, osnivačka prava ima Ministarstvo, osim obiteljskog centra nad kojim osnivačka prava ima ministarstvo nadležno za obitelj i jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave.

(4) Na statut i opće akte o unutarnjem ustroju i organizaciji poslova ustanova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska suglasnost daje Ministarstvo, osim obiteljskog centra za koji suglasnost daje ministarstvo nadležno za obitelj.

(5) Na statut i opće akte o unutarnjem ustroju i organizaciji poslova ustanova socijalne skrbi kojima je osnivač jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, suglasnost daje nadležno tijelo određeno propisom te jedinice.

Početak rada ustanova socijalne skrbi

Članak 180.

Javna ustanova socijalne skrbi može započeti s radom kad pribavi rješenje kojim se utvrđuje da je njezin akt o osnivanju u skladu s ovim Zakonom i Zakonom o ustanovama, rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada odnosno odobrenja za rad, te upisa u sudski registar nadležnog suda i upisnik ustanova socijalne skrbi Ministarstva.

Upis ustanove u upisnik ustanova

Članak 181.

(1) Ustanove socijalne skrbi, osim obiteljskog centra, upisuju se u upisnik ustanova socijalne skrbi koji vodi Ministarstvo, nakon pribavljanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada odnosno odobrenja za rad i upisa u sudski registar nadležnog trgovačkog suda.

(2) Sadržaj upisnika ustanova socijalne skrbi propisuje Ministar.

(3) Obiteljski centar upisuju se u upisnik ustanova koji vodi ministarstvo nadležno za obitelj, nakon upisa u sudski registar nadležnog trgovačkog suda.

(4) Sadržaj upisnika iz stavka 3. ovog članka propisuje ministar nadležan za obitelj.

Prestanak ustanove socijalne skrbi

Članak 182.

- (1) Ustanova socijalne skrbi prestaje s radom ako:
- osnivač donese odluku o prestanku rada,
 - više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti za koju je osnovana, a nema mogućnosti da se preustroji za obavljanje druge djelatnosti u socijalnoj skrbi,
 - ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti,
 - u drugim slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.
- (2) U slučaju iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka, donošenje rješenja o prestanku rada ustanove može predložiti Ministru socijalna inspekcija na temelju nalaza socijalne inspekcije.
- (3) Rješenje o prestanku rada ustanove socijalne skrbi donosi Ministar, osim za obiteljski centar za koji rješenje donosi ministar nadležan za obitelj.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.
- (5) Ustanova socijalne skrbi gubi svojstvo pravne osobe upisom brisanja u sudskom registru.

Etičko povjerenstvo

Članak 183.

- (1) Etičko povjerenstvo ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe koja obavlja djelatnost socijalne skrbi po ovom Zakonu jest tijelo koje osigurava obavljanje djelatnosti socijalne skrbi na načelima etike, a osobito prati primjenu etičkih načela u pružanju usluga korisnicima, u provođenju istraživanja s korisnicima usluga, osobito s djecom, poduzima mjere i senzibilizira javnost za promicanje etičkih stavova u radu s korisnicima te rješava druga etička pitanja.
- (2) Etičko povjerenstvo imenuje upravno vijeće ustanove ili drugo tijelo upravljanja pravne osobe, a čine ga najmanje tri člana odnosno najviše pet članova, od kojih dvije trećine članova čine zaposleni stručni radnici ustanove/pravne osobe i jednu trećinu članova čine istaknuti stručnjaci izvan ustanove odnosno druge pravne osobe iz različitih stručnih područja u svezi djelatnosti.
- (3) Način imenovanja predsjednika i zamjenika, te broj članova, sastav i način rada etičkog povjerenstva uređuje se Statutom ustanove ili druge pravne osobe.
- (4) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ustanova čiji je osnivač pravna i fizička osoba može ovlastiti etičko povjerenstvo druge ustanove.
- (5) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svome radu.

Znanstvena i druga istraživanja u ustanovama socijalnoj skrbi

Članak 184.

- (1) U ustanovama socijalne skrbi i kod drugih pružatelja usluga socijalne skrbi mogu se provoditi istraživanja za unapređivanje djelatnosti socijalne skrbi koja provode istraživačke ustanove, istraživači pojedinci ili mjerodavne državne ustanove.
- (2) Istraživanja u djelatnosti socijalne skrbi provode se u skladu s etičkim kodeksom znanstvenih istraživanja.
- (3) Za provođenje istraživanja istraživači su obvezni ishoditi:
- odobrenje ravnatelja ustanove socijalne skrbi ili druge ovlaštene osobe koja zastupa pružatelja usluga,

- pisanu suglasnost korisnika ili njihovih roditelja/skrbnika i/ili radnika pružatelja usluga ako su obuhvaćeni istraživanjem,
 - mišljenje etičkog povjerenstva pružatelja usluge, ako ono nije izdano od strane znanstveno-nastavne ili istraživačke ustanove,
 - odobrenje ministarstva nadležnog za socijalnu skrb, osim kada se istraživanje provodi u okviru znanstvenog ili nastavnog rada studija socijalnog rada, edukacijske rehabilitacije te psihologije.
- (4) Ministarstvo nadležno za socijalnu skrb osnovat će Etičko povjerenstvo za praćenje istraživanja u socijalnoj skrbi, sastavljeno od pet istaknutih stručnjaka u području istraživanja u socijalnoj skrbi.
- (5) Povjerenstvo iz stavka 4. ovoga članka prati i donosi obvezujuća mišljenja u pogledu otvorenih etičkih pitanja provođenja istraživanja, a povjerenstvo donosi poslovnik kojim je reguliran način njegova rada.

Nastava za studente u ustanovama socijalne skrbi **Članak 185.**

- (1) U ustanovama socijalne skrbi može se organizirati nastava za studente visokih učilišta te preddiplomska i diplomatska nastava.
- (2) Uvjete koje moraju ispunjavati ustanove socijalne skrbi za provođenje nastave utvrdit će pravilnikom Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za obrazovanje.

Samovrednovanje kvalitete rada **Članak 186.**

- (1) Ustanove socijalne skrbi provode postupak samovrednovanja kojim ocjenjuju kvalitetu svog rada: stručnog rada zaposlenih, uvjete za pružanje usluga, zadovoljstvo korisnika, njihovih skrbnika/zakonskih zastupnika i radnika ustanove ostvarenom uslugom, stručno usavršavanje i napredovanje i druge propisane uvjete za obavljanja djelatnosti ustanove.
- (2) U samovrednovanju sudjeluju stručno vijeće, stručni kolegij, korisnici i radnici ustanove.
- (3) Postupak se provodi tijekom godine po pojedinim područjima iz stavka 1. ovog članka a svake druge godine u cjelini.
- (4) O izvješću povjerenstva za samovrednovanje kojeg imenuje, ravnatelj obavještava upravno vijeće ustanove.
- (5) Odredbe ovog članka o samovrednovanju ustanova socijalne skrbi, na odgovarajući način se primjenjuju i na druge pružatelje socijalnih usluga.

1. ZAVOD ZA SOCIJALNU SKRB U ŽUPANIJI

Članak 187.

- (1) Zavod za socijalnu skrb u županiji je javna ustanova.
- (2) Zavod osniva Republika Hrvatska rješenjem Ministarstva.
- (3) Zavod se osniva za područje županije odnosno Grada Zagreba.

Podružnice i uredi Zavoda **Članak 188.**

- (1) Zavod ima podružnice.

(2) Područni centar za socijalnu skrb na području mjesne nadležnosti Zavoda (u daljnjem tekstu: Centar) je podružnica Zavoda, a osniva se rješenjem Ministarstva kojim se osniva Zavod.

(3) Centar se osniva za područje jedne ili više jedinica lokalne samouprave u istoj županiji, odnosno za područje više gradskih četvrti Grada Zagreba.

(4) Uredi su dislocirane jedinice Centra na području njegove mjesne nadležnosti.

Normativi i minimalni uvjeti Zavoda

Članak 189.

Minimalne uvjete prostora i opreme i normative potrebnih stručnih i drugih radnika Zavoda, Centra i ureda te mjerila za određivanje područja njihove nadležnosti, pravilnikom propisuje Ministar.

Postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada

Članak 190.

(1) Postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada Zavoda i njegovih podružnica/ureda provodi stručno povjerenstvo koje imenuje Ministar.

(2) Način rada povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka i postupak utvrđivanja uvjeta propisuje Ministar.

(3) Privremeni ravnatelj Zavoda podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje rješenja iz stavka 4. ovoga članka mjesec dana prije planiranog početka rada, a uz zahtjev prilaže:

- nacrt statuta,
- rješenje trgovačkog suda o upisu Zavoda i podružnica u sudski registar,
- popis potrebnih stručnih i drugih radnika,
- dokumentaciju o prostoru i opremi,
- dokaze o ispunjenosti minimalnih tehničkih, zdravstvenih i ekoloških uvjeta za obavljanje djelatnosti.

(4) Ministarstvo donosi rješenje kojim utvrđuje da Zavod ispunjava uvjete za početak rada propisane pravilnikom iz članka 189. ovoga Zakona.

(5) Zavod, podružnice Zavoda i uredi započeti će s radom nakon što pribave rješenje iz stavka 4. ovoga članka, upišu se u upisnik ustanova socijalne skrbi i pribave odobrenje za rad.

Promjena sjedišta i djelatnosti

Članak 191.

Ako se tijekom obavljanja djelatnosti promijeni sjedište Zavoda ili njegovih ustrojbenih jedinica, odnosno promijene uvjeti prostora u kojem obavljaju djelatnost ili dio djelatnosti, ili ako se njihova djelatnost proširuje ili mijenja, Zavod je obvezan podnijeti zahtjev za izdavanjem novog rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

Djelatnost Zavoda

Članak 192.

(1) Zavod za socijalnu skrb u županiji ima sljedeće javne ovlasti:

- provodi unutarnji nadzor u ustrojbenim jedinicama sukladno općem aktu Zavoda,
- rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljskopravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom,

- provodi postupak za izdavanje dozvola za obavljanje udomiteljstva, vodi evidenciju rješenja o danim dozvolama udomiteljima, registar udomiteljskih obitelji i registar smještenih korisnika,
- provodi postupak posredovanja prije podnošenja tužbe radi razvoda braka,
- provodi obrade i vodi evidenciju posvojitelja u županiji,
- organizira rad prvostupanjskih tijela vještačenja i osigurava provođenje vještačenja radi ostvarivanja prava u sustavu socijalne skrbi i drugih prava sukladno zakonu,
- provodi ovrhu svojih rješenja,
- izrađuje analize, vodi evidencije i statistike,
- vodi propisane očevidnike, temeljem kojih izdaje uvjerenja i druge potvrde.

(2) Osim javnih ovlasti iz stavka 1. ovoga članka Zavod obavlja i druge stručne, istraživačke i razvojne poslove:

- sudjeluje u donošenju socijalnog plana za područje županije,
- osigurava razvoj socijalnih usluga u skladu sa socijalnim planom i mrežom djelatnosti socijalne skrbi na svojem području,
- daje ministru nadležnom za poslove socijalne skrbi prijedlog mreže javne socijalne službe na području svoje nadležnosti sukladno socijalnom planu
- koordinira i provodi aktivnosti u području trgovanja ljudima, nasilja u obitelji, vršnjačkog nasilja i problema ovisnosti putem županijskih koordinatora,
- organizira i provodi edukacije i superviziju udomitelja, predstavnika obiteljskih domova i stručnih radnika drugih pružatelja socijalnih usluga,
- provodi i organizira edukacije i superviziju stručnih radnika Zavoda i njegovih ustrojbenih jedinica,
- provodi i organizira edukacije voditelja mjere nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi i vodi evidenciju voditelja mjere nadzora,
- brine se za ujednačavanje primjene propisa u Zavodu i daju stručne upute ustrojbenim jedinicama radi ujednačavanja njihovog postupanja,
- prati razvoj standarda usluga socijalne skrbi na svojem području, predlaže unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih standarda u djelatnost socijalne skrbi
- priprema i provodi projekte koji se financiraju iz sredstava pretpristupnih i EU fondova, kao i iz drugih nacionalnih i međunarodnih izvora financiranja, te sudjeluje u projektima kao partner,
- surađuje sa stručnim službama u područnoj (regionalnoj) i lokalnoj zajednici,
- osigurava obavljanje poslova informatizacije u Zavodu,
- sklapa ugovore o međusobnim odnosima s pravnim i fizičkim osobama koje pružaju pomoć i njegu u kući i druge socijalne usluge,
- surađuje sa stručnim, znanstvenim, vladinim i nevladinim ustanovama i udrugama u zemlji i inozemstvu,
- obavlja računovodstvene i financijske poslove i sastavlja potrebna izvješća u skladu s važećim propisima
- obavještava stručnu i drugu javnost o provođenju djelatnosti socijalne skrbi, ukazuje na probleme i potrebe pojedinih vrsta korisnika i socijalno osjetljivih skupina te
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.

Zavod može obavljati poslove savjetovališta za probleme braka i obitelji i odgoja djece.

Statut Zavoda **Članak 193.**

(1) Statut Zavoda donosi Upravno vijeće uz suglasnost Ministarstva.

(2) Statutom Zavoda uređuje se naročito:

- ustrojstvo,
- prava, obveze i odgovornosti tijela Zavoda,
- obavljanje stručnih, analitičkih, financijskih, pravnih i drugih poslova, i
- druga pitanja propisana zakonom i značajna za obavljanje djelatnosti i poslovanje Zavoda sukladno zakonu i rješenju o osnivanju.

Upravno vijeće
Članak 194.

- (1) Zavodom upravlja upravno vijeće u skladu s odredbama ovoga Zakona i Statuta Zavoda.
- (2) Upravno vijeće ima pet članova a čine ga tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik jedinice područne (regionalne) samouprave i jedan predstavnik radnika Zavoda.
- (3) Članove Upravnog vijeća imenuje Ministar i to:
 - tri člana predstavnika osnivača na prijedlog ministra i
 - jednog člana predstavnika jedinice područne (regionalne) samouprave na prijedlog upravnog tijela nadležnog za socijalnu skrb u toj jedinici.
- (4) Predstavnik radnika u upravnom vijeću imenuje i razrješuje radničko vijeće Zavoda a ako ono nije utemeljeno predstavnika imenuju radnici sukladno odredbama Zakona o radu.
- (5) Mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.
- (6) Predsjednika i zamjenika predsjednika upravnog vijeća biraju članovi upravnog vijeća između predstavnika osnivača.
- (7) Članovi upravnog vijeća moraju imati najmanje završen sveučilišni diplomski studij, osim članova upravnog vijeća predstavnika radnika.
- (8) Naknadu za rad članova upravnog vijeća Zavoda odlukom utvrđuje Ministar.

Razrješenje članova i raspuštanje Upravnog vijeća
Članak 195.

- (1) Član Upravnog vijeća može biti razriješen i Upravno vijeće raspušteno i prije isteka mandata ako se utvrdi da ne ispunjava obveze utvrđene zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove, odnosno da upravno vijeće ne obavlja poslove iz svojeg djelokruga u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove ili da te poslove obavlja na način koji onemogućuje redovito i zakonito poslovanje i obavljanje djelatnosti Zavoda, osobito ako ne poduzme mjere iz svoje nadležnosti prema ravnatelju zbog utvrđenih nepravilnosti u njegovom radu.
- (2) Odluku o raspuštanju Upravnog vijeća Zavoda donosi Ministar.
- (3) Odlukom o raspuštanju Upravnog vijeća Zavoda Ministar imenuje povjerenstvo koje privremeno zamjenjuje Upravno vijeće.
- (4) Povjerenstvo ima tri člana od kojih je jedan predsjednik, a najmanje jedan član povjerenstva mora biti predstavnik stručnog vijeća Zavoda.
- (5) Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka upravlja zavodom do konstituiranja Upravnog vijeća i ima ovlasti Upravnog vijeća osim ovlasti odlučivanja o stjecanju opterećivanju ili otuđivanju nekretnina Zavoda.
- (6) Ministar imenuje povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka i u slučaju kada se Upravno vijeće ne može konstituirati.
- (7) Odlukom o imenovanju povjerenstva određuje se predsjednik koji saziva i vodi povjerenstvo.
- (8) Povjerenstvo je odmah po imenovanju obvezno pokrenuti postupak imenovanja članova Upravnog vijeća.

(9) Ako Ministar razriješi člana Upravnog vijeća, imenovat će novog člana sukladno ovom Zakonu, a mandat novom članu traje do isteka mandata razriješenog člana.

Nadležnost Upravnog vijeća **Članak 196.**

(1) Upravno vijeće Zavoda:

- donosi Statut i Pravilnik o unutarnjem ustroju i načinu rada Zavoda na prijedlog ravnatelja, uz suglasnost osnivača
- donosi financijski plan i polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana, uz prethodnu suglasnost osnivača;
- donosi godišnji plan i program rada Zavoda na prijedlog ravnatelja i nadzire njegovo izvršavanje,
- analizira financijsko poslovanje Zavoda najmanje svaka dva mjeseca,
- u slučaju gubitka u poslovanju Zavoda bez odgode obavještava osnivača,
- predlaže osnivaču proširenje i promjenu djelatnosti i donošenje drugih odluka vezanih uz osnivačka prava,
- imenuje i razrješuje ravnatelja uz suglasnost ministra i sklapa s njim ugovor o radu na određeno vrijeme za mandatno razdoblje,
- donosi odluke u drugom stupnju o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnog odnosa,
- raspravlja i odlučuje o izvješćima ravnatelja najmanje svaka tri mjeseca,
- daje osnivaču i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pitanjima važnim za rad Zavoda te donosi odluke i obavlja druge poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom Zavoda.

(2) Upravno vijeće donosi Poslovnik kojim utvrđuje način rada i donošenja odluka na sjednicama.

(3) Sjednici Upravnog vijeća na kojoj se odlučuje o izboru i imenovanju ravnatelja ne mogu prisustvovati osobe koje su se natjecale za ravnatelja.

Ravnatelj **Članak 197.**

(1) Ravnatelj organizira i vodi poslovanje i stručni rad Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod i odgovoran je za zakonitost rada.

(2) Ravnatelj Zavoda:

- predlaže godišnji plan i program rada Zavoda i odgovoran je za njegovo ostvarivanje,
- vodi poslovanje Zavoda,
- predstavlja i zastupa Zavod,
- predlaže nacrt statuta i drugih općih akata Zavoda,
- podnosi Upravnom vijeću i osnivaču izvještaj o radu i poslovanju Zavoda,
- donosi odluke u prvom stupnju o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnog odnosa,
- obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom Zavoda.

Uvjeti za ravnatelja i način imenovanja **Članak 198.**

(1) Ravnatelj Zavoda mora biti hrvatski državljanin i ispunjavati sljedeće uvjete:

- završen sveučilišni diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, edukacijske rehabilitacije.
- položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi,

- položen program za vođenje ustanove socijalne skrbi, koji propisuje Ministar na prijedlog Nacionalnog socijalnog vijeća,
 - da ne postoji zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Ravnatelja Zavoda imenuje na temelju javnog natječaja upravno vijeće uz prethodnu suglasnost ministra.
- (3) Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može ponovno biti imenovana za ravnatelja.
- (4) Ako Ministar ne uskrati suglasnost u roku od 15 dana od dana dostave zahtjeva za suglasnošću, smatra se da je suglasnost dana.
- (5) Način i postupak imenovanja ravnatelja pobliže se uređuje statutom Zavoda.

Ugovor ravnatelja **Članak 199.**

- (1) Osoba imenovana za ravnatelja Zavoda sklapa s Upravnim vijećem ugovor o radu na rok od četiri godine.
- (2) Ako osoba imenovana za ravnatelja ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove stručnog radnika u ustanovi socijalne skrbi na njegov će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata.
- (3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka ima se pravo vratiti na rad u ustanovu u kojoj je prethodno radila, ako se na te poslove vrati u roku od trideset dana od dana prestanka obavljanja ravnateljskih poslova, u protivnom joj prestaje radni odnos.
- (4) Osobu imenovanu za ravnatelja do povratka na poslove za koje joj ugovor o radu miruje, zamjenjuje osoba u radnom odnosu koji se zasniva na određeno vrijeme.

Zamjena ravnatelja **Članak 200.**

- (1) Ravnatelja Zavoda, u slučaju privremene spriječenosti u obavljanju ravnateljskih poslova, zamjenjuje osoba koju on odredi.
- (2) Osoba koja zamjenjuje ravnatelja ima prava i dužnost obavljati one poslove ravnatelja čije se izvršenje ne može odgađati do ravnateljeva povratka.
- (3) Osoba koja zamjenjuje ravnatelja mora ispunjavati uvjete za ravnatelja iz članka 198. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

Razrješenje ravnatelja **Članak 201.**

- (1) Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja Zavoda i prije isteka mandata za koji je izabran ako:
- ravnatelj to osobno zahtijeva,
 - nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
 - ako je nastupila zapreka iz članka 159. ovoga Zakona
 - ne provodi program rada i razvoja Zavoda koji je donijelo upravno vijeće,
 - u svojem radu krši propise i opće akte Zavoda ili neopravdano ne izvršava odluke upravnog vijeća ili postupa u suprotnosti s njima,
 - svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči Zavodu veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti,

- ako je nalazom socijalne inspekcije ustanovljena povreda propisa i općih akata Zavoda ili nepravilnost u radu ravnatelja.

(2) Ako upravno vijeće ne razriješi ravnatelja iz razloga propisanih u stavku 1. ovoga članka u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, odluku o razrješenju ravnatelja donosi Ministar.

(3) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(4) Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o razrješenju obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.

(5) Osoba koja je razriješena prije isteka mandata zbog grubog zanemarivanja obveza poslovnog ili stručnog voditelja, ne može biti ponovno imenovana za ravnatelja niti vršitelja dužnosti ravnatelja Zavoda sljedećih 10 godina.

(6) Način i postupak razrješenja ravnatelja pobliže se uređuje statutom.

Vršitelj dužnosti ravnatelja

Članak 202.

(1) Vršitelj dužnosti ravnatelja imenuje se u slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama te u drugim slučajevima kada ustanova nema ravnatelja.

(2) Za vršitelja dužnosti ravnatelja može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja iz članka 198. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

(3) Ako se u natječajnom postupku za ravnatelja ne izvrši izbor zbog uskrate prethodne suglasnosti iz članka 198. stavka 2. ovoga Zakona, osoba kojoj je suglasnost uskraćena ne može biti imenovana za vršitelja dužnosti ravnatelja.

Stručno vijeće Zavoda

Članak 203.

(1) Zavod ima stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće Zavoda čine predstojnici podružnica i voditelji ureda u Zavodu.

(3) Stručno vijeće ima predsjednika i zamjenika, koji se biraju sukladno Poslovniku o radu Stručnog vijeća.

(4) Stručno vijeće raspravlja i daje ravnatelju Zavoda mišljenja i stručne prijedloge o:

- stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost Zavoda,
- ustroju Zavoda i podružnica,
- godišnjem planu i programu rada Zavoda,
- najsloženijim stručnim pitanjima u stručnom radu Zavoda,
- potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika Zavoda,
- drugim pitanjima vezanim za stručni rad, utvrđenim Statutom Zavoda.

(5) Stručno vijeće donosi Poslovnik kojim uređuje način svog rada.

Područni centar za socijalnu skrb

Članak 204.

(1) Centar je podružnica Zavoda koja se osniva u skladu s propisanim mjerilima i mrežom javne socijalne službe u županiji, te obavlja dio djelatnosti Zavoda na području za koje je osnovan.

(2) Centar može imati područne uredе kao dislocirane jedinice koje obavljaju poslove iz nadležnosti Centra sukladno Statutu Zavoda.

(3) Centar na temelju javnih ovlasti:

- rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljskoppravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom,
 - vodi propisane očevidnike,
 - daje uvjerenja i druge potvrde,
 - osigurava provođenje posebnih obveza i odgojnih mjera nad djecom s problemima u ponašanju,
 - provodi postupak posredovanja prije podnošenja tužbe radi razvoda braka,
 - daje podatke o obiteljskim prilikama te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljskoppravnu zaštitu, osiguravanje provođenja odgojnih mjera i drugo,
 - sudjeluje kao stranka ili umještač pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima,
- (4) Osim javnih ovlasti iz stavka 3. ovoga članka Centar obavlja i druge stručne poslove:
- potiče, organizira i provodi aktivnosti sa svrhom sprječavanja i suzbijanja socijalnih i osobnih problema,
 - potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, volonterstvo, humanitarni rad i druge djelatnosti,
 - potiče i razvija mogućnosti za društveno koristan rad u svrhu aktivnog uključivanja korisnika u zajednicu,
 - obavještava stručnu i drugu javnost o provođenju djelatnosti socijalne skrbi, promiče prava korisnika, inicira i provodi socijalnu akciju u cilju poboljšanja kvalitete života socijalno osjetljivih skupina,
 - priprema i provodi projekte koji se financiraju iz sredstava pretprijetupnih i EU fondova, kao i iz drugih nacionalnih i međunarodnih izvora financiranja, te sudjeluje u projektima kao partner,
 - obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom Zavoda.
- (5) Centar na temelju javnih ovlasti može obavljati i poslove prihvata djece odbjegle iz obitelji ili ustanove, provoditi odgojne mjere nad djecom s problemima u ponašanju, osigurati susrete i druženja djeteta s roditeljem s kojim ne živi u nazočnosti stručne osobe ako za to ima uvjeta, te organizirati ili pružati usluge pomoći i njege u kući.
- (6) Za izvršavanje odgojnih mjera i mjera obiteljskoppravne zaštite određenih sudskom odlukom i za naknade stručnim radnicima koji provode medijaciju, sredstva osigurava ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Predstojnik područnog centra za socijalnu skrb

Članak 205.

- (1) Centar vodi predstojnik.
- (2) Predstojnik Centra ima ovlasti u skladu s djelatnošću podružnice, koje su određene rješenjem o osnivanju i statutom Zavoda.
- (3) Predstojnika Centra imenuje na temelju javnog natječaja ravnatelj Zavoda uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća.
- (4) Predstojnik Centra imenuje se na mandat od četiri godine.
- (5) Način i postupak imenovanja predstojnika poblize se uređuje statutom Zavoda.

Uvjeti za imenovanje i razrješenje predstojnika
Članak 206.

(1) Za predstojnika može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen sveučilišni diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije i edukacijske rehabilitacije, ima položen stručni ispit, najmanje tri godine radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi i ako nema zapreke iz članka 159. ovoga Zakona.

(2) Ravnatelj Zavoda obavezan je razriješiti predstojnika Centra uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća, ako se utvrdi da su se stekli uvjeti za razrješenje propisani Zakonom o ustanovama za ravnatelja, ako je nastupila zapreka iz članka 159. ovoga Zakona, te ako predstojnik grubo zanemaruje obveze iz ugovora i ne obavlja poslove ili u svom radu ne postupuje u skladu sa zakonom.

(3) Na predstojnika Centra primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članaka 199., 200., 201., 202. i 203. ovoga Zakona.

Stručni kolegij Centra
Članak 207.

(1) Centar ima Stručni kolegij.

(2) Stručni kolegij čine svi stručni radnici Centra koja ima manje od 10 zaposlenih stručnih radnika, a ako Centar ima odjele, stručni kolegij čine voditelji odjela.

(3) Stručni kolegij raspravlja i daje predstojniku i ravnatelju Zavoda mišljenja i stručne prijedloge o:

- stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost Centra,
- godišnji plan i program rada
- potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika Centra,
- drugim pitanjima vezanim za stručni rad Centra, utvrđenih Statutom Zavoda.

(4) Način rada Stručnog kolegija uređen je Poslovníkom o radu.

Evidencija i dokumentacija Zavoda
Članak 208.

(1) Zavod, Centar i ured obvezni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima i o obavljanju djelatnosti temeljem ovoga Zakona, te o tome dostavljati izvješća Ministarstvu.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje Ministar.

2. OBITELJSKI CENTAR

Osnivanje Obiteljskog centra
Članak 209.

(1) Obiteljski centar je ustanova socijalne skrbi koja se osniva rješenjem ministarstva nadležnog za obitelj, za pružanje usluga savjetovanja i pomaganja obitelji.

(2) Obiteljski centar osniva se za područje jedne ili više jedinica područne (regionalne) samouprave.

(3) Obiteljski centar može na području za koje je osnovan ustrojiti jednu ili više podružnica.

Nadležnost Obiteljskog centra
Članak 210.

(1) Obiteljski centar u okviru svoje djelatnosti obavlja poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove koji se odnose na:

- prvu savjetodavnu uslugu koja se odnosi na brak, roditeljstvo, obiteljske i partnerske odnose,
- poticanje mladih na brak i održanje kvalitete braka,
- pružanje potpore i priprema za roditeljstvo mladih partnera i trudnica te mladih roditelja u ranoj brizi i podizanju djece,
- međusobne odnose roditelja i djece te unapređenje tih odnosa, uzdržavanje i druge okolnosti u obitelji koje traže stručnu potporu i pomoć,
- poticanje odgovornog roditeljstva i obiteljske solidarnosti,
- podizanje kvalitete života djece, mladeži i obitelji i promicanje obiteljskih vrijednosti,
- potporu roditeljima u ispunjavanju njegovih prava, dužnosti i odgovornosti u odgoju djece, organiziranju obrazovanja djeteta i u provedbi slobodnog vremena,
- savjetovanje roditelja čija su djeca zatečena u noćnom izlasku bez pratnje odrasle osobe suprotno propisima o obiteljskim odnosima,
- razvoj socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima,
- razvoj komunikacije i tolerancije u mladenačkim i partnerskim odnosima,
- prevencija zlostavljanja i zanemarivanja, problema u ponašanju te ovisnosti djece i mladih,
- uključivanje u svakodnevni obiteljski život i život zajednice djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom te djece i mladih nakon duljeg boravka izvan svog obiteljskog i životnog okruženja,
- organiziranje i provođenje edukacije posvojitelja,
- obiteljsku medijaciju,
- poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva,
- poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti,
- razvoj i unapređenje izvaninstitucijskih oblika potpore obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva.

(2) Obiteljski centar ima sljedeće javne ovlasti:

- posredovanje prije sporazumnog pokretanja postupka razvoda braka,
- izvršavanje posebnih obveza maloljetnika u pretpripremnom postupku po odredbama posebnog zakona.

(3) Obiteljski centar može pružati usluge međugeneracijske solidarnosti iz članaka 120. i 121. ovoga Zakona, pod uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 122. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Obiteljski centar obavlja i preventivno-terapijske usluge iz svog djelokruga, ako ispunjava za to propisane uvjete te poslove organizacije i koordinacije pružanja potpore obitelji, djeci, mladima i starijim osobama u okviru djelokruga propisnog ovim Zakonom i drugim propisima u djelokrugu obitelji i međugeneracijske solidarnosti.

(5) U obavljanju djelatnosti obiteljski centar i podružnica surađuju s vjerskim zajednicama, humanitarnim organizacijama, udrugama te drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim osobama koje pružaju potporu obitelji, djeci, mladeži, ostalim članovima obitelji i drugim osobama savjetovanjem i promiču obiteljske vrijednosti te pridonose podizanju kvalitete obiteljskog života.

(6) Obiteljski centar obavlja javnih ovlasti iz stavka 2. ovoga članka ako ispunjava uvjete o potrebnom broju i osposobljenosti stručnih radnika, prostoru i drugim uvjeta propisanim pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za obitelj uz suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe.

Uvjeti za početak rada obiteljskog centra i druge pružatelje usluga savjetovanja u obitelji
Članak 211.

(1) Uvjete prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika obiteljskog centra i podružnice, kao i minimalne standarde kvalitete usluga savjetovanja u obitelji pravilnikom propisuje ministar nadležan za obitelj.

(2) Obiteljski centar započet će s radom kada se, na temelju rješenja o osnivanju i rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada, sukladno pravilniku iz stavka 1. ovoga članka, upiše u sudski registar i upisnik ustanova.

(3) Uvjeti prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika koje moraju ispunjavati druge pravne i fizičke osobe te udruge i vjerske zajednice za pružanje usluga iz članka 98. stavaka 7. i 8. ovoga Zakona, propisani su pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Postupak utvrđivanja ispunjavanja propisanih uvjeta iz stavka 3. ovoga članka i izdavanja odobrenja za rad (licence) pravnim i fizičkim osobama za pružanje usluga savjetovanja u obitelji, provodi ministarstvo nadležno za obitelj.

(5) Mjerila za davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za rad (licence) i postupak licenciranja pravnih i fizičkih osoba iz stavka 3. ovoga članka, pravilnikom propisuje ministar nadležan za obitelj.

Ravnatelj
Članak 212.

(1) Obiteljskim centrom upravlja i vodi ravnatelj.

(2) Ravnatelj ima ovlasti određene zakonom, rješenjem o osnivanju, odnosno statutom obiteljskog centra.

(3) Ravnatelja obiteljskog centra imenuje ministar nadležan za obitelj na temelju javnog natječaja.

(4) Za ravnatelja obiteljskog centra može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen diplomski studij, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz odgovarajuće poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada, te ako ne postoji zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.

(5) Mandat ravnatelja obiteljskog centra traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

(6) Ravnatelja obiteljskog centra razrješuje ministar nadležan za obitelj pod uvjetima i na način utvrđenim Zakonom o ustanovama i ako nastane zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.

Stručno vijeće
Članak 213.

(1) Obiteljski centar ima stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće čine svi stručni radnici obiteljskog centra.

(3) Djelokrug rada stručnog vijeća uređuje se statutom obiteljskog centra.

Statut
Članak 214.

(1) Obiteljski centar ima statut kojim se uređuje njegova djelatnost, unutarnji ustroj, tijela odlučivanja i stručno savjetodavna tijela, financiranje rada obiteljskog centra i njegovih podružnica, postupak i način donošenja programa rada, financijskog plana i druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti, te opće akte.

(2) Statut obiteljskog centra i opće akte kojima se uređuje opis i poslova i potreban broj stručnih radnika obiteljskog centra donosi ravnatelj uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

(3) Druge opće akte obiteljskog centra donosi ravnatelj sukladno Statutu i zakonu.

Podružnica Obiteljskog centra
Članak 215.

(1) Podružnica obiteljskog centra osniva se odlukom o osnivanju koju, sukladno statutu, donosi ravnatelj obiteljskog centra uz prethodno pribavljenu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

(2) Podružnicu obiteljskog centra vodi predstojnik.

(3) Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj obiteljskog centra uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

(3) Predstojnik ima ovlasti skladno statutu obiteljskog centra i aktu o osnivanju podružnice obiteljskog centra.

(4) Za predstojnika podružnice može biti imenovan hrvatski državljanin sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada.

Evidencija i dokumentacija Obiteljskog centra
Članak 216.

(1) Obiteljski centar i podružnica obvezni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima i o obavljanju svoje djelatnosti, te o tome dostavljati izvješća ministarstvu nadležnom za obitelj i međugeneracijsku solidarnost.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za obitelj i međugeneracijsku solidarnost.

Sredstva za izvršavanje odgojnih mjera i naknade za medijaciju
Članak 217.

Za osiguravanje izvršavanja mjere posebnih obveza maloljetnika u pretpripremnom postupku po odredbama posebnog zakona koju određuje državno odvjetništvo u Obiteljskom centru, za održavanja susreta i druženja djeteta s roditeljem s kojim ne živi u nazočnosti stručne osobe u Zavodu te za pružanje usluge obiteljske medijacije temeljem zahtjeva suda i državnog odvjetništva u Zavodu i Obiteljskom centru, sredstva osigurava ministarstvo nadležno za pravosuđe.

3. DOM SOCIJALNE SKRBI

***Pravilnik o minimalnim standardima i normativima
doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu i drugih pravnih osoba
za pružanje usluga socijalne skrbi***

Članak 218.

Minimalne standarde prostora i opreme i normative potrebnih radnika doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu, udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi po ovom Zakonu, djelatnost i vrstu doma za djecu i doma za odrasle osobe, pravilnikom propisuje Ministar.

a) Osnivanje i početak rada doma socijalne skrbi

Osnivanje doma socijalne skrbi

Članak 219.

- (1) Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje socijalnih usluga propisanih ovim Zakonom.
- (2) Dom socijalne skrbi može osnovati Republika Hrvatska rješenjem Ministarstva.
- (3) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba može osnovati dom socijalne skrbi pod uvjetima i na način propisan Zakonom o ustanovama, ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.
- (4) Dom socijalne skrbi može imati smještajni kapacitet do 30 mjesta za djecu po lokaciji i do 70 mjesta za odrasle osobe po lokaciji.
- (5) Udaljenost lokacija iz stavka 4. ovoga članka mora biti veća od 1000 metara zračne linije.

Rješenje o utvrđivanju sukladnosti akta o osnivanju doma sa zakonom

Članak 220.

- (1) Ministarstvo na zahtjev osnivača doma socijalne skrbi, rješenjem utvrđuje da je akt o osnivanju doma socijalne skrbi u skladu sa Zakonom o ustanovama, ovim Zakonom i posebnim propisima.
- (2) Osnivač doma socijalne skrbi je obvezan uz zahtjev za donošenje rješenja iz stavka 1. ovog članka priložiti ovjereni akt o osnivanju doma, dokaz o raspolaganju prostorom i mišljenje Zavoda o opravdanosti osnivanja doma.

Postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada

Članak 221.

- (1) Osnivač doma socijalne skrbi obvezan je prije početka rada podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja kojim nadležno tijelo utvrđuje da ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.
- (2) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za početak rada doma socijalne skrbi provodi stručno povjerenstvo koje imenuje Ministar, osim za domove za starije osobe za koje postupak provodi jedinica područne (regionalne) samouprave.
- (3) Način rada povjerenstva i postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada doma socijalne skrbi propisuje Ministar.

(4) Privremeni ravnatelj doma socijalne skrbi podnosi zahtjev za izdavanje rješenja za početak rada najkasnije dva mjeseca prije planiranog početka rada, a uz zahtjev prilaže:

- nacrt statuta,
- odobrenje, ako je dom osnovan u mreži djelatnosti,
- rješenje trgovačkog suda o upisu doma u sudski registar,
- popis potrebnih stručnih i drugih radnika,
- dokumentaciju o prostoru i opremi,
- dokaze o ispunjenosti tehničkih, zdravstvenih i ekoloških uvjeta.

(5) Ministarstvo donosi rješenje kojim utvrđuje da su ispunjeni uvjeti iz članka 218. ovoga Zakona za početak rada doma socijalne skrbi, osim za dom za starije osobe za koji rješenje donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave.

(6) Protiv rješenja Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(7) Protiv rješenja kojeg donosi jedinica područne (regionalne) samouprave može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(8) Dom socijalne skrbi može početi radom po pribavljenom rješenju iz stavka 1. ovoga članka, nakon upisa u upisnik ustanova socijalne skrbi i dobivanja odobrenja za rad.

(9) Ako se tijekom obavljanja djelatnosti promijeni sjedište doma socijalne skrbi ili njegovih podružnica, promijene uvjeti prostora u kojemu obavljaju djelatnost ili dio djelatnosti, ili ako se djelatnost za koju je osnovan proširuje ili mijenja, ravnatelj doma obvezan je podnijeti zahtjev za izdavanje novog rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

b) Tijela doma socijalne skrbi

Upravno vijeće doma **Članak 222.**

(1) Domom socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, upravlja upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik radnika zaposlen u domu i jedan korisnik doma, odnosno njegov roditelj ili skrbnik.

(3) Predstavnici osnivača u upravnom vijeću moraju imati najmanje završen preddiplomski ili diplomski studij, a predstavnika korisnika predlažu korisnici doma.

(4) Upravno vijeće imenuje osnivač na mandat od četiri godine.

(5) Člana upravnog vijeća ispred radnika zaposlenih u domu imenuje radničko vijeće, a ako ono nije utemeljeno predstavnika radnika imenuju radnici sukladno odredbama Zakona o radu.

(6) Naknadu za rad članova upravnog vijeća doma utvrđuje osnivač.

(7) Sjednici Upravnog vijeća na kojoj se odlučuje o izboru i imenovanju ravnatelja ne mogu prisustvovati osobe koje su se natjecale za ravnatelja.

(8) Ako dom osniva Republika Hrvatska s dva ili više drugih osnivača, broj predstavnika osnivača doma određuje se aktom o osnivanju odnosno statutom doma.

(9) Nadležnosti i način izbora i imenovanja članova upravnog vijeća te druga pitanja rada Upravnog vijeća osnivač utvrđuje aktom o osnivanju odnosno statutom doma u skladu sa zakonom.

(10) Na domove socijalne skrbi kojima osnivač nije Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, osnivač utvrđuje tijelo upravljanja doma aktom o osnivanju odnosno statutom doma.

Ravnatelj doma socijalne skrbi

Članak 223.

- (1) Ravnatelj organizira i vodi poslovanje i stručni rad doma socijalne skrbi, predstavlja i zastupa dom i odgovoran je za zakonitost rada.
- (2) Ovlasti ravnatelja doma socijalne skrbi utvrđene su zakonom, aktom o osnivanju i statutom doma.
- (3) Ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće doma.
- (4) Ravnatelja doma drugih osnivača koji nema upravno vijeće, na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.
- (5) Ravnatelja doma kojeg je osnivač Republika Hrvatska na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće uz prethodnu suglasnost ministra.
- (6) Ako Ministar ne uskrati suglasnost u roku od 15 dana od dana dostave zahtjeva za suglasnošću, smatra se da je suglasnost dana.
- (7) Način i postupak imenovanja ravnatelja pobliže se uređuje statutom doma.
- (8) Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može biti ponovno imenovana za ravnatelja.

Uvjeti za ravnatelja

Članak 224.

- (1) Za ravnatelja doma socijalne skrbi može biti imenovana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - završen diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, edukacijske rehabilitacije, logopedije, pedagogije, teologije, temeljnih medicinskih znanosti ili drugih društvenih znanosti,
 - položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi,
 - položen program za vođenje ustanove socijalne skrbi, koji propisuje Ministar na prijedlog Nacionalnog socijalnog vijeća,
 - ako ne postoji zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Ravnatelj doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka mora biti hrvatski državljanin.

Ugovor ravnatelja

Članak 225.

- (1) Osoba imenovana za ravnatelja doma sklapa s Upravnim vijećem ugovor o radu na vrijeme od četiri godine.
- (2) Ako osoba imenovana za ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove stručnog radnika u tom domu, na njegov će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata.
- (3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka ima se pravo vratiti na rad u ustanovu u kojoj je prethodno radila, ako se na te poslove vrati u roku od trideset dana od dana prestanka obavljanja ravnateljskih poslova, u protivnom joj prestaje radni odnos.
- (4) Osobu imenovanu za ravnatelja do povratka na poslove za koje joj ugovor o radu miruje, zamjenjuje osoba u radnom odnosu koji se zasniva na određeno vrijeme.

Zamjena ravnatelja
Članak 226.

- (1) Ravnatelj doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, u slučaju privremene spriječenosti u obavljanju ravnateljskih poslova, zamjenjuje predsjednik Stručnog vijeća.
- (2) Zamjenik ravnatelja ima prava i dužnost obavljati one poslove ravnatelja čije se izvršenje ne može odgađati do ravnateljeva povratka.
- (3) Zamjenik ravnatelja mora ispunjavati uvjete za ravnatelja iz članka 224. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

Razrješenje ravnatelja
Članak 227.

- (1) Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave i prije isteka mandata za koji je izabran ako:
 - ravnatelj to osobno zahtijeva,
 - nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
 - ako je nastupila zapreka iz članka 159. ovoga Zakona,
 - ne provodi program rada i razvoja doma koji je donijelo upravno vijeće,
 - u svojem radu krši propise i opće akte doma ili neopravdano ne izvršava odluke upravnog vijeća ili postupa u suprotnosti s njima,
 - svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči domu veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti,
 - ako je nalazom socijalne inspekcije ustanovljena povreda propisa i općih akata doma ili veće nepravilnost u radu ravnatelja.
- (2) Ako upravno vijeće ne razriješi ravnatelja iz razloga propisanih u stavku 1. ovoga članka u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, odluku o razrješenju ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska donosi Ministar.
- (3) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.
- (4) Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o razrješenju obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.
- (5) Osoba koja je razriješena prije isteka mandata zbog grubog zanemarivanja obveza poslovnog ili stručnog voditelja, ne može biti ponovno imenovana za ravnatelja niti vršitelja dužnosti ravnatelja doma socijalne skrbi sljedećih 10 godina.
- (6) Ravnatelj doma socijalne skrbi kojem nije osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave razrješava osnivač u skladu sa zakonom.
- (7) Način i postupak razrješenja ravnatelja pobliže se uređuje statutom.

Vršitelj dužnosti ravnatelja
Članak 228.

- (1) Vršitelj dužnosti ravnatelja doma imenuje se u slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama te u drugim slučajevima kada ustanova nema ravnatelja.

(2) Za vršitelja dužnosti ravnatelja može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja doma iz članka 224. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

(3) Ako se u natječajnom postupku za ravnatelja ne izvrši izbor zbog uskrate prethodne suglasnosti iz članka 223. stavka 5. ovoga Zakona, osoba kojoj je suglasnost uskraćena ne može biti imenovana za vršitelja dužnosti ravnatelja.

Stručno vijeće doma **Članak 229.**

(1) Dom ima stručno vijeće.

(2) U domu koji ima do 20 zaposlenih stručnih radnika, Stručno vijeće čine svi stručni radnici doma, a ako dom ima podružnice, stručno vijeće čine voditelji odjela i predstojnici podružnica.

(3) Stručno vijeće raspravlja i daje ravnatelju i upravnom vijeću doma mišljenja i stručne prijedloge o:

- stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost doma,
- ustroju doma i podružnica,
- utvrđivanju plana i programa rada doma socijalne skrbi i prati njegovo ostvarivanje,
- najsloženijim stručnim pitanjima u stručnom radu doma,
- potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika doma,
- drugim pitanjima vezanim za stručni rad utvrđenim Statutom doma.

(4) Predsjednika Stručnog vijeća biraju stručni radnici i stručni suradnici doma, na način i u postupku propisanom Statutom doma.

(5) Stručno vijeće uređuje način svog rada Poslovníkom.

Statut doma **Članak 230.**

(1) Dom socijalne skrbi ima statut kojim se uređuje djelatnost, ustroj doma, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje doma.

(2) Statut doma kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave donosi upravno vijeće uz suglasnost osnivača.

(3) Statut doma kojima osnivač nije Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, donosi osnivač odnosno tijelo upravljanja doma koje odredi osnivač.

c) Evidencija i dokumentacija i prestanak rada doma socijalne skrbi

Evidencija i dokumentacija **Članak 231.**

(1) Dom socijalne skrbi dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad doma i o tome dostavljati izvješće Ministarstvu.

(2) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije doma socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje pružaju socijalne usluge, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministar.

Zbrinjavanje korisnika u slučaju prestanka rada doma
Članak 232.

- (1) Osnivači doma socijalne skrbi obvezni su najmanje 6 mjeseci prije donošenja odluke o prestanku rada doma, o tome izvijestiti Ministarstvo i korisnike, odnosno njihove zakonske zastupnike.
- (2) U roku iz stavka 1. ovoga članka osnivač je obavezan korisniku koji je smješten na temelju ugovora, sporazumno s njim odnosno njegovim zakonskim zastupnikom osigurati drugi primjereni smještaj.
- (3) Ako je korisnik smješten u dom na temelju uputnice Zavoda, u suradnji sa Zavodom, korisnikom, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom, osnivač doma je obavezan u roku iz stavka 1. ovoga članka korisniku osigurati drugi primjereni smještaj.
- (4) Ako je po isteku roka iz stavka 1. ovoga članka u domu socijalne skrbi još uvijek smješteno više od 10 korisnika objekt i opremu preuzima bez naknade Zavod, koji će osigurati skrb o korisnicima dok se njihov smještaj ne riješi na drugi način, a najdulje do 6 mjeseci.
- (5) Ministarstvo može rješenjem odrediti da poslove skrbi o korisnicima iz stavka 4. ovoga članka preuzme drugi pružatelj socijalnih usluga, kojem je osnivač Republika Hrvatska ili druga pravna ili fizička osoba koja pruža usluge u mreži javne socijalne službe.
- (6) U slučajevima donošenja rješenja o zabrani rada ili prestanku doma socijalne skrbi propisanih ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe stavaka 2., 3., 4. i 5. ovoga članka.

d) Kategorizacija domova za starije osobe i druge odredbe

Kategorizacija domova za starije osobe
Članak 233.

- (1) Dom za smještaj starijih osoba i njegova podružnica razvrstava se po kategorijama prema vrsti, opsegu i kvaliteti usluga koje pruža korisnicima, broju i stručnosti radnika, broju, veličini, namjeni i kvaliteti prostorija, uređaja i opreme i drugim standardima.
- (2) Mjerila za kategorizaciju doma iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje Ministar.
- (3) Rješenje o kategoriji doma za smještaj starijih osoba i njegove podružnice donosi Ministarstvo po pribavljenom nalazu stručnog povjerenstva koje imenuje Ministar.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne može se uložiti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Programi odgoja i obrazovanja
Članak 234.

- (1) U domovima socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, može se provoditi program osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja pod uvjetima koje propisuje ministar nadležan za obrazovanje.
- (2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za obrazovanje sporazumno uređuju poslove od zajedničkog interesa za pružanje usluga obrazovanja u domovima socijalne skrbi.

Zdravstvena zaštita
Članak 235.

- (1) Usluge zdravstvene zaštite u domovima socijalne skrbi pružaju zdravstveni radnici u skladu sa standardima i normativima koje propisuje ministarstvo nadležno za zdravstvo.
- (2) Troškovi zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga članka financiraju se iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

4. CENTAR ZA POMOĆ I NJEGU

Uvjeti za osnivanje
Članak 236.

- (1) Centar za pomoć i njegu je ustanova socijalne skrbi koja se osniva za pružanje svih ili pojedinih usluga pomoći i njege u kući iz članka 100. ovoga Zakona.
- (2) Centar za pomoć i njegu mogu osnovati jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba.
- (3) Uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika centra za pomoć i njegu propisani su pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.

Iznimke
Članak 237.

- (1) Ako usluge pomoći i njege iz članka 100. ovoga Zakona pruža dom socijalne skrbi u okviru djelatnosti, nije obvezan osnovati centar za pomoć i njegu.
- (2) Ako jedinica lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba pružaju usluge pomoći i njege do 30 korisnika pod uvjetima i na način uređen ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona, mogu obavljati ovu djelatnost bez osnivanja centra za pomoć i njegu u posebnoj ustrojbenoj jedinici.
- (3) Za pružanje usluga pomoći i njege u kući do 30 korisnika pomoći i njege u kući, rješenje za početak rada pravnim osobama iz stavka 2. ovoga članka daje upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za socijalnu skrb.

Uvjeti za početak rada
Članak 238.

- (1) Upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave rješenjem utvrđuje da su ispunjeni propisani uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika za osnivanje centra za pomoć i njegu, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana.
- (3) Centar za pomoć i njegu može početi s radom po pribavljenom rješenju iz stavka 1. ovoga članka, nakon upisa u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

Ravnatelj
Članak 239.

- (1) Centrom za pomoć i njegu upravlja i vodi ravnatelj.

(2) Ravnatelj centra za pomoć i njegu kojeg je osnivač Republika Hrvatska, županija, općina, grad ili Grad Zagreb je hrvatski državljanin, kojeg na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.

(3) Uvjeti za imenovanje i ovlasti ravnatelja centra za pomoć i njegu utvrđuju se aktom o osnivanju i statutom centra u skladu sa zakonom.

Statut **Članak 240.**

(1) Centar za pomoć i njegu ima statut kojim se uređuje ustroj centra, tijela centra, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanja centra.

(2) Statut centra za pomoć i njegu, u suglasnosti s osnivačem, donosi ravnatelj.

Evidencija i dokumentacija **Članak 241.**

(1) Centar za pomoć i njegu obavezan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad centra i o tome donositi izvješća Ministarstvu.

(2) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministar.

G) UDRUGE, VJERSKE ZAJEDNICE I DRUGE PRAVNE OSOBE KOJE PRUŽAJU USLUGE SOCIJALNE SKRBI

Članak 242.

(1) Vjerska zajednica i udruga čiji je cilj zbrinjavanje socijalno osjetljivih osoba može pružati socijalne usluge bez osnivanja doma pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(2) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može pružati usluge terapijske zajednice za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga, bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(3) Jedinica lokalne samouprave, trgovačko društvo, ili druga domaća i strana pravna osoba može pružati usluge smještaja i boravka do 20 korisnika bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(4) Pravne osobe iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka obvezne su zatražiti izdavanje rješenja prije početka rada kojim se, temeljem nalaza povjerenstva, utvrđuje da su ispunjeni uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika, propisani pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.

(5) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za pružanje usluga pravnih osoba iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, provodi stručno povjerenstvo koje imenuje Ministar, osim za pružanje usluga starijim osobama za koje postupak provodi povjerenstvo jedinice područne (regionalne) samouprave.

(6) Način rada povjerenstva i postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada pravne osobe propisuje Ministar pravilnikom iz članka 221. stavka 3. ovoga Zakona.

(7) Nadležno tijelo iz stavka 5. ovoga članka rješenjem utvrđuje prestanak rada pravnoj osobi iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, koja donese odluku o prestanku rada ili više ne ispunjava Zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi

(8) Na pravne osobe koje pružaju usluge u djelatnosti socijalne skrbi primjenjuje se odredba članka 232. ovoga Zakona u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti.

(9) Vođenje evidencije i dokumentacije udruga vjerskih zajednica i drugih pravnih osoba iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka o korisnicima usluga, propisano je pravilnikom iz članka 231. stavka 2. ovoga Zakona.

Upis u evidenciju drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi
Članak 243.

(1) Pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, osim ustanova socijalne skrbi, obvezno se upisuju u evidenciju koju vodi Zavod u jedinici područne (regionalne) samouprave u kojoj imaju sjedište.

(2) Zavod po službenoj dužnosti dostavlja iz evidencije iz stavka 1. ovoga članka podatke za područje svoje nadležnosti u centralnu zbirku podataka Ministarstva.

(3) Sadržaj evidencije iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje Ministar.

H) PROFESIONALNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI

Uvjeti
Članak 244.

(1) Fizička osoba može samostalno obavljati poslove obiteljskog doma, savjetovaništva i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalnu djelatnost u mreži i izvan mreže djelatnosti socijalne skrbi, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Minimalne standarde i normative prostora, opreme i potrebnog broja i vrste radnika za obavljanje poslova obiteljskog doma, savjetovaništva i pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, pravilnikom propisuje Ministar.

(3) Fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka upisuju se u evidenciju fizičkih osoba koje profesionalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi, koju vodi Ministarstvo.

(4) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka pravilnikom propisuje Ministar.

Postupak
Članak 245.

(1) Zahtjev za obavljanje poslova obiteljskog doma, savjetovaništva i pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, podnosi se upravnom odjelu jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(2) Fizička osoba može započeti s radom kada nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka, temeljem nalaza povjerenstva, rješenjem utvrdi da ispunjava propisane uvjete iz članka 244. stavka 2. ovoga Zakona i nakon upisa u evidenciju iz članka 246. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) U slučaju promjene ili proširenja djelatnosti primjenjuje se stavak 2. ovoga članka.

Obavijest o početku rada i vođenje evidencije i dokumentacije
Članak 246.

(1) Fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona obvezna je o početku, načinu i djelokrugu rada izvijestiti podružnicu Zavoda na čijem području djeluje.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka u svom nazivu ističe ime i prezime, OIB, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti.

(3) Fizička osoba obvezna je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad.

(4) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije fizičkih osoba koje pružaju socijalne usluge donosi Ministar.

Prestanak rada

Članak 247.

Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti fizičkoj osobi iz članka 244. ovoga Zakona, prestaje:

1. odjavom,
2. po sili zakona i
3. rješenjem Ministarstva.

Prestanak po sili zakona

Članak 248.

(1) Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje po sili zakona ako osoba:

1. umre,
2. izgubi potpuno ili djelomično poslovnu sposobnost,
3. zasnjuje radni odnos,
4. nastane zapreka iz članka 159. ovoga Zakona za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi,
5. izgubi zdravstvenu sposobnost,
6. više ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom za profesionalno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove socijalne skrbi rješenjem utvrđuje prestanak samostalnog obavljanja socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti.

(3) Ministar donosi rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti, ako osoba ne otkloni nedostatke utvrđene inspekcijskim nadzorom u određenom roku pa više ne ispunjava uvjete za rad iz članka 244. ovoga Zakona.

Obustava poslovanja

Članak 249.

(1) Osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost mogu privremeno obustaviti poslovanje zbog bolesti, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga.

(2) O privremenoj obustavi poslova mora se izvijestiti upravni odjel u jedinici područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove socijalne skrbi te podružnica Zavoda na čijem se području obavlja djelatnost.

Članak 250.

(1) Fizičke osobe iz članka 244. ovoga Zakona mogu ostvariti prihode:

1. izravno naplatom od korisnika,
2. na temelju ugovora s Ministarstvom, odnosno sa Zavodom za socijalnu skrb u županiji,
3. iz zaklada, fundacija i darovnica.

(2) Cijena usluga koje fizičke osobe pružaju temeljem uputnice Zavoda, određuje se sukladno pravilniku iz članka 150. ovoga Zakona.

1. Obiteljski dom

Članak 251.

- (1) Fizička osoba u obiteljskom domu pruža usluge smještaja ili boravka kao profesionalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: predstavnik obiteljskog doma) za pet do dvadeset odraslih korisnika, odnosno za četvero do desetero djece.
- (2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja profesionalno jedan punoljetan član obitelji - predstavnik obiteljskog doma, koji može zaposliti radnike ovisno o broju i vrsti korisnika u skladu s propisanim uvjetima.
- (3) Članovi obitelji mogu pružati usluge obiteljskoga doma i bez zasnivanja radnog odnosa, pod uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 244. stavka 2. ovoga Zakona.
- (4) Na uvjete i postupak izdavanja rješenja za početak obavljanja poslova obiteljskog doma primjenjuju se odredbe članka 244. do 250. ovoga Zakona.

Predstavnik obiteljskog doma

Članak 252.

- (1) Predstavnik obiteljskoga doma koji preuzima brigu o korisniku mora biti hrvatski državljanin i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba korisnika.
- (2) Iznimno, predstavnik obiteljskog doma može biti stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako je to od osobitog interesa za korisnika, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.
- (3) Predstavnik obiteljskog doma mora imati:
 - najmanje srednju stručnu spremu ako pruža smještaj ili boravak odraslim osobama,
 - mora imati srednju stručnu spremu medicinskoga ili društvenoga usmjerenja, a ako pruža smještaj ili boravak djeci ili djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom,
 - zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti.

Zapreka

Članak 253.

- (1) Usluge obiteljskoga doma ne može pružati osoba koja ima zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Obitelj u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi, kao i obitelj u kojoj bi zbog bolesti člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika, ne može pružati usluge obiteljskoga doma.

Suradnja sa Zavodom

Članak 254.

- (1) Stručni radnici Zavoda obvezni su upoznati predstavnika obiteljskoga doma s potrebama i osobinama korisnika kojeg Zavod uputi na smještaj ili boravak u obiteljski dom te mu davati stručne upute o načinu pružanja usluga korisniku.
- (2) Predstavnik obiteljskoga doma obvezan je po potrebi a najmanje svakih 6 mjeseci, izvješćivati Zavod koji je priznao pravo na smještaj ili boravak o svim važnim okolnostima korisnika.

2. Savjetovalište

Članak 255.

(1) Fizička osoba u savjetovalištu pruža usluge savjetovanja djeci, mladeži i odraslim osobama u obitelji kao stručnu pomoć u prevladavanju poteškoća, stvaranju uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samome sebi, obitelji i društvu, s ciljem rješavanja njegovih osobnih poteškoća i osnaživanja, usluge terapijskog rada i medijacije.

(2) Poslove savjetovališta može profesionalno obavljati fizička osoba ako:

- ima diplomski ili poslijediplomski sveučilišni studij za obavljanje stručnih poslova u djelatnosti socijalne skrbi i edukaciju iz područja savjetodavnog i/ili terapijskog rada,
- ima poslovnu sposobnost,
- ima radnu sposobnost,
- ima položen stručni ispit,
- da je državljanin Republike Hrvatske,
- ima odobrenje nadležne komore za samostalan rad,
- da joj pravomoćnom sudskom presudom nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju,
- da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost,
- ima odgovarajući prostor i opremu.

(3) Poslove savjetovališta ne može obavljati osoba protiv koje se vodi kazneni postupak ili je osuđena ili se protiv nje vodi postupak za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 159. ovoga Zakona,

(4) Više osoba koje obavljaju poslove savjetovanja i ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka, mogu osnovati zajedničko savjetovalište.

(5) Uvjete za osnivanje zajedničkog savjetovališta iz stavka 4. ovoga članka uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnih komora pravilnikom iz članka 244. stavka 2. propisuje Ministar.

(6) Rješenje o osnivanju zajedničkog savjetovališta donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave.

Članak 256.

(1) Uvjet položenoga stručnog ispita iz članka 255. stavka 2. podstavka 4. ovoga Zakona ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.

(2) Državljanima država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom.

(3) Stranci mogu obavljati poslove savjetovališta prema propisima koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima iz članka 255. ovoga Zakona izuzev uvjeta iz stavka 2. točke 4. toga članka, te ako ispunjavaju uvjet znanja hrvatskog jezika.

Članak 257.

(1) Fizička osoba koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost obvezna je u obavljanju poslova savjetovanja primjenjivati metode stručnog rada, poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost osobnog i obiteljskog života i čuvati profesionalnu tajnu.

(2) Na uvjete i postupak izdavanja rješenja za početak obavljanja poslova savjetovališta primjenjuju se odredbe članaka 244. do 250. ovoga Zakona.

3. Usluge pomoći i njege u kući

Članak 258.

(1) Fizička osoba može podnijeti zahtjev za pružanje usluga pomoći i njege u kući korisnika propisanih člankom 100. ovoga Zakona, za najviše 30 korisnika.

(2) Osoba iz stavka 1. ovog članka mora imati najmanje srednjoškolsko obrazovanje i položen tečaj za njegovatelja.

Članak 259.

Na uvjete i postupak za izdavanje rješenja za početak obavljanja poslova pomoći i njege u kući, primjenjuju se odredbe članka 244. do 250. ovoga Zakona.

1) UDOMITELJSTVO

Članak 260.

(1) Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava smještaj u udomiteljskoj obitelji.

(2) Udomiteljska obitelj jest obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.

(3) Uvjeti koje mora ispunjavati udomiteljska obitelj, način obavljanja i prestanak obavljanja udomiteljstva te druga pitanja povezana s udomiteljstvom, uređuju se posebnim zakonom.

Glava XI.

STRUČNI RADNICI, STRUČNO USVRŠAVANJE I NAPREDOVANJE

Stručni radnici Zavoda i stručni radnici i stručni suradnici doma socijalne skrbi i drugih pružatelja socijalnih usluga

Članak 261.

(1) Stručne poslove u Zavodu obavljaju socijalni radnik, pravnik, psiholog, socijalni pedagog i edukacijski rehabilitator, s položenim stručnim ispitom.

(2) Stručne poslove u Zavodu obavljaju i drugi stručni radnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja ovisno o djelatnostima Zavoda.

(3) Stručni radnici iz stavka 1. ovoga članka imaju iskaznicu kojom se dokazuje njihovo svojstvo službene osobe, identitet i ovlasti.

(4) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će Ministar.

(5) Stručne poslove u domu socijalne skrbi obavljaju socijalni radnik, psiholog, socijalni pedagog, edukacijski rehabilitator, logoped, medicinska sestra, fizioterapeut, radni terapeut i odgojitelj, s položenim stručnim ispitom.

(6) Stručne poslove u domu socijalne skrbi i drugim pravnim osobama mogu obavljati i drugi stručni radnici i suradnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja, ovisno o djelatnostima doma socijalne skrbi.

(7) Stručni radnici iz stavaka 1. i 2. ovoga članka imaju iskaznicu kojom se dokazuje njihovo svojstvo službene osobe, identitet i ovlasti.

(8) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će Ministar.

Stručni radnici Obiteljskog centra
Članak 262.

- (1) Stručne poslove obiteljskog savjetovanja obavljaju socijalni radnik, psiholog, socijalni pedagog, edukacijski rehabilitator, pravnik, i drugi stručni radnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja, ako ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova obiteljskog savjetnika propisane pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za obitelj.
- (2) Stručnom radniku iz stavka 1. ovoga članka koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje poslove obiteljskog savjetnika izdaje se dopusnica.
- (3) Sadržaj i oblik dopusnice iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za obitelj.

Obveza čuvanja profesionalne tajne
Članak 263.

- (1) Stručni radnici i suradnici moraju svoje poslove obavljati sukladno pravilima struke te poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost njegova osobnog i obiteljskog života.
- (2) Stručni radnici i suradnici obvezni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o osobnom i obiteljskom životu korisnika.
- (3) Na čuvanje profesionalne tajne obvezni su i drugi radnici ustanova socijalne skrbi.
- (4) Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveza iz radnog odnosa.

Pripravnički staž i stručni ispit pripravnika
Članak 264.

- (1) Stručni radnici koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi obvezni su se nakon završenog obrazovanja osposobiti za zanimanje tijekom pripravničkog staža.
- (2) Pripravnički staž iz stavka 1. ovog članka traje 12 mjeseci.
- (3) Ugovor o radu sklapa se s pripravnikom na određeno vrijeme.
- (4) Pripravnički staž može se provoditi i kao stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (stručno osposobljavanje za rad), a ugovor o stručnom osposobljavanju za rad mora se sklopiti u pisanom obliku.
- (5) Ustanove socijalne skrbi obvezne su primati stručne radnike na pripravnički staž prema mjerilima koje pravilnikom odredi Ministar.
- (6) Priznaje se pripravnički staž i stručnom radniku koji ima sklopljen ugovor iz stavka 3. ili 4. ovoga članka s drugom pravnom ili fizičkom osobom koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi, kod koje je pripravnik proveo dio pripravničkog staža sukladno uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 265. stavka 3. ovoga Zakona.

Uvjeti za polaganje stručnog ispita
Članak 265.

- (1) Nakon isteka pripravničkog staža pripravnici stječu pravo polaganja stručnog ispita pred ispitnim povjerenstvom Ministarstva.
- (2) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje Ministarstvo na temelju zapisnika ispitnog povjerenstva pred kojim je ispit položen.
- (3) Sadržaj i način provođenja pripravničkog staža u djelatnosti socijalne skrbi, uvjete koje moraju ispunjavati ustanove i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi i

fizičke osobe koje profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi za provođenje pripravničkog staža, sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita, sadržaj i izgled uvjerenja o položenome stručnom ispitu, propisat će pravilnikom Ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje komora u djelatnosti socijalne skrbi.

(4) Uvjeti provođenja pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita ne odnose se na državljane država članica Europske unije.

Izuzeci **Članak 266.**

(1) Na stručnog radnika koji u vrijeme zasnivanja radnog odnosa u sustavu socijalne skrbi ima u odgovarajućoj struci radni staž dulji od vremena određenog za pripravnički staž ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na pripravnički staž, ali mora u roku godine dana od prijema u radni odnos položiti stručni ispit.

(2) Stručni radnik koji je položio stručni ispit u odgovarajućoj stručnoj spremi u drugoj djelatnosti, primit će se na rad u ustanovu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga socijalne skrbi bez obveze polaganja stručnog ispita.

(3) Medicinske sestre/tehničari, fizioterapeuti i radni terapeuti nakon provedene pripravničke prakse u domovima socijalne skrbi i zdravstvenim ustanovama u skladu s propisima iz područja zdravstva, polažu stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za zdravstvo.

(4) Nije obavezan polagati stručni ispit stručni radnik koji ima znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti iz područja društvenih, odgojnih i medicinskih znanosti u onim poljima, odnosno granama koje imaju dodirne točke sa socijalnom djelatnošću, ili položen pravosudni ispit ili državni stručni ispit u skladu s propisima o državnim službenicima.

Obveza stručnog usavršavanja **Članak 267.**

(1) Stručni radnici, stručni suradnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo i obvezu trajno se stručno osposobljavati i usavršavati kroz programe koje je odobrila strukovna komora i Ministarstvo.

(2) Odgajatelji i drugi stručni radnici i suradnici kojima stručne kvalifikacije ne regulira komora, obvezni su se stručno educirati prema programima koje donosi Ministar na prijedlog strukovnih komora.

(3) Pod trajnim stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem podrazumijeva se pojedinačno i organizirano usavršavanje u matičnoj znanosti i struci u području socijalnog rada, socijalne pedagogije, psihologije, logopedije, edukacijske rehabilitacije, radne terapije, odgoja, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, savjetodavnog rada, upravljanja, socijalne politike i drugih područja važnih za učinkovito i kvalitetno obavljanje socijalne skrbi.

(4) Programe stručnog osposobljavanja i usavršavanja u djelatnosti socijalne skrbi organiziraju i provode nadležne strukovne komore, uz suglasnost Ministarstva.

(5) Uz strukovne komore programe mogu provoditi i visoka učilišta, ustanove socijalne skrbi i strukovne udruge.

(6) Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja treba sadržavati temu, namjenu, ciljeve programa iskazane kompetencijama, metode poučavanja, organizaciju, način vrednovanja i oblik certificiranja, broj polaznika, vrijeme trajanja programa i troškovnik.

(7) Način i postupak stručnog osposobljavanja i usavršavanja stručnih radnika i stručnih suradnika propisuje Ministar.

(8) Sadržaj programa stručnog usavršavanja, kriterije i postupak izbora projekata edukacije koji će se financirati sredstvima državnog proračuna, kao i godišnji program stručnog usavršavanja stručnih radnika u djelatnosti socijalnoj skrbi, donosi Ministar najkasnije do rujna tekuće godine za iduću godinu.

Napredovanje stručnih radnika

Članak 268.

(1) Stručni radnici i stručni suradnici u djelatnosti socijalne skrbi mogu napredovati u struci, odnosno zanimanju i steći zvanje mentora i savjetnika.

(2) Razine, odgovarajuća zvanja, uvjete i način napredovanja, propisuje Ministar na prijedlog strukovnih komora.

Odobrenje za rad stručnih radnika (licenca)

Članak 269.

(1) Odobrenje za rad u djelatnosti socijalne skrbi (licenca) je javna isprava kojom se dokazuju potrebne razine općih i stručnih kompetencija stručnih radnika i suradnika.

(2) Prvom licencom za rad stručnih radnika i suradnika u djelatnosti socijalne skrbi smatra se uvjerenje o položenom stručnom ispitu odnosno državnom stručnom ispitu.

(3) Stručni radnici i suradnici imaju pravo i dužnost licencu obnavljati svakih pet godina, a uvjete i postupak licenciranja propisuju strukovne komore uz suglasnost ministra.

Supervizija

Članak 270.

(1) Stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo i obvezu superviziju.

(2) Supervizija je proces učenja i razvoja i metoda podrške stručnim radnicima koji im omogućava usvajanje novih znanja, razvijanje vještina, usvajanje profesionalnih i osobnih spoznaja kroz osobno iskustvo stručnog rada, u cilju poboljšanja kvalitete rada s korisnicima.

(3) Superviziju mogu obavljati educirani i licencirani stručnjaci.

ORGANIZIRANJE RADA I RADNO VRIJEME U MREŽI JAVNE SOCIJALNE SLUŽBE

Članak 271.

(1) Zavod, domovi socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe obvezni su pružati socijalnu skrb, radom u jednoj, dvije ili više smjena, rasporedom radnog vremena ili pripravnošću u skladu s potrebama korisnika i oblicima pružanja usluga.

(2) U slučajevima izvanrednih okolnosti i katastrofa, Ministar je ovlašten poduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene ovim Zakonom, uključivši i mjere mobilizacije, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada pojedinih pravnih i fizičkih osoba koja obavljaju djelatnost socijalne skrbi i radnika, dok te okolnosti traju.

Glava XII. STRUKOVNE KOMORE

Članak 272.

- (1) Stručni radnici i strukovne udruge stručnih radnika koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi mogu osnivati strukovne komore.
- (2) Strukovne komore iz stavka 1. ovog članka mogu se udruživati i razdruživati, pod uvjetima propisanim Statutom komore.
- (3) Stručni radnici za završenim sveučilišnim diplomskim studijem, prvostupnici te stručni radnici srednjoškolskog obrazovanja koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi na području Republike Hrvatske, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno, obvezno se učlanjuju u strukovne komore.
- (4) Ustrojstvo, nadležnost i način rada strukovnih komora uređuje se posebnim zakonom.

Glava XIII. ZBIRKE PODATAKA

Vodenje zbirki podataka

Članak 273.

- (1) Za prikupljanje, obradu, pohranjivanje, posredovanje i korištenje podataka koje sadrže zbirke podataka te za zaštitu informacijske privatnosti pojedinca primjenjuju se odredbe o zaštiti osobnih podataka, ukoliko ovim zakonom za pojedine primjere nije drugačije određeno.
- (2) Za potrebe obavljanja djelatnosti socijalne skrbi određene zakonom, za planiranje, praćenje stanja te za znanstveno-istraživačke i statističke svrhe na području socijalne skrbi vode se zbirke podataka koje obuhvaćaju cjelokupni nacionalni sustav socijalne skrbi.
- (3) Zbirke podataka sadrže podatke o:
 - pravima u sustavu socijalne skrbi i oblicima socijalne pomoći (novčane naknade, potpore i drugi oblici materijalne pomoći),
 - socijalnim uslugama,
 - pružateljima socijalnih usluga,
 - korisnicima novčanih naknada i dugih materijalnih oblika pomoći te usluga socijalne skrbi,
 - financiranju djelatnosti socijalne skrbi,
 - o obavljanju poslova koje nositeljima djelatnosti nalažu drugi propisi.
- (4) Ministarstvo je nadležno za upravljanje, održavanje, korištenje, osiguravanje sigurnosnih uvjeta i nadzor baze podataka i cjelokupnog IT sustava SocSkrb, te pružanje informatičke podrške sustavu socijalne skrbi.
- (5) Ministarstvo izdaje ovlaštenja i određuje razinu ovlasti za pristup bazi podataka te za unošenje novih i korištenje postojećih podataka.
- (6) Podaci u sustavu socijalne skrbi vode se i u elektronskom obliku sukladno zakonima o zaštiti tajnosti i osobnih podataka.
- (7) Ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi i fizičke osobe koje samostalno obavljaju poslove obiteljskog doma, savjetovaništva i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti su voditelji zbirke podataka iz stavka 3. ovoga članka.
- (8) Sadržaj zbirki podataka, čuvanje, evidenciju i dokumentaciju propisat će pravilnikom Ministar.

Podaci o korisniku

Članak 274.

Zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama sadrže sljedeće podatke o korisniku: ime i prezime, podatke o rođenju, spol, OIB, državljanstvo, podatke o dozvoli boravka za stranca, podatke o prebivalištu, podatke koji se odnose na obiteljske odnose (broj članova obitelji, tip obitelji, odnos prema podnositelju), podatke o kućanstvu, o statusu (podatke o školovanju, zaposlenjima, umirovljenju i slično), o naobrazbi, o zdravstvenom stanju i invalidnosti, podatke o plaćama i drugim dohocima i primanjima, podatke o imovini, podatke o socijalnim problemima i poteškoćama pojedinaca, obitelji i skupina stanovništva i podatke o oslobođanju od plaćanja usluga.

Razmjena podataka

Članak 275.

- (1) Ministarstvo će osigurati uvjete za informatičku razmjenu podataka s drugim korisnicima u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka i drugim propisima.
- (2) Ministarstvo će (u ime voditelja zbirke podataka) sklopiti s državnim ili drugim tijelom sporazum o suradnji te protokol o razmjeni podataka, koji će te podatke koristiti radi obavljanja redovitih poslova u okviru njegove zakonom utvrđene djelatnosti.

Obrada podataka

Članak 276.

- (1) Ministarstvo i Zavodi mogu osobne podatke o kojima vode zbirke podataka i podatke koje dobivaju od drugih voditelja zbirki osobnih podataka iz prethodnog članka obrađivati samo za potrebe postupka odlučivanja, obavljanja djelatnosti i vođenja evidencija prema ovom zakonu, a Ministarstvo i za obavljanje centralnih isplata, izvršavanje nadzora, praćenje stanja, analize te u znanstvenoistraživačke i statističke namjere.
- (2) Ministarstvo kao voditelj centralne zbirke podataka o novčanim naknadama može podatke iz te zbirke usporediti s podacima iz zbirki voditelja iz članka 275. ovoga Zakona i dostaviti ih nadležnom Zavodu, koji po službenoj dužnosti u skladu s ovim Zakonom pokreće postupak preispitivanja prava.
- (3) Druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi prema ovom zakonu osobne podatke o kojima vode zbirke osobnih podataka obrađuju za obavljanje djelatnosti za koje su ovlaštenim zakonom i aktom o osnivanju, odnosno za koju im je dodijeljena koncesija, odnosno izdano odobrenje za rad.

Čuvanje i način obrade podataka

Članak 277.

Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje Ministar.

Glava XIV. NADZOR

Vrste nadzora **Članak 278.**

(1) Nadzor nad radom Zavoda, domova socijalne skrbi, vjerskih zajednica, udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi obuhvaća:

1. unutarnji nadzor,
2. inspekcijski nadzor,
3. upravni nadzor
4. stručni nadzor.

(2) Inspekcijski, stručni i upravni nadzor provodi socijalna inspekcija.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, inspektori, viši inspektori i ovlaštene državni službenici ministarstva nadležnog za obitelj provode inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata te inspekcijski i stručni nadzor nad radom obiteljskog centra i pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge iz članka 98. stavaka 7. i 8. ovoga Zakona..

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, inspektori, viši inspektori i ovlaštene državni službenici ministarstva nadležnog za međugeneracijsku solidarnost provode inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata te inspekcijski i stručni nadzor nad radom pružatelja usluga međugeneracijske solidarnosti i usluge boravka međugeneracijske solidarnosti.

(5) Način provođenja nadzora iz stavaka 3. i 4. ovoga članka, propisan je pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za obitelj i međugeneracijsku solidarnost.

(6) Zdravstveni nadzor nad zdravstvenom zaštitom u domovima socijalne skrbi, vjerskim zajednicama, udrugama i drugim pravnim osobama koje pružaju usluge socijalne skrbi, provodi zdravstvena inspekcija, a sanitarni nadzor u dijelu koji se odnosi na zaštitu zdravlja na području ispravnost i kvalitetu prehrane, te higijene prostora i opreme u kojem se pružaju usluge socijalne skrbi, koji provodi sanitarna inspekcija.

(7) Nadzor nad pružanjem usluga obrazovanja u domovima socijalne skrbi provodi inspekcija nadležna za provođenje nadzora u djelatnosti obrazovanja.

1. Unutarnji nadzor

Članak 279.

(1) Ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi provode unutarnji nadzor nad radom svojih ustrojbenih jedinica i radnika.

(2) Za stručni rad ustanove, odnosno trgovačkog društva koje obavlja djelatnost socijalne skrbi, odgovoran je ravnatelj ili druga osoba ovlaštena za vođenje poslova.

(3) Unutarnji nadzor provodi se na način propisan općim aktom ustanove odnosno druge pravne osobe koje obavlja djelatnost socijalne skrbi i godišnjim planom i programom provedbe unutarnjeg nadzora.

(4) Godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora ustanova socijalne skrbi i druga pravna osoba koje obavlja djelatnost socijalne skrbi obvezna je izraditi najkasnije do prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

2. Inspekcijski, upravni i stručni nadzor u djelatnosti socijalne skrbi

Članak 280.

(1) Inspekcijski i upravni nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi te stručni nadzor nad radom Zavoda, koncesionara i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost i pružaju usluge socijalne skrbi u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, organizira i provodi socijalna inspekcija u sastavu Ministarstva (u daljnjem tekstu: socijalna inspekcija).

(2) Na inspekcijski i stručni nadzor iz članka 278. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članaka 288., 289., 290., 291., 293., 294., 296., 297., 298., 299. i 300. ovoga Zakona.

Predmet nadzora socijalne inspekcije

Članak 281.

(1) Nadzor socijalne inspekcije prema ovom zakonu obuhvaća:

- nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na njegovoj osnovi te nadzor nad provedbom drugih zakona ili na njihovoj osnovi donesenih propisa, koji određuju javne ovlasti ili druge poslove nositeljima djelatnosti socijalne skrbi;

- nadzor zakonitosti rada i odluka u izvršavanju poslova socijalne skrbi koje ovaj Zakon daje u nadležnost jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave.

(2) U okviru nadzora iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka socijalni inspektor utvrđuje ili provjerava provedbu rješenja, uporabu stručnih metoda, stručnost rada pri pružanju usluga, provođenju programa i minimalne standarde kvalitete pružatelja usluga u okviru zakona i podzakonskih akata, a osobito:

- statusne predmete nositelja djelatnosti,
- prostorne, tehničke, kadrovske i druge propisane uvjete za obavljanje djelatnosti,
- koncesijske ugovore, odobrenje za rad i ugovore o sufinanciranju,
- pravo na usluge i na novčane naknade i potpore,
- sudjelovanje korisnika i drugih obveznika u plaćanju usluga,
- cijene usluga,
- ostvarivanje prava i dužnosti korisnika,
- ostvarivanje prava i obveza stručnih i drugih radnika pružatelja usluga socijalne skrbi, koja ne spadaju u nadležnost drugih inspekcijskih tijela,
- vođenje dokumentacije i izvješćivanje,
- ostvarivanje zadaća koje su izvođačima povjerene kao javne ovlasti,
- organizaciju stručnog rada,
- ispunjavanje propisanih uvjeta stručnih radnika i stručnih suradnika,
- primjerenost stručnih postupaka i metoda stručnog rada,
- sustav stručnog usavršavanja zaposlenih,
- kvalitetu i opseg pruženih usluga,
- ostvarivanje prava i zadovoljstvo korisnika usluga.

(3) Nadzor nad provedbom Zakona u obavljanju poslova iz djelokruga jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, prvenstveno obuhvaća nadzor zakonitosti rada i odluka temeljem kojih osobe na području jedinice ostvaruju prava iz socijalne skrbi ili pružaju usluge, te pojedinačnih predmeta u postupcima temeljem tih odluka, vrstu i načina pružanja usluga socijalne skrbi i druge poslove koji su im dati u nadležnost po ovom Zakonu.

Uvjeti za inspektora

Članak 282.

- (1) Poslove inspekcijskog nadzora provode inspektori i viši inspektori (u nastavku teksta: inspektori), koji su državni službenici s posebnim ovlastima i odgovornostima.
- (2) Inspektor, pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, mora imati:
 - završen sveučilišni diplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, logopedije ili edukacijske rehabilitacije,
 - najmanje pet godina radnog iskustva u vođenju postupaka za ostvarivanje prava u socijalnoj skrbi, pružanju ili vođenju usluga ili savjetodavnom radu, u vođenju projekata na području socijalne skrbi ili u organiziranju i vođenju poslova u djelatnosti socijalne skrbi.
- (3) Viši inspektor, pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, mora imati:
 - završen sveučilišni diplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, logopedije ili edukacijske rehabilitacije,
 - najmanje osam godina radnog iskustva u pružanju ili vođenju usluga i programa socijalne skrbi ili savjetodavnom radu, u vođenju projekata na području socijalne skrbi ili u organiziranju i vođenju poslova u djelatnosti socijalne skrbi.
- (4) Na inspektora i višeg inspektora primjenjuje se odredba članka 159. ovoga Zakona.
- (5) Inspektor i viši inspektor je obvezan svake tri godine završiti dodatno osposobljavanje za poslove koje obavlja u Državnoj školi za javnu upravu.

Lista stručnjaka i način provođenja stručnog nadzora

Članak 283.

- (1) Ukoliko je za utvrđivanje ili za prosuđivanje neke činjenice u inspekcijskom nadzoru potrebno posebno znanje koje nema inspektor, stručne nadzor provodi stručni pomoćnik.
- (2) Poslove stručnog pomoćnika provode stručnjaci s liste stručnjaka koju donosi i jednom godišnje usklađuje Ministar, na prijedlog strukovnih komora
- (3) O svojim zapažanjima stručni pomoćnik iz prethodnog stavka sastavlja izvještaj.
- (4) Način provođenja stručnog nadzora socijalne inspekcije i njegov sadržaj propisat će pravilnikom Ministar, uz prethodno mišljenje strukovnih komora.
- (5) Način provođenja stručnog nadzora iz članka 278. stavaka 3. i 4. ovoga zakona, propisuje ministar nadležan za obitelj i ministar nadležan za međugeneracijsku solidarnost.

Redovni i izvanredni inspekcijski nadzor

Članak 284.

- (1) Inspekcijski nadzor provodi se kao redovni ili izvanredni inspekcijski nadzor.
- (2) Redovni inspekcijski nadzor provodi se kod svakog nositelja djelatnosti socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe najmanje jednom u razdoblju od tri godine.
- (3) Plan redovitih inspekcijskih nadzora na prijedlog čelnika inspekcije donosi Ministar.

Redovni inspekcijski nadzor i plan unaprjeđenja rada

Članak 285.

- (1) Redovni inspekcijski nadzor nad pružateljima usluga socijalne skrbi priprema se nakon što inspektori pribave dokumentaciju o već provedenim nadzorima i anketu korisnika usluga.

- (2) Nakon provedenog nadzora, temeljem prikupljenih dokaza i saznanja, inspektori uspoređuju samoprocjenu pružatelja usluga i zatečeno stanje te utvrđuju plan poboljšanja rada pružatelja usluga.
- (3) Pružatelj usluga obvezan je u roku koji odredi inspektor provoditi plan i mjere utvrđene tim planom.
- (4) Prema utvrđenom stanju minimalnih standarda pružanja usluga, pružateljima usluga inspektori dodjeljuju ocjenu kvalitete, tako da usluga može biti loša, zadovoljavajuća, dobra i izvrsna.
- (5) Kod pružatelja usluga koji ima lošu i zadovoljavajuću uslugu, inspektori obvezno donose plan poboljšanja, kojeg je pružatelj usluge obvezan provoditi u utvrđenom roku.
- (6) Kod pružatelja usluga koji imaju samo neka od područja stručnog rada nezadovoljavajuća, plan poboljšanja utvrđuje se samo za ta područja.
- (7) Redoviti inspekcijski nadzori provode se kod pružatelja s lošom ocjenom svake godine i po potrebi tijekom godine za pojedina područja, sa zadovoljavajućom ocjenom svake godine, s dobrom ocjenom svake dvije godine i sa izvrsnom ocjenom svake tri godine.
- (8) Način provođenja nadzora i postupak izrade plana poboljšanja, te kriterije ocjenjivanja kvalitete usluga, pravilnikom propisuje Ministar.
- (9) Rezultati inspekcijskog nadzora i ocjene pružatelja usluga objavljuju se na web stranicama Ministarstva.

Izvanredni nadzor

Članak 286.

- (1) Socijalna inspekcija postupa po obavijestima, prigovorima građana i zahtjevima ovlaštenih osoba pružatelja usluga i sindikata, koje se odnose na zakonitost i stručni rad ustanova socijalne skrbi i drugih pružatelja usluga socijalne skrbi.
- (2) Inspektor je obvezan razmotriti podnijeti zahtjev ili prigovor.
- (3) Kad inspektor ili njegov nadređeni ocijeni da je to potrebno, određuje se provođenje izvanrednog inspekcijskog nadzora, a osobito:
 - na zahtjev korisnika usluge ili njegova zakonskog zastupnika, odnosno druge osobe koja je u postupku imala položaj stranke, osnivača ili tijela upravljanja pružatelja usluga u djelatnosti socijalne skrbi,
 - na utemeljenu inicijativu člana obitelji korisnika ili udruge korisnika,
 - na zahtjev reprezentativnog sindikata pri poslodavcu.
- (4) Prije provedbe izvanrednog inspekcijskog nadzora inspektor može:
 - pozvati podnositelja zahtjeva ili prigovora da zahtjev ili prigovor nadopuni ili dodatno utemelji,
 - od pružatelja usluga, odnosno nadležne jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave zahtijevati pismeni izvještaj i odgovarajuću dokumentaciju,
 - dati stručnu ocjenu opravdanosti pružatelja usluge u djelatnosti, odnosno jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave,
 - predložiti pružatelju usluga i korisniku da uz stručnu potporu inspektora sklope sporazum o suradnji pri uklanjanju eventualnih nedostataka.
- (5) Inspektor je obvezan obavijestiti podnositelja prigovora o utvrđenim činjenicama, odnosno poduzetim mjerama povodom prigovora u roku od 15 dana od provođenja izvanrednog nadzora.

Uvjeti za nepostupanje po zahtjevu ili prigovoru građana
Članak 287.

(1) Inspektor ne provodi izvanredni inspekcijski nadzor na zahtjev ili po prigovoru, ako utvrdi:

- da se zahtjev ili prigovora odnose na postupke ili usluge za koje je podnositelj već dobio pismena objašnjenja i odgovor Ministarstva;
- da iz priložene dokumentacija i izvještaja nositelja djelatnosti proizlazi da su postupci i obavljene usluge vođeni u skladu s propisima i stručnim i etičkim načelima, koja se primjenjuju na području socijalne skrbi po ovom Zakonu, odnosno da utvrđene nepravilnosti ili nedostaci nisu takvi da bi mogli bitno utjecati na završetak postupka za njihovo ostvarivanje ili na sadržaj, kvalitetu i opseg usluge,
- da podnositelj zahtjeva ili prigovora nije zadovoljan pojedinačnom uslugom, ali nije uložio prigovor protiv stručnog radnika ili stručnog suradnika nadležnoj komori,
- da podnositelj zahtjeva ili prigovora ima mogućnost primjene drugih redovitih pravnih lijekova, koje određuju procesni propisi, a on ih još nije koristio,
- da se zahtjev ili prigovor odnose na postupke ili usluge čiju zakonitost ili stručnu primjerenost utvrđuju nadzorna ili inspekcijska tijela određena drugim propisima,
- da je nositelj djelatnosti na zahtjev inspektora u određenom roku već uklonio nedostatke koji se kao sporni navode u zahtjevu ili prigovoru,
- da je o istom predmetu već proveden inspekcijski nadzor ili da je već dana stručna ocjena postupaka i ponašanja,
- da je nositelju djelatnosti već određen redoviti nadzor.

(2) Inspektor obavještava podnositelja zahtjeva ili prigovora i nadređenog državnog službenika o razlozima za neprovođenje nadzora, a u obavijesti mora pojasniti razloge zbog kojih nije proveden izvanredni inspekcijski nadzor.

Ovlasti inspektora
Članak 288.

(1) Inspektor koji provodi inspekcijski nadzor ima pravo u svako doba bez prethodne najave i bez dopuštenja ravnatelja ili druge odgovorne osobe u pravnoj osobi ulaziti u sve prostorije i druge prostore ustanove socijalne skrbi ili pravne osobe te fizičke osobe nad kojima provodi nadzor.

(2) Inspektor tijekom nadzora ima pravo pregledati objekte i druge poslovne prostore, dokumentaciju, saslušati korisnike, radnike i druge osobe koje zatekne, fotografirati prostor, pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osoba (osobna iskaznica, putovnica i sl.), privremeno izuzeti upravne predmete i izvornu dokumentaciju i obavljati druge radnje predviđene zakonom.

(3) Ravnatelj ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi, fizička osoba koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi i druga fizička osoba koja po ovom Zakonu obavlja djelatnost socijalne skrbi, mora inspektoru osigurati nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i staviti mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.

(4) Ako se inspektoru prilikom provođenja inspekcijskog nadzora pruži fizički otpor, inspektor je ovlašten zatražiti pomoć službenika policije.

(5) Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalan te vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim zakonom ili drugim propisom.

Izuzimanje predmeta i dokumentacije

Članak 289.

- (1) Inspektor tijekom inspekcijskog nadzora zbog mogućeg prikrivanja dokaza ima pravo privremeno izuzeti predmete i izvornu dokumentaciju, uz potvrdu o točno naznačenoj oduzetoj dokumentaciji i predmetima koju predaje odgovornoj osobi.
- (2) Tijekom provođenja inspekcijskog nadzora inspektor je obavezan postupati tako da ne ugrozi čuvanje državne, vojne ili službene, odnosno profesionalne tajne.
- (3) Odgovorne osobe obvezne su upoznati inspektora s podacima koji se sukladno njihovim općim aktima smatraju tajnom.

Usmeno upozorenje

Članak 290.

- (1) Ako inspektor utvrdi da se u radu javljaju manje pogreške, nepravilnosti i nedostaci, koji ne utječu bitno na obavljanje usluge, odnosno na zakonitost poslovanja, stručnost rada, osiguravanja prava korisnika ili na propisane standarde kvalitete usluge, na vođenje postupaka ili na ostvarivanje prava korisnika, usmeno će upozoriti odgovornu osobu na nepravilnosti i na njihove posljedice te odredi rok za uklanjanje istih, i navesti to u zapisniku.
- (2) Ukoliko nepravilnosti nisu otklonjene u određenom roku, inspektor izriče rješenjem druge mjere u skladu sa zakonom.

Zapisnik

Članak 291.

- (1) O provedenom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik.
- (2) Primjerak zapisnika inspektor uručuje ravnatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi u pravnoj osobi, te fizičkoj osobi nad čijim radom se provodi inspekcijski nadzor.
- (3) U slučaju da nadzor provodi stručni pomoćnik, njegovo izvješće prilaže se kao privitak inspekcijskom zapisniku.

Usmeno rješenje

Članak 292.

- (1) U slučaju da postoji neposredna opasnost za zdravlje ili život ljudi, kao i u slučaju kada postoji opasnost od uništenja ili prikrivanja dokaza, inspektor će donijeti usmeno rješenje i odmah narediti njegovo izvršenje.
- (2) Usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka mora se unijeti u zapisnik.
- (3) Inspektor je obavezan izdati pisano rješenje u roku od 3 dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenome nadzoru.
- (4) Protiv rješenja inspektora nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Rješenje inspektora

Članak 293.

- (1) Ako inspektor utvrdi da se djelatnost socijalne skrbi ne provodi u skladu sa zakonom i drugim propisima ili da nositelj djelatnosti:
 - obavlja usluge za koje nije upisan u upisnik ustanova socijalne skrbi ili drugu evidenciju pravnih ili fizičkih osoba propisanu ovim Zakonom,

- ne obavlja usluge i programe u skladu s propisanim normativima prostora opreme i potrebnih stručnih radnika,
- ne osigurava propisane standarde kvalitete,
- u stručnom radu ne postupa sukladno stručnim metodama rada,
- ne vodi postupke u skladu s propisima,
- ne osigurava ostvarivanje prava korisnika po ovom Zakonu, pa dolazi do nepravilnosti ili do pogrešaka koje značajno utječu na zakonitost poslovanja, stručnost rada, osiguravanje prava korisnika ili na propisanu kvalitetu usluga,

rješenjem će odrediti potrebne mjere i odrediti rok za njihovu provedbu.

(2) Na temelju utvrđenog stanja u provedenom nadzoru, inspektori mogu donijeti rješenje kojim se nalaže statusna promjena doma socijalne skrbi ili Zavoda i njihovih podružnica.

(3) Ako je ovim ili drugim zakonom predviđeno da se za utvrđenu nezakonitost donosi određena upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru.

Mjere inspektora **Članak 294.**

U slučajevima iz članka 293. ovoga Zakona, inspektor može odrediti prvenstveno sljedeće mjere:

- donošenje, odnosno usklađivanje općih akata s odredbama osnivačkog akta i s drugim propisima,
- donošenje, odnosno usklađivanje rješenja ili uputnice Zavoda i drugih pojedinačnih akata s propisima,
- donošenje, rješenje ili poduzeti mjeru nužnu za izvršenje zakona ili drugog propisa ili zaštite korisnika, ako je to nadležni Zavod propustio učiniti u roku,
- obustava od izvršenja statuta ili drugog općeg akta Zavoda,
- izmjenu ili dopunu unutarnjeg ustroja pravne osobe,
- određivanje stručnih kriterija na temelju kojih se obavlja izbor primjerene metode rada,
- redovito pismeno izvještavanje o radu o pojedinim stručnim postupcima,
- interno ili verificirano dodatno educiranje i osposobljavanje zaposlenih radnika,
- usvajanje posebnog programa aktivnosti za podizanje kvalitete obavljanja usluga,
- provođenje unutarnjeg nadzora nad obavljanjem usluge ili nad vođenjem postupka,
- ponavljanje provjere poznavanja Zakona o općem upravnom postupku i Uredbe o uredskom poslovanju,
- ponovno polaganje pojedinih dijelova stručnog ispita,
- pismenu ispriku pogođenom korisniku ili njegovom zakonitom zastupniku,
- provođenje postupka za ocjenu radne sposobnosti radnika,
- provođenje postupka za oduzimanje položaja stručnom radniku ili stručnom suradniku, dobivenog u skladu s ovim Zakonom,
- obvezu uključivanja supervizora ili provođenja supervizije,
- predložiti nadležnoj komori provođenje postupka u cilju utvrđenja potrebe dodatnoga stručnog usavršavanja stručnog radnika, odnosno potrebu ponavljanja provjere stručne osposobljenosti stručnog radnika,
- predložiti ravnatelju provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti radnika,
- predložiti ravnatelju provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti predstojnika podružnice i voditelja ureda te drugih ustrojbenih jedinica,
- predložiti upravnom vijeću odnosno osnivaču provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja, kao i predložiti postupak njegovog razrješenja,

- nadležnom tijelu predložiti pokretanje postupka za oduzimanje dozvole za rad ili raskid koncesijskog ugovora,
 - privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti nositelju djelatnosti dok se ne uklone nepravilnosti,
 - podnijeti prijavu nadležnom tijelu za utvrđivanje kaznene ili prekršajne odgovornosti radnika, ravnatelja ili predstojnika podružnice Zavoda, te druge odgovorne osobe u pravnoj osobi ili fizičke osobe iz članka 244. ovoga Zakona,
- te poduzimanje drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisom.

Presumpcija pružanja usluga smještaja

Članak 295.

Smatrat će se pružanjem usluga smještaja u djelatnosti socijalne skrbi (rad na crno), ukoliko fizička osoba i/ili članovi njezine obitelji imaju sklopljena više od tri ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, a uzdržavanim osobama usluge stanovanja, prehranu, njegu i brigu o zdravlju te zadovoljavanje drugih osnovnih životnih potreba pružaju treće osobe ili zaposleni radnici kod fizičke osobe.

Obveza pokretanja postupka zbog osnivane sumnje na kazneno djelo

Članak 296.

(1) Ako inspektor ocijeni postojanje osnovane sumnje u počinjenje kaznenog djela ili počinjenje prekršaja, obavezan je bez odgađanja podnijeti kaznenu prijavu ili optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog postupka.

(2) Tijelo kojem je podnesen optužni prijedlog, odnosno prijava iz stavka 1. ovoga članka obvezno je o ishodu postupka obavijestiti Ministarstvo.

Povreda službene dužnosti

Članak 297.

Inspektor čini tešku povredu službene dužnosti:

1. propuštanje poduzimanja, odnosno izricanja mjere ili radnje koje je po ovom Zakonu ili drugom propisu bio dužan poduzeti,
2. prekoračenje ovlasti utvrđene zakonom ili drugim propisima,
3. propuštanje poduzimanja mjera i drugih radnji prema pravnoj i fizičkoj osobi iz članka 294. ovoga Zakona,
4. nepodnošenje prijave za postupanje drugih tijela iz članka 296. ovoga Zakona.

Službena iskaznica

Članak 298.

(1) Viši inspektor, inspektor i druga ovlaštena osoba imaju službenu iskaznicu kojom dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlasti, a službena osoba provodi nadzor temeljem posebnog ovlaštenja ministra.

(2) Oblik i sadržaj službene iskaznice te način izdavanja i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama propisuje Ministar.

Očevidnik
Članak 299.

O provedenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektor vodi očevidnik, čiji sadržaj, oblik i način vođenja propisuje pravilnikom Ministar.

Izvešće inspekcije
Članak 300.

(1) Socijalna inspekcija objavljuje svake godine u siječnju Izvešće za proteklu godinu na web stranicama Ministarstva.

(2) U Izvešću iz stavka 1. ovoga članka inspektori objavljuju ocjene pružatelja usluga nad kojima su proveli inspekcijski nadzor protekle godine.

(3) Temeljem objavljenog izvješća, inspekcija poziva članove Savjeta za socijalnu skrb u županiji i predstavnike jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave da za područje njihove nadležnosti usklade socijalne planove i sudjeluju u planu poboljšanja pružanja usluga pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge na njihovom području.

3. Stručni nadzor komore

Članak 301.

(1) Stručni nadzor nad radom pojedinih stručnih radnika u pravnim osobama i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u odnosu na kvalitetu i vrstu usluga koje pružaju, provodi nadležna komora.

(2) Stručni nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno općim aktima komore u skladu s posebnim zakonom.

(3) U slučaju utvrđenoga stručnog propusta stručnog radnika ili povrede načela etike, komora izriče mjere u skladu s općim aktima komore.

Glava XV.
KAZNENE ODREDBE

Članak 302.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako inspektoru ne omogući obavljanje nadzora prema odredbama ovoga Zakona ili mu na bilo koji drugi način onemogući pregled ili ne osigura uvjete za neometan rad ili mu ne dostavi ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale u određenom roku ili mu dostavi ili pripremi netočne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale (članak 288.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona.

Članak 303.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora donesenog na temelju ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona.

Članak 304.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj jedinica lokalne samouprave ukoliko ne donese rješenje o pravu na pomoć za stanovanje iz članka 64. ovoga Zakona u roku propisanom zakonom.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u lokalnoj jedinici samouprave novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

Članak 305.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona ako:

1. započne s radom prije no što se rješenjem nadležnog tijela utvrdi da su ispunjeni propisani uvjeti za početak rada (članak 190. stavak 5., članak 211. stavak 1., članak 221. stavak 5., članak 238. stavak 1., članak 242. stavak 4. i članak 245. stavak 2.),

2. ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima ili ako o tome ne dostavlja izvješća (članci 20., 208., 216., 231., 241., 242. i 246. stavak 3.),

3. ako nastavi s radom nakon što je odjavila obavljanje poslova (članak 247.) ili joj je oduzeto rješenje ili odobrenje za rad u socijalnoj skrbi (članci 175., 221., 238., 242. i 245.),

4. bez uputnice Zavoda ili ugovora privremeno ili trajno pruži korisniku uslugu smještaja (članci 149., 151. i 152.),

5. naplati od korisnika ili druge osobe troškove smještaja ili druge usluge u većem iznosu od iznosa utvrđenog uputnicom Zavoda,

6. u određenom roku ne poduzme mjere utvrđene planom iz članka 286. stavka 2.,

7. pruža usluge smještaja većem broju korisnika od kapaciteta utvrđenog rješenjem nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada (članak 211. stavak 1., članak 221. stavak 5., članak 238. stavak 1., članak 242. stavak 4. i članak 245. stavak 2.),

8. izvrši premještanje korisnika iz objekta za koji je pružatelj usluga pribavio rješenje nadležnog tijela u drugi objekt za koji nije pribavio navedeno rješenje (članak 211. stavak 1., članak 221. stavak 5., članak 238. stavak 1., članak 242. stavak 4. i članak 245. stavak 2.),

9. vodi postupke tako da ne osigurava povjerljivost podataka i osobni integritet i dostojanstvo korisnika ili dužnost čuvanja profesionalne tajne (članci 28., 29. i 263.),

10. socijalni radnik i drugi stručni radnik koji ne poduzme hitne mjere iz članka 142. ovoga Zakona,

11. ako ne dozvoli inspektoru privremeno oduzimanje dokumentacije i drugih predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u upravnom i sudskom postupku (članak 290.),

12. ako ima sklopljena više od tri ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, a uzdržavanim osobama usluge stanovanja, prehrana, njega i briga o zdravlju te zadovoljavanje drugih osnovnih životnih potreba usluge pružaju treće osobe ili zaposleni radnici kod fizičke osobe (članak 296.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 5. ovoga članka uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja više naplaćenog iznosa u korist korisnika usluge.

(4) Ako korisnik usluge nije poznat, više naplaćeni iznos oduzet će se kao protupravno stečena imovinska korist. Protupravno stečena imovinska korist prihod je državnog proračuna.

Članak 306.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. primi u radni odnos radnika za kojeg postoji zapreka za zapošljavanje (članak 159.),
2. ne primi stručnog radnika na pripravnički staž (članak 264. stavak 5.),
3. onemogućí stručnom radniku stručno usavršavanje (članak 267.),
4. ne provodi unutarnji nadzor (članak 280.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 kuna.

Članak 307.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona:

1. ako ne izvijesti Zavod o početku, načinu i djelokrugu svojega rada ili u svom nazivu ne ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti (članak 246.),
2. ako privremeno obustavi poslovanje iz neopravdanih razloga ili ako ne obavijesti nadležna tijela o privremenoj obustavi poslovanja (članak 249.).

Članak 308.

Novčanom kaznom od 1000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se korisnik socijalne skrbi ako je dao neistinite podatke na temelju kojih je ostvario pravo po ovom Zakonu (članak 37.).

Glava XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 309.

(1) Osoba koja temeljem rješenja centra za socijalnu skrb ostvaruje pravo na skrb izvan vlastite obitelji u domu socijalne skrbi ili kod druge pravne ili fizičke osobe na osnovi Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006. i 79/2007), ima pravo na tu skrb i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, sukladno svojem individualnom planu, u okviru kapaciteta ugovorenih između ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi i osnivača doma socijalne skrbi i drugog pružatelja usluge, odnosno ugovora udomitelja s nadležnim centrom za socijalnu skrb.

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona tijela prvog stupnja obvezna su dijete mlađe od sedam godina upućivati na smještaj u udomiteljsku obitelj, sukladno odredbi članka 107. ovoga Zakona.

Članak 310.

Korisniku novčanih naknada, usluga i oblika socijalne skrbi koji nisu obuhvaćeni člancima 309. i 311. ovoga Zakona, a ostvaruje ih na osnovi i pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007), osiguravaju se ta prava i oblici i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, dok im mjesno nadležno tijelo prvog stupnja ne utvrdi ispunjava li korisnik uvjete za neko od prava utvrđenih ovim zakonom, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 311.

- (1) Korisnik prava na naknadu do zaposlenja prema propisima iz područja socijalne skrbi, koji je ovo pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržava to pravo.
- (2) O zahtjevima za ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja, koji nisu pravomoćno okončani do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavat će nadležni centar za socijalnu skrb prema propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, do donošenja posebnog propisa iz područja zapošljavanja osoba s invaliditetom.
- (3) Zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja nakon stupanja na snagu ovoga Zakona podnosi se neposredno Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.
- (4) Zahtjev iz stavka 3. ovoga članka može se podnijeti i putem nadležne područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje do donošenja posebnog propisa iz područja zapošljavanja osoba s invaliditetom..
- (5) Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dužan je u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona preuzeti, a nadležni centri za socijalnu skrb obvezni su predati pripadne predmete i dokumentaciju korisnika prava na naknadu do zaposlenja.
- (6) Sadržaj dokumentacije iz stavka 4. ovoga članka Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i nadležni centar za socijalnu skrb utvrđuju sporazumno.

Članak 312.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007).

Članak 313.

- (1) Ministarstvo će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona osnovati Zavode i imenovati privremenog ravnatelja koji će do imenovanja ravnatelja Zavoda imati ovlasti iz članka 15. stavka 1. Zakona o ustanovama.
- (2) Upravno vijeće Zavoda obvezno je donijeti Statut i raspisati natječaj za ravnatelja i predstojnike podružnica Zavoda odnosno voditelje ureda, u roku od 15 dana od dana upisa Zavoda u sudski registar.
- (3) Ravnatelji Zavoda obvezni su izvršiti upis djelatnosti i podružnica Zavoda u sudski registar u roku od mjesec dana od imenovanja.

Članak 314.

- (1) Postojeći centri za socijalnu skrb nastavljaju s radom pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007), do osnivanja Zavoda za socijalnu skrb u županiji.
- (2) Prava i obveze postojećih centara za socijalnu skrb osnovanih na području županije preuzima Zavod danom upisa u sudski registar, kada centri za socijalnu skrb u županiji postaju njegove podružnice, a Zavod preuzima njihove poslove, prava i obveze, radnike, novčana sredstva, opremu, arhivu, dokumentaciju i sredstva za rad podružnica.

Članak 315.

Ministar je obvezan donijeti minimalne standarde kvalitete u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 316.

(1) Ministar je obvezan donijeti mrežu javne socijalne službe u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo je obvezno raspisati prvo javno nadmetanje za dodjelu koncesije za obavljanje usluga socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe, najkasnije u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu odluke Ministra o donošenju mreže javne socijalne službe.

Članak 317.

(1) Pružatelji usluga socijalne skrbi kojima je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dano odobrenje za rad u mreži domova i djelatnosti socijalne skrbi na osnovi Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007), nastaviti će obavljati tu djelatnost sukladno ugovoru sklopljenom s Ministarstvom odnosno nadležnim centrom za socijalnu skrb, do završetka javnog natječaja za pružanje usluga.

(2) Danom donošenja mreže iz članka 160. ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o utvrđivanju mreže domova socijalne skrbi i djelatnosti socijalne skrbi (Narodne novine, broj 106/2006).

(3) Domovi socijalne skrbi i druge pravne osobe obvezni su uskladiti svoj smještajni kapacitet sukladno Planu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016. (2018.) (Narodne novine, broj 36/2011), i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.

Članak 318.

(1) Ustanove socijalne skrbi obvezne su uskladiti statute i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ravnatelj ustanova socijalne skrbi odnosno druge odgovorne osobe u pravnoj osobi iz članka 280. ovoga Zakona imenovati će Povjerenstvo za kvalitetu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ustanove socijalne skrbi, pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi i stručni radnici obvezni su uskladiti svoj rad sukladno odredbama ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 319.

(1) Stručni radnici koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona stekli odgovarajući stupanj obrazovanja sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007), a čija djelatnost će biti regulirana nakon osnivanja komora, mogu i dalje obavljati poslove socijalne skrbi sukladno propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dok im nadležna komora ne izda odobrenje za rad.

(2) Osoba imenovana za ravnatelja ustanove socijalne skrbi sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i

79/2007), koja se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatekne na dužnosti ravnatelja, nastaviti će obnašati tu dužnost do isteka mandata.

(3) Osobi imenovanoj za ravnatelja ustanove socijalne skrbi, kojoj je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave, nakon isteka mandata iz stavka 2. ovoga članka, ako ne bude izabrana za ravnatelja, ustanova će ponuditi sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima za poslove za koje ta osoba ispunjava uvjete.

(4) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatečene na dužnosti ravnatelja, obvezne su završiti edukacije za ravnatelja najkasnije do 31. prosinca 2014. godine.

Članak 320.

Započeti postupci utvrđivanja uvjeta za početak rada pravnih i fizičkih osoba za pružanje usluga socijalne skrbi, dovršit će se po odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007).

Članak 321.

Savjet za socijalnu skrb u županiji konstituirat će se u županiji najkasnije u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, te će u roku od 8 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti socijalni plan za područje svoje županije.

Članak 322.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za obrazovanje sporazumno će urediti obavljanje djelatnosti obrazovanja u domovima socijalne skrbi iz članka 234. ovoga Zakona u roku od 9 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 323.

Propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom Ministar donijet će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 324.

Do stupanja na snagu provedbenih propisa iz članka 323. ovoga Zakona ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti s ovima Zakonom:

1. Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice (Narodne novine, br. 120/2002, 74/2004 i 125/2007),
2. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dokumentacije te načinu i rokovima dostave izvješća centra za socijalnu skrb (Narodne novine, broj 79/2008),
3. Pravilnik o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji (Narodne novine, br. 112/98 i 5/2002),
4. Pravilnik o sastavu i načinu rada tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi i drugih prava po posebnim propisima (Narodne novine, br. 64/2002 i 105/2007),
5. Pravilnika o odobravanju pomoći za uzdržavanje u obliku zajma, mjerila i obilježja stana potrebnog za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji i o odobravanju pomoći iz socijalne skrbi (Narodne novine, br. 29/98, 117/2000 i 81/2004),

6. Pravilnik o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući (Narodne novine, broj 64/2009),
7. Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije domova socijalne skrbi te načinu i rokovima za dostavu izvješća o korisnicima, vrstama usluga i drugim pitanjima (Narodne novine, broj 47/2002),
8. Pravilnik o sadržaju upisnika ustanova socijalne skrbi (Narodne novine, broj 52/2010),
9. Pravilnik o načinu pružanja usluga obiteljskog doma te uvjetima prostora, opreme, stručnih i drugih radnika (Narodne novine, broj 52/2010),
10. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi kao profesionalnu djelatnost (Narodne novine, broj 52/2010),
11. Pravilnik o vježbeničkom stažu stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi, (Narodne novine, br. 29/98, 30/99 i 38/2004),
12. Pravilniku o postupku i kriterijima ocjenjivanja rada i unaprjeđenja stručnih radnika ustanova socijalne skrbi (Narodne novine, broj 38/2004),
13. Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije centara za pomoć i njegu, te načinu i rokovima za dostavu izvješća o korisnicima, vrstama usluga i drugim pitanjima (Narodne novine, broj 26/98),
14. Pravilnik o vođenju evidencije o fizičkim osobama kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja (Narodne novine, broj 111/2007),
15. Pravilnik o načinu i sadržaju provođenja stručnog nadzora u djelatnosti socijalne skrbi (Narodne novine, broj 79/2008)
16. Pravilnik o sadržaju i obliku iskaznice stručnih radnika centara za socijalnu skrb i iskaznica inspektora u ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

Članak 325.

(1) Propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom ministar nadležan za obitelj i međugeneracijsku solidarnost donijet će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovog članka, ostaju na snazi Pravilnik o sadržaju upisnika ustanova socijalne skrbi za obiteljske centre (Narodne novine, broj 93/2006) i Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika obiteljskog centra i podružnica obiteljskog centra te uvjetima i načinu pružanja usluga (Narodne novine, broj 93/2006), ako nisu u suprotnosti s ovima Zakonom, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nastavljaju provoditi usluge međugeneracijske solidarnosti prema utvrđenim programima.

(3) Poslove javnih ovlasti iz članka 210. stavka 2. ovoga Zakona će za Obiteljske centre koji ne ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje tih poslova, do ispunjavanja uvjeta obavljati područni centri za socijalnu skrb, a najdulje 2 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 326.

(1) Zakon o inkluzivnom dodatku iz članka 92. ovoga Zakona donijet će se u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Plan aktivnosti i pripreme za provođenja Zakona iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se Strategijom iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Danom početka rada jedinstvenog tijela vještačenja prema posebnom propisu, prestaje važiti odredba članka 133. stavaka 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

Članak 327.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/2001, 59/2001, 82/2001, 103/2003, 44/2006 i 79/2007), osim odredbe članka 59.a toga Zakona, koja prestaje važiti danom stupanja na snagu propisa iz članka 311. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 328.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbi članka 256. i članka 265. stavka 4. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Sustav socijalne skrbi definiran je Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07) kao temeljnim zakonom kojim se uređuje način obavljanja i financiranja djelatnosti socijalne skrbi, korisnici, prava, postupak za ostvarivanje tih prava, te druga pitanja od značenja za obavljanje ove djelatnosti.

Socijalna skrb je djelatnost kojom se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba. Pritom je riječ o potrebama koje ove osobe, zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih razloga, ne mogu zadovoljiti same, niti uz pomoć članova obitelji. Radi sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka i stanja socijalne ugroženosti socijalnom skrbi pruža se potpora obitelji, posebice djeci i drugim osobama koje ne mogu brinuti same o sebi.

Zakon o socijalnoj skrbi stupio je na snagu u srpnju 1997., a primjenjuje se od 1. siječnja 1998. godine. Tim je Zakonom definiran sustav socijalne pomoći i usluga socijalne skrbi, temeljen na načelu supsidijarnosti, čime je afirmirana odgovornost pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost. Korisnici socijalne skrbi su samci i obitelji koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, dijete s invaliditetom ili psihički bolesno dijete i dijete prema kojem je ili bi trebala biti primijenjena mjera obiteljsko-pravne ili kazneno-pravne zaštite, osoba koja je u nevolji zbog poremećenih odnosa u obitelji ili drugih oblika društveno neprihvatljivog ponašanja, te odrasla osoba kojoj je radi invalidnosti, starosti, psihičke bolesti, trajnih promjena u zdravstvenom stanju, ovisnosti ili drugih razloga potrebna pomoć. Zakon je izmijenjen i dopunjen šest puta a posljednjim je izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi iz 2007. godine, zbog nastojanja da se raspoloživim sredstvima zadovolje sve složenije i brojnije potrebe korisnika, znatno poboljšani materijalni položaj svih skupina korisnika, smanjeno je administriranje, olakšan je pristup pomoćima i uslugama, te su uvedena nova prava kojima se prevenira institucionalizacija (pravo na status roditelja njegovatelja, stručna pomoć u obitelji (patronaža), povremeni boravak i dr.).

Istodobno je u svrhu unapređivanja izvaninstitucijskih oblika skrbi i prevencije institucionalizacije donesen i Zakon o udomiteljstvu (Narodne novine, broj 79/07), ali i Program razvoja usluga za starije osobe u sustavu međugeneracijske solidarnosti od 2008. do 2011. (Narodne novine, broj 90/07). Program uvodi nove pristupe u poboljšanje kvalitete života građana u lokalnoj zajednici i pridonosi sprečavanju institucijskog zbrinjavanja starijih osoba.

Obiteljskoppravna i kaznenopravna zaštita djece i obitelji uređena je Obiteljskim zakonom (Narodne novine, br. 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07), Zakonom o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 111/97, 27/98 i 12/02), Zakonom o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje (Narodne novine, broj 153/09), te Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, br. 137/09, 14/10 i 60/10).

Prilikom ostvarivanja socijalne skrbi može se govoriti o dvije kategorije korisnika. Prvi su oni koji se smatraju siromašnima zbog toga što nemaju uopće vlastitih prihoda ili su ti prihodi manji od propisanih cenzusa, znači nedostatni za podmirenje osnovnih životnih

potreba. Druga je kategorija ona koja socijalnu skrb prima u svrhu zadovoljavanja specifičnih potreba, nastalih uglavnom zbog invalidnosti, starosti, psihičke bolesti, ovisnosti i dr. U tu se kategoriju ubrajaju i djeca i mladež bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mladež s poremećajima u ponašanju, žrtve obiteljskog nasilja i žrtve trgovanja ljudima, te azilanti i članovi njihove obitelji, te stranci pod supsidijarnom zaštitom. To naime znači da se svi korisnici socijalne skrbi ne mogu nazvati "siromašnima", budući da se kod nekih kategorija socijalna skrb ne veže uz niske prihode, već uz visoke troškove uzrokovane specifičnim potrebama pojedinca ili obitelji.

Općenito govoreći, socijalno osjetljive skupine, odnosno skupine s povećanim rizikom siromaštva i socijalne isključenosti, su one s niskim primanjima (nezaposleni, starije osobe bez mirovine, određene kategorije umirovljenika, jednoroditeljske obitelji), ranjive etničke manjine (Romi), osobe s invaliditetom, kao i skupine koje su manje brojne, ali su suočene s izazovima ekstremnog siromaštva (beskućnici, bivši ovisnici ili zatvorenici) i dr.

1. Financiranje sustava socijalne skrbi

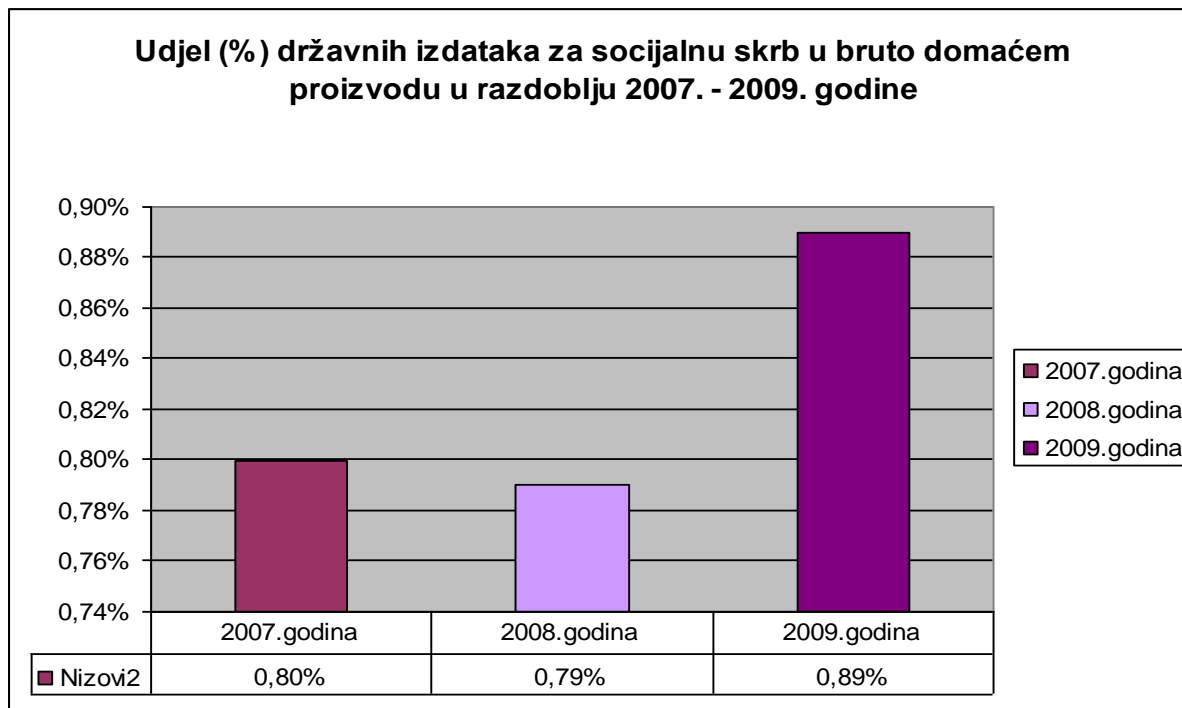
Sredstva za financiranje djelatnosti socijalne skrbi osiguravaju se pretežno iz državnog proračuna, i to oko 96%, dok se ostalih 4% osigurava iz prihoda za posebne namjene sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i Pravilniku o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji (Narodne novine, br. 112/98 i 5/02). Prihod za posebne namjene ostvaruje se od sredstava kojima korisnik i obveznici uzdržavanja sudjeluju u plaćanju cijene smještaja izvan vlastite obitelji.

U financiranju socijalne skrbi manjim dijelom sudjeluju i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Proračunski izdaci u financiranju sustava socijalne skrbi kretali su se od 2.509.026.429 kuna ili 0,80% BDP-a u 2007. godini do 2.966.389.499 kuna ili 0,89% BDP-a u 2009. godini.

DRŽAVNA SREDSTVA ZA SOCIJALNU SKRB U RAZDOBLJU 2007. - 2009. (Iz državnog proračuna i prihoda za posebne namjene državnih ustanova socijalne skrbi)

Namjena (vrsta izdataka)	2007.		2008.		2009.	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%
1. Pomoći i naknade u socijalnoj skrbi	1.597.123.847	63,7	1.683.439.747	62,0	1.913.645.082	64,5
2. Bruto plaće i druga primanja zaposlenika državnih ustanova socijalne skrbi (centara za socijalnu skrb i državnih domova socijalne skrbi)	595.680.993	23,7	655.818.872	24,2	679.845.044	22,9
3. Materijalni troškovi i drugi izdaci državnih domova socijalne skrbi	205.184.032	8,2	217.663.514	8,0	217.064.076	7,3

4. Izdaci za nabavu, izgradnju i investicijsko održavanje kapitalnih sredstava	111.037.557	4,4	156.730.579	5,8	155.835.297	5,3
UKUPNO	2.509.026.429	100,0	2.713.652.712	100,0	2.966.389.499	100,0

Iz podataka u promatranom trogodišnjem razdoblju vidljivo je da se najviše sredstava izdvaja za pomoći i naknade namijenjene korisnicima socijalne skrbi, i to 1.913.645.082 kuna ili 64,5% u odnosu na ukupne izdatke za socijalnu skrb, što u bruto domaćem proizvodu čini 0,57% u 2009. godini.

Rast izdataka za socijalnu skrb u 2009. godini, posebice pomoći i naknada, posljedica je povećanja osnovice za socijalna davanja sa 400,00 kn na 500,00 kn, koja se počela primjenjivati u studenom 2008. godine.

Sredstva za financiranje centara za socijalnu skrb osiguravaju se u državnom proračunu (bruto plaće, doprinosi poslodavaca, naknade troškova zaposlenicima, nabava kapitalnih sredstava, izobrazba i stručno usavršavanje zaposlenika) i proračunu jedinica područne (regionalne) samouprave (izdaci za materijal, reviziju, članarine, intelektualne usluge i dr). Sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja osiguravaju se na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ukupni proračun za državne domove socijalne skrbi u 2009. iznosio je 648.517.529,00 kuna. U strukturi troškova državnih domova najveći je udio troškova za plaće i naknade za radnike, prosječno 73% ukupnih troškova. Prosječni udio izravnih troškova za korisnike (materijal, hrana, zdravstvene usluge, drugi oblici pomoći korisnicima) čini 14%, dok je isti udio (14%) i za troškove poslovanja i infrastrukture (energija, usluge, održavanje, administrativni trošak i nespecificirani troškovi poslovanja).

Iznimno, decentralizirani domovi za starije i nemoćne osobe financiraju se iz vlastitih prihoda (koje pretežno čine prihodi ostvareni od pruženih usluga), iz dodatnog udjela poreza na dohodak od 1,7% iz županijskog proračuna, te pomoći izravnanja iz državnog proračuna.

Kriteriji i mjerila za osiguravanje minimalnog financijskog standarda i subvencioniranje rashoda domova za starije i nemoćne osobe iz županijskog i državnog proračuna uređeni su Odlukom o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe (Narodne novine, broj 19/10), Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, broj 19/10) i Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03 i 73/08).

Za 46 decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe s kapacitetom 11 372 korisnika ukupni su planirani rashodi 576,7 milijuna kuna, prema Odluci o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe za 2010. godinu. Domovi za starije i nemoćne osobe od prihoda za posebne namjene ostvaruju 52,3% sredstava od ukupnih rashoda. Nedostatnih 47,7% sredstava subvencionira se iz proračuna županija i Grada Zagreba (29% ukupnih rashoda), te državnog proračuna putem pomoći izravnanja (18,7% ukupnih rashoda).

PLANIRANI RASHODI DECENTRALIZIRANIH DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE ZA 2010. GODINU

IZVORI SREDSTAVA	Iznos u kn	Udio %
Prihodi za posebne namjene	301.560.000	52,3
Sredstva koja se osiguravaju iz proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave i iz državnog proračuna (pomoć izravnanja)	275.156.000 167.000.000 kn (proc. stopa) 108.156.000 kn (proc. pomoć izravnanja)	47,7
Ukupni rashodi domova	576.716.000	100,0

Sredstva za rad organizacija civilnoga društva koje djeluju u području socijalne skrbi osiguravaju se uglavnom iz dijela prihoda od igara na sreću putem državnog proračuna.

2. Pomoći i usluge

Sustav nudi širok spektar prava i oblika skrbi koji se mogu podijeliti na novčane pomoći, usluge i institucijske, odnosno izvaninstitucijske oblike skrbi.

Visina pomoći utvrđuje se u određenom postotku u odnosu na osnovicu koju prema odredbi Zakona o socijalnoj skrbi određuje Vlada Republike Hrvatske. Odlukom o Osnovici za ostvarivanje prava po osnovi socijalne skrbi, koja se počela primjenjivati od studenoga

2008. godine, osnovica je s dotadašnjih 400,00 kuna povećana na 500,00 kuna. Povećanjem osnovice podignuta je razina svih davanja u socijalnoj skrbi.

Jedna od najznačajnijih novčanih pomoći jest **stalna pomoć**, namijenjena osobama/članovima obitelji koje nemaju sredstava za uzdržavanje u visini propisanoj Zakonom, a nisu ih u mogućnosti ostvariti prodajom imovine, davanjem u zakup ili najam imovine koja ne služi njima niti članovima obitelji za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Budući da se visina pomoći određuje ovisno o broju članova obitelji, njihovoj dobi, radnoj sposobnosti i drugim karakteristikama, iznos te pomoći nije jedinstven, već omogućava da socijalno ugrožena obitelj (primjerice s većim brojem radno nesposobnih članova) dobiva i veći iznos pomoći. Visina stalne pomoći uvećava se za stvarni iznos troškova smještaja u učeničkom domu ako je član obitelji polaznik srednje škole i smješten u učeničkom domu.

Sredstva za ostvarivanje **prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja** osiguravaju se na razini jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave (troškovi ogrijeva), a pravo je namijenjeno za pokriće troškova najamnine, komunalne naknade, električne energije, plina, grijanja, vode i odvodnje, te se odobrava do polovice iznosa sredstava stalne pomoći utvrđene za obitelj ili samca.

Doplatak za pomoć i njegu novčano je davanje sa svrhom da se tim sredstvima omogući plaćanje one usluge nužne za obavljanje osnovnih svakodnevnih aktivnosti ili specifičnih potreba koje osoba nije u mogućnosti zadovoljiti bez pomoći drugih. Ova se pomoć ostvaruje uz uvjet prihodnog i imovinskog cenzusa, u punom ili smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijekva potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu. Takvu vrst pomoći pojedine kategorije osoba, uključujući one osobe kod kojih je utvrđeno teže oštećenje zdravlja ili teža trajna promjena u zdravstvenom stanju, mogu ostvariti neovisno o prihodu.

Pomoć i njega u kući usluga je koja se ostvaruje ovisno o prihodu i mogućnosti organiziranja takvog oblika skrbi na području prebivališta osobe. Ova pomoć obuhvaća raznovrsne usluge koje se radi obavljanja svakodnevnih poslova (organiziranje prehrane, obavljanje kućanskih poslova, održavanje osobne higijene) i zadovoljavanja drugih potreba pružaju u kući ili stanu korisnika, kojem je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili starosti prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe. Posljednjim je izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi uvedena **stručna pomoć u obitelji (patronaža)**, namijenjena tjelesno ili mentalno oštećenoj osobi ili psihički bolesnoj odrasloj osobi, kao sastavni dio ovog prava. Riječ je o izvaninstitucijskom obliku skrbi koji obuhvaća pružanje usluga psihosocijalne rehabilitacije radi pomoći obitelji u razvijanju sposobnosti korisnika s ciljem stjecanja potrebnih znanja, vještina i navika.

Osobna invalidnina je novčano davanje namijenjeno osobama s invaliditetom kako bi im se pomoglo da u krugu svoje obitelji lakše prevladaju teškoće u zadovoljavanju povećanih specifičnih potreba. Pravo na osobnu invalidninu ima teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, ukoliko osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi. Težinu oštećenja utvrđuju prvostupanjka tijela vještačenja, koja djeluju pri centrima za socijalnu skrb, u skladu s mjerilima propisanim Pravilnikom o sastavu i načinu rada tijela vještačenja u postupku ostvarivanje prava iz socijalne skrbi i drugih prava po posebnim propisima (Narodne novine, br. 64/02 i 105/07).

Kao mjerilo za utvrđivanje težine oštećenja ili trajne promjene u zdravstvenom stanju nije navedena sama dijagnoza, već teškoće koje su nastale kao posljedica određenog stanja ili bolesti.

Naknada do zaposlenja novčana je pomoć osobi s invaliditetom koja se isplaćuje dok traje nezaposlenost. Ova se naknada može priznati osobi nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih 15 godina života. Naknada do zaposlenja, koju na temelju svoje odluke u mjesečnim iznosima isplaćuje centar za socijalnu skrb, tereti sredstva državnog proračuna na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Status roditelja njegovatelja uveden je kao novo pravo posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi koje može ostvariti jedan od roditelja u slučajevima kada je prema preporuci liječnika educiran za izvođenje medicinsko-tehničkog zahvata zbog potrebe pružanja specifične njege svom djetetu, odnosno iznimno ako dijete ima takvo oštećenje da je zbog toga u potpunosti nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala ili kod djeteta postoji više vrsti težih oštećenja zbog čega je potpuno ovisno o brizi roditelja. Roditelj koji ostvaruje ovo pravo ne može ostvariti prava na obvezna osiguranja po drugoj osnovi, budući da se osoba sa statusom roditelja njegovatelja smatra zaposlenom osobom prema posebnom propisu. O ovom pravu odlučuje centar za socijalnu skrb uz naknadnu potvrdu/suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi po provedenoj reviziji.

Usluge skrbi izvan vlastite obitelji ostvaruje se putem institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi. Usluge skrbi izvan vlastite obitelji pružaju državni domovi, decentralizirani domovi za starije i nemoćne osobe na županijskoj razini, vjerske zajednice i udruge, te druge domaće i strane pravne i fizičke osobe, u kojima se osigurava **smještaj ili boravak korisnika, kao i pružanje drugih izvaninstitucijskih usluga**. Skrb izvan vlastite obitelji primjenjuje se samo u slučaju kada se osobi i njezinoj obitelji ne može pomoći u okviru drugih prava ili se pak takav oblik skrbi ocijeni najsvrhovitijim radi odgoja, obrazovanja, osposobljavanja, psihosocijalne rehabilitacije, njege, brige o zdravlju i dr. Različiti oblici skrbi izvaninstitucijskog karaktera dobivaju sve značajniju ulogu (udomiteljske obitelji, obiteljski domovi, organizirano stanovanje, dnevni boravak, povremeni boravak i dr.). Posljednjim je izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi u sklopu ovog prava uvedena i **financijska potpora studentima** - korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima prestaje stalni smještaj u sustavu socijalne skrbi. **U okviru prava na skrb izvan vlastite obitelji ostvaruju se i novčane pomoći i potpore kao što je pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja, jednokratni dodatak za slučaj smrti korisnika stalnog smještaja, pomoć pri uključivanju djeteta i mlade punoljetne osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova (integracija), te novčana pomoć za pokriće troškova prijevoza** koje ostvaruju korisnici koji pohađaju nastavu radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja po posebnom programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svog prebivališta.

Jednokratna se pomoć može odobriti samcu ili obitelji koji zbog trenutnih materijalnih teškoća nisu u mogućnosti podmiriti specifične potrebe vezane uz rođenje djeteta, školovanje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, nabavu osnovnih predmeta u kućanstvu, nabavu nužne odjeće i obuće i sl. Ova se pomoć odobrava u novcu ili u naravi, a može se odobriti do iznosa koji podmiruje potrebu. Ako iznos potrebe prelazi peterostruki iznos osnovice, centar za socijalnu skrb mora pribaviti suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Usluge savjetovanja i pomaganja u prevladavanju posebnih teškoća obuhvaćaju sustavnu i programiranu pomoć radi uspješnijeg prevladavanja nedaća i teškoća, primjerice bolesti, starosti, smrti člana obitelji, problema u odgoju djece, invalidnosti ili duljeg liječenja, te drugih nepovoljnih okolnosti ili kriznih stanja, a pružaju ih stručni radnici centara za socijalnu skrb.

KORISNICI I POMOĆI U SOCIJALNOJ SKRBI
BROJ KORISNIKA I POMOĆI U SOCIJALNOJ SKRBI U REPUBLICI HRVATSKOJ
U RAZDOBLJU 2007. - 2009.

I. DRŽAVNA POMOĆ

VRSTA POMOĆI / NAKNADE	2007.	2008.	2009.
1. Pomoć za uzdržavanje/Stalna pomoć			
1.1. ukupno pomoći (samcima i obiteljima)	46.720	42.541	43.246
1.2. ukupno obuhvaćenih osoba	102.953	92.819	94.849
2. Osobna invalidnina	15.223	15.653	16.332
3. Doplatak za pomoć i njegu	74.897	76.872	79.631
4. Naknada plaće roditelju djeteta s težim smetnjama u razvoju koji ostvaruje dopust, odnosno radi s polovicom punog radnog vremena zbog njege djeteta	6.835	7.621	7.566
5. Jednokratna pomoć (samcima i obiteljima) ¹⁾	115.260 ⁴⁾	76.199 ⁴⁾	81.355 ⁴⁾
6. Pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja (6.1.+ 6.2.)	11.477 ⁵⁾	11.072 ⁵⁾	10.112 ⁵⁾
6.1. u domu socijalne skrbi	7.357		
6.2. u udomiteljskoj obitelji	4.120		
7. Pomoć u prehrani	1.045 ⁶⁾	1.014 ⁶⁾	1.153 ⁶⁾
8. Pomoć za odjeću i obuću ¹⁾	1.856 ⁴⁾	2.948 ⁴⁾	4.702 ⁴⁾
9. Podmirenje pogrebnih troškova ¹⁾	991 ⁴⁾	1.103 ⁴⁾	1.348 ⁴⁾
10. Jednokratna novčana pomoć za kupnju udžbenika za osnovnu i srednju školu za socijalno ugrožene učenike ¹⁾	2.319 ³⁾	2.046 ³⁾	15.964 ³⁾
11. Naknada do zaposlenja	3.309	3.127	3.384
12. Pomoć i njega u kući	1.525 ⁶⁾	2.334 ⁶⁾	2.403 ⁶⁾
13. Smještaj djece i mladeži u udomiteljskoj obitelji	2.080	1.940	1.955
14. Smještaj odraslih i starijih osoba u udomiteljskoj obitelji	3.439	3.213	3.150
15. Smještaj djece i mladeži u domu socijalne skrbi ²⁾	3.734	3.809	3.797
16. Smještaj odraslih i starijih osoba u domu socijalne skrbi ²⁾	9.911	10.248	10.210
17. Jednokratni dodatak za slučaj smrti korisnika stalnog smještaja	220 ⁵⁾	434 ⁵⁾	419 ⁵⁾
18. Podmirenje troškova smještaja u učenički dom	274 ⁷⁾	222 ⁷⁾	190 ⁷⁾
19. Pravo na status roditelja njegovatelja	242	1.398	1.873

II. LOKALNA I REGIONALNA POMOĆ

1. Pomoć za podmirenje troškova stanovanja (samcima i obiteljima)	24.440	32.575	27.456
2. Pomoć za ogrjev (samcima i obiteljima) ¹⁾	46.660	46.889	41.538

Izvor: podaci Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (temeljem obrade podataka prikupljenih od centara za socijalnu skrb)

Metodološka objašnjenja:

- Broj korisnika iskazan je sa stanjem krajem godine, osim kod jednokratnih pomoći kod kojih je iskazan ukupni broj pomoći u izvještajnoj godini
- Za korisnike prikazanih prava od red.br. 1. do 19. (državna pomoć) sredstva su osigurana putem ministarstva nadležnog za djelatnost socijalne skrbi (osim za korisnike prava pod red.br.11. za koje su sredstva osigurana na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom)
- Pravo pod red.br. 4. u travnju 2009. godine prešlo je u nadležnost Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
- Pomoć za podmirenje troškova stanovanja financira se iz proračuna općina i gradova, a pomoć za ogrjev financiraju županije

- Isti korisnik može dobiti istodobno više različitih pomoći, ako ispunjava propisane uvjete

Bilješke:

¹⁾ Kod jednokratnih pomoći iskazan je broj pomoći u izvještajnoj godini

²⁾ Broj korisnika za koje država plaća cijenu usluga (troškove smještaja) u cijelosti ili djelomično (podaci centara za socijalnu skrb)

³⁾ Broj učenika koji su primili jednokratnu pomoć za nabavu obveznih školskih udžbenika; Učenicima smještenim u domovima socijalne skrbi udžbenici su osigurani u sklopu materijalnih troškova (izdataka) domova

⁴⁾ Jednokratna pomoć objedinjuje jednokratnu pomoć, jednokratnu pomoć za potrebe školovanja, pomoć za nabavu odjeće i obuće, te pomoć za podmirenje pogrebnih troškova

⁵⁾ Pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja i jednokratni dodatak za slučaj smrti korisnika stalnog smještaja oblici su skrbi izvan vlastite obitelji

⁶⁾ Pravo na pomoć i njegu u kući sastoji se od prava na pomoć i njegu u kući, pomoć u prehrani i stručnu pomoć u obitelji

⁷⁾ Pomoć za podmirenje troškova smještaja u učenički dom sastavni je dio stalne pomoći; Prikazan je broj korisnika čija je visina stalne pomoći uvećana za iznos troškova smještaja u učeničkom domu ako je član obitelji polaznik srednje škole

Od 2007. do 2009. godine zamjetan je postupni pad broja korisnika stalne socijalne pomoći (udio korisnika stalne pomoći u stanovništvu iznosio je 2,3% u 2007., 2,1% u 2008. i 2,1% u 2009. godini). Udio korisnika stalne pomoći tek se neznatno povećao sa 2,08% u siječnju na 2,14% u prosincu 2009. Također se smanjio i udio nezaposlenih radno sposobnih osoba među korisnicima stalne pomoći sa 44,6% u 2007. na 43,3% u 2008. godini, te sa 43,4% u siječnju 2009. na 41,9% u prosincu 2009. Nema značajnijih promjena u regionalnoj distribuciji korisnika. I dalje je udio korisnika stalne pomoći u stanovništvu najviši u Šibensko-kninskoj, Međimurskoj i Karlovačkoj županiji. Isto tako, broj jednokratnih pomoći tek se blago povećao s 76 199 u 2008. na 81 355 u 2009. godini.

U promatranom se razdoblju može uočiti i rast broja korisnika doplatka za pomoć i njegu sa stopom promjene od 6% (u 2007. godini evidentirano je 74 897 korisnika, u 2008. 76 872 korisnika, u 2009. godini 79 631 korisnik). Pritom je uočen značajniji rast broja korisnika prava na doplatka za pomoć i njegu u punom iznosu, dok se u sve tri godine broj korisnika doplatka za pomoć i njegu u smanjenom iznosu u pravilu nije mijenjao.

Isto se tako u promatranom razdoblju povećavao broj korisnika osobne invalidnine sa stopom promjene od 7% (u 2007. evidentirano je 15 223 korisnika, u 2008. godini 15 653 korisnika, u 2009. 16 332 korisnika). Osobna invalidnina u iznosu 250% osnovice (puni iznos) bila je u porastu, dok se broj korisnika osobne invalidnine u iznosu od 125% osnovice (smanjeni iznos) blago smanjivao.

3. Pružatelji usluga

Socijalna se skrb ostvaruje se putem mreže centara za socijalnu skrb, centara za pomoć i njegu, državnih i nedržavnih domova socijalne skrbi, decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe, drugih domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, udomiteljskih obitelji, obiteljskih domova, organiziranog stanovanja, organizacija civilnoga društva i dr.

U centrima za socijalnu skrb i domovima socijalne skrbi (državni i nedržavni domovi, uključujući decentralizirane domove) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2009. godine bilo je zaposleno ukupno 11 876,5 radnika. Od navedenog broja u centrima za socijalnu skrb bilo je zaposleno 2 041,5 radnika (od toga 1 404,5 stručnih radnika), a u domovima socijalne skrbi ukupno 9 835 radnika, od toga 5 614,5 stručnih radnika.

**BROJ RADNIKA U DOMOVIMA SOCIJALNE SKRBI U ODNOSU
NA BROJ KORISNIKA U 2009. GODINI**

R.br	VRSTA DOMA	BROJ RADNIKA	BROJ KORISNIKA	BROJ KORISNIKA NA JEDNOG RADNIKA
1.	DOMOVI SOCIJALNE SKRBI-UKUPNO (2+3)	9 835	27 994	2,8
2.	DRŽAVNI DOMOVI SOCIJALNE SKRBI - ukupno (2.1. DO 2.5.)	4 167	9 749	2,3
2.1.	Državni domovi socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi	501	782	1,6
2.2.	Državni domovi socijalne skrbi za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju	462,5	1 477	3,2
2.3.	Državni domovi socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom	1 975,5	4 207	2,1
2.4.	Državni domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	20	78	3,9
2.5.	Državni domovi socijalne skrbi za psihički bolesne odrasle osobe	1 208	3 205	2,7
3.	NEDRŽAVNI DOMOVI SOCIJALNE SKRBI- ukupno (3.1. DO 3.7.)	5 668	17 112	3,0
3.1.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi	109	188	1,7
3.2.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom	489	1 259	2,6
3.3.	Nedržavni - županijski domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	3 208	10 502	3,3
3.4.	Nedržavni - drugi domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	1 503	4 108	2,7
3.5.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za psihički bolesne odrasle osobe	235	901	3,8
3.6.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za ovisnike o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima	36	95	2,6
3.7.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za djecu i odrasle osobe-žrtve obiteljskog nasilja	7	59	8,4

**BROJ RADNIKA U CENTRIMA ZA SOCIJALNU SKRB
U ODNOSU NA BROJ KORISNIKA I UKUPNI BROJ STANOVNIKA
U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2009. GODINI**

Ukupni broj radnika	Broj stručnih radnika	Broj korisnika	Broj korisnika na jednog radnika	Broj korisnika na jednog stručnog radnika	Broj stanovnika u RH
2 041,5	1 404,5	250 000	122,5	178	4 437 460

U Republici Hrvatskoj na državnoj razini djeluje **80 centara** za socijalnu skrb s **27 podružnica** koji obavljaju niz funkcija koje se mogu podijeliti na javne ovlasti u području socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite, te stručno-analitičke, financijske i druge poslove.

Centri za socijalnu skrb, kao javne ustanove koje osniva Republika Hrvatska rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, odlučuju o pravima iz socijalne skrbi. Centar za socijalnu skrb osniva se za područje jedne ili više općina ili gradova na području iste županije, odnosno Grada Zagreba.

Centar za socijalnu skrb rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite, i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom; provodi ovrhu rješenja; vodi propisane očevidnike; izdaje uvjerenja i druge potvrde; daje podatke o obiteljskim prilikama, te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljsko-pravnu i kazneno-pravnu zaštitu; sudjeluje kao stranka ili umješač pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih. Osim javnih poslova, centar za socijalnu skrb obavlja i druge stručne poslove propisane Zakonom o socijalnoj skrbi.

Trenutačno u Hrvatskoj postoji **275 državnih i nedržavnih domova i drugih pravnih osoba** koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi za djecu i mladež bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mladež s poremećajima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom, djecu i odrasle osobe žrtve obiteljskog nasilja, djecu i odrasle osobe žrtve trgovanja, ovisnike o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima, starije i nemoćne osobe, te psihički bolesne odrasle osobe. U tim je pružateljima usluga svim oblicima skrbi zbrinuto ukupno 27 994 korisnika, od kojih je 23 304 na stalnom ili tjednom smještaju. Od tog su broja **72 državna doma** s ukupno 9.749 korisnika, te **156 nedržavnih domova s ukupno 17.112 korisnika. Druge pravne osobe, njih 47, zbrinjavaju ukupno 1.133 korisnika.**

**BROJ DOMOVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH PRAVNIH OSOBA
U REPUBLICI HRVATSKOJ I BROJ KORISNIKA**

R.br		BROJ DOMOVA	BROJ KORISNIKA
1.	DOMOVI SOCIJALNE SKRBI- UKUPNO (2+3+4)	275	27 994
2.	DRŽAVNI DOMOVI SOCIJALNE SKRBI - ukupno (2.1. DO 2.4.)	72	9 749

2.1.	Državni domovi socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi	14	782
2.2.	Državni domovi socijalne skrbi za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju	11	1 477
2.3.	Državni domovi socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom	28	4 207
2.4.	Državni domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	1	78
2.5.	Državni domovi socijalne skrbi za psihički bolesne odrasle osobe	18	3 205
3.	NEDRŽAVNI DOMOVI SOCIJALNE SKRBI- ukupno (3.1. DO 3.7.)	156	17 112
3.1.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi	2	188
3.2.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom	12	1 259
3.3.	Nedržavni - županijski domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	46	10 502
3.4.	Nedržavni - drugi domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	82	4 108
3.5.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za psihički bolesne odrasle osobe	10	901
3.6.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za ovisnike o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima	2	95
3.7.	Nedržavni domovi socijalne skrbi za djecu i odrasle osobe-žrtve obiteljskog nasilja	2	59
4.	DRUGE PRAVNE OSOBE - ukupno (4.1. DO 4.6.)	47	1 133
4.1.	Domovi socijalne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi	6	164
4.2.	Domovi socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom	11	600
4.3.	Domovi socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe	21	242
4.4.	Domovi socijalne skrbi za psihički bolesne odrasle osobe	2	30
4.5.	Domovi socijalne skrbi za ovisnike o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima	1	28
4.6.	Domovi socijalne skrbi za djecu i odrasle osobe-žrtve obiteljskog nasilja	6	69

Domovi socijalne skrbi i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi pružaju usluge stanovanja, dnevnog boravka, prehrane, održavanja osobne higijene, njege i brige o zdravlju, odgoja i obrazovanja, osposobljavanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organiziranja slobodnog vremena i dr.

Kada je riječ o izvaninstitucijskim oblicima smještaja (udomiteljstvo i obiteljski domovi) ukupni broj udomiteljskih obitelji za djecu i mladež je 1.332 u kojima je smješteno 1.955 korisnika. Ukupni broj udomiteljskih obitelji za odrasle osobe je 1.303 u kojima je smješteno 3.150 korisnika. U Hrvatskoj djeluje 68 obiteljskih domova u kojima je smješteno ukupno 486 korisnika temeljem rješenja centara za socijalnu skrb.

Uz centre za socijalnu skrb i domove socijalne skrbi djeluju centri za pomoć i njegu i obiteljski centri kao ustanove socijalne skrbi. **Centri za pomoć i njegu**, njih 18, pružaju usluge organiziranja prehrane, obavljanja kućanskih poslova, održavanja osobne higijene, te zadovoljavanja drugih potreba, a osnivaju ih jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, vjerske zajednice, trgovačka društva, udruge i druge domaće i strane pravne i fizičke osobe.

4. Obiteljske centre osniva ministarstvo nadležno za obitelj (do sada ih je osnovano 17). Obiteljski centri u okviru svoje djelatnosti, između ostalog, obavljaju poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge poslove koji se odnose na brak i međusobne odnose roditelja i djece, uzdržavanje i druge okolnosti u obitelji koje traže stručnu potporu i pomoć, poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva, te poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti.

5. Međugeneracijska solidarnost

Republika Hrvatska se poput većine europskih zemalja ubraja u zemlje s vrlo starim stanovništvom. Čak šesnaest županija u Republici Hrvatskoj ima udio starog stanovništva veći od 15%. Najveći udio bilježi Ličko-senjska županija sa čak 22,7%, a slijede Karlovačka (19,9%), Šibensko-kninska (19,5%), Sisačko-moslavačka (18,1%) i Bjelovarsko-bilogorska županija (17,3%).

U cilju širenja mreže izvaninstitucijskih usluga za starije osobe u lokalnim zajednicama Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti 2004. godine iniciralo je provedbu Pilot programa međugeneracijske solidarnosti putem kojih se osiguralo pružanje usluga starijim osobama neposredno u njihovim kućanstvima i u prostorijama "dnevnih boravaka", u drukčijem opsegu no što su uslugama obuhvaćene starije osobe u sustavu socijalne skrbi. Razdoblje provedbe pilot programa od 2004. do 2007. godine imalo je za cilj ocjenu stanja i potreba starijih osoba u lokalnim zajednicama, te pronalaženje održivog modela socijalnih usluga za starije osobe.

Rezultati evaluacije Pilot programa međugeneracijske solidarnosti pokazali su da su gotovo svi korisnici Programa prepoznali Programe korisnima (99%), a područja na kojima se Program pokazao najdjelotvornijim naveli su: konkretna pomoć u svakodnevnom životu (33%), sprečavanje socijalne izoliranosti, druženje i komunikacija (22%), senzibiliziranje javnosti i lokalne sredine za potrebe starijih (14%), te razvijanje solidarnosti i dobrosusjedske pomoći u lokalnoj zajednici (8%). Ukupno 97% korisnika smatra kako je Program unaprijedio kvalitetu njihovog života (primarno u sprečavanju njihove socijalne isključenosti i društvene izolacije, ali i osiguranja usluga kojima se pruža pomoć u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti).

Doprinos usluga "pomoći u kući" na području prevencije socijalne izolacije starijih osoba osobito se značajnim pokazao u teško dostupnim i ruralnim područjima nedovoljno razvijene infrastrukture (teškoće u nabavci pitke vode, ogrjeva, nabavke osnovnih životnih potrepština i sl.), dok su usluge "dnevnih boravaka" osobito pozitivno ocijenjene u urbanim sredinama u kojima su ovako organizirani oblici druženja i slobodnog vremena starijih osoba lakše dostupni (organizirani prijevoz) i prilagođeni svakodnevnim potrebama starijeg stanovništva. Programi su prepoznati kao dobar model pružanja izvaninstitucijskih usluga za starije osobe u lokalnim zajednicama, uz dodatne prednosti vezane uz zapošljavanje lokalnog

stanovništva, povezivanje postojeće mreže usluga za starije osobe u lokalnim zajednicama, kao i uštede sredstava iz državnog i lokalnog proračuna.

Provoditelji Programa mogu biti neposredno jedinice regionalne (područne) i/ili lokalne **samouprave ili one u tu svrhu mogu zaključiti ugovor o suradnji s drugim pravnim osobama** (ustanove socijalne skrbi, organizacije civilnoga društva, vjerske organizacije ili druge pravne osobe) koje su neposredni izvođači Programa na određenom području.

U cilju procjene uspješnosti Programa međugeneracijske solidarnosti, te rada na daljnjoj standardizaciji usluga i utvrđivanja smjernica za daljnje djelovanje, krajem 2009. provedena je njihova vanjska evaluacija od nezavisnih stručnjaka. Zaključci evaluacije ukazali su na to da Programi međugeneracijske solidarnosti utječu na sljedeće: **razvitak lokalnih resursa** (u novim znanjima i pristupima zaštite ljudskih prava, u zapošljavanju, pokretanju poduzetničkog duha i uštedi sredstava iz državnog i lokalnog proračuna); **uvodenje europskih standarda** koji poštuju ljudska prava svakog pojedinca (u sklopu prava na participaciju u kreiranju i procjeni kvalitete usluga, prava na socijalnu uključenost i punu realizaciju vlastitih kapaciteta, prava na dostupnost usluga i odabir pružatelja usluga) i podržavaju trend partnerske suradnje javnog i civilnoga sektora u pružanju socijalnih usluga; **promicanje fleksibilnog modela pružanja socijalnih usluga** (brzo prilagođavanje potrebama korisnika, proširivanje lepeze usluga i obuhvata starijih osoba uslugama, osobito onih na rubu siromaštva, uvažavajući specifičnosti svake pojedine lokalne zajednice); **uključivanje svih kapaciteta u lokalnoj zajednici**, što uvodi praksu odgovornog upravljanja resursima i podiže razinu građanske odgovornosti za kvalitetu života u zajednici.

Sveukupno je programima međugeneracijske solidarnosti tijekom 2010. godine obuhvaćeno 15200 korisnika na području 20 županija. Na provedbi je zaposleno ukupno 1037 osoba. Među zaposlenicima značajan broj obuhvaća teže zapošljive skupine građana (dugotrajno nezaposlene osobe, žene srednje životne dobi i niže stručne spreme, mlade osobe bez radnog iskustva, kao i nezaposlene osobe starije od 50 godina života).

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Donošenje Zakona o socijalnoj skrbi predlaže se u vremenu gospodarske krize koja je utjecala na usmjeravanje većih napora u preispitivanje strateškog pristupa u području socijalne skrbi, odnosno preispitivanje postojećih socijalnih programa i pripremu reformi unutar sustava. Kao i u mnogim europskim zemljama, jedna od mogućih posljedica gospodarske krize može biti i osporavanje socijalnih prava, a ovaj zakon predstavlja napore Vlade Republike Hrvatske u boljem ciljanju novčanih naknada i socijalnih usluga u sustavu socijalne skrbi kako bi se postiglo osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva, te primjereno zadovoljavanje osobnih i obiteljskih potreba socijalno osjetljivih skupina. U procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, u Zakonu se stavlja poseban naglasak na smjernice Europske unije u području socijalnog uključivanja.

Objedinjavanjem postojećih novčanih davanja na sedam i uvođenjem inkluzivnog dodatka koji će u budućnosti objединiti još dva prava iz ovoga Zakona (doplatak za pomoć i njegu i osobnu invalidninu), smanjit će se administriranje, a odvajanjem novčanih naknada od socijalnih usluga i skraćivanjem postupka, još više će se olakšati korisniku pristup pravima i uslugama, dok se unapređivanjem

izvaninstitucijskih usluga i usluga prevencije institucionalizacije postiže brže socijalnoj uključivanje korisnika u zajednicu. Daljnjim mjerama, nakon donošenja i stupanja na snagu zakona o inkluzivnom dodatku, objedinit će se sve potpore osobama s invaliditetom za njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Veliko značenje socijalne skrbi kao potpore za kvalitetniji život svake osobe kojoj je potrebna potpora društvene zajednice, obvezuje svaku državu na ulaganje svih raspoloživih potencijala na području planiranja, razvijanja i upravljanja sustavom socijalne skrbi u cilju pružanja što djelotvornije i kvalitetnije socijalne skrbi.

Opsežna i nužna reforma sustava socijalne skrbi obuhvaća reformu sustava novčanih naknada, reformu sustava socijalnih usluga i njihovog financiranja i reformu sustava javne socijalne službe.

Reforma sustava socijalne skrbi kao javnog sektora temelji se na sljedećim principima određenim predloženim zakonom:

- osiguravanje i racionalizacija sredstava i raspodjela prema temeljnim principima ostvarivanja prava u sustavu socijalne skrbi (načela supsidijarnosti, pravičnosti, pravovremenosti, dostupnosti i slobode izbora, individualizacije i najboljeg interesa korisnika, uključivanja korisnika u zajednicu, zabrane diskriminacije, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika)
- zaokret u socijalnoj politici u čijem su središtu socijalne potrebe korisnika,
- socijalno planiranje kao uvjet za financiranje i razvoj mreže usluga u lokalnoj zajednici,
- ostvarivanje novčanih naknada uvođenjem dviju osnovica, s time da je osnovica za pomoć za uzdržavanje vezana uz relativnu liniju siromaštva,
- poticanje zapošljavanja radno sposobnih osoba korisnika pomoći za uzdržavanje,
- skraćeni postupak za ostvarivanje socijalnih usluga
- metodologiju za formiranje cijena socijalnih usluga,
- licenciranje pružatelja usluga prema utvrđenim normativima i minimalnim standardima kvalitete usluga,
- transparentnost postupaka popunjavanja mreže javne socijalne službe na temelju javnog nadmetanja za koncesiju,
- partnerstvo u pružanju usluga socijalne skrbi,
- obveza stručnog usavršavanja, licenciranje i napredovanje stručnih radnika u struci,
- uvođenje jedinstvene zbirke podataka o korisnicima prava na novčane naknade i socijalne usluge,
- sveobuhvatan nadzor socijalne inspekcije, radi postizanja kvalitete pruženih usluga i zadovoljstva korisnika.

Ovim se zakonom uređuju sljedeća pitanja:

1. Socijalno planiranje, financiranje, određivanje mreže javne socijalne službe i provođenje javnog nadmetanja za koncesiju

Donošenjem Plana deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016. (2018.) (Narodne novine broj 36/2011), intenziviran je reformskih proces transformacije i deinstitucionalizacije, i postavljeni su temelji za planiranje djelatnosti socijalne skrbi.

Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi Vlada Republike Hrvatske će stvoriti temelje za decentralizaciju sustava socijalne skrbi uključuje prijenos osnivačkih prava nad zavodima za socijalnu skrb u županiji i domovima socijalne skrbi na jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno na jedinice lokalne samouprave ukoliko je riječ o većim gradovima i gradovima sjedišta županije koji ispunjavaju pretpostavke za decentralizaciju. Prijenos osnivačkih prava nad zavodima za socijalnu skrb u županiji proveo bi se 2012.-2014. godine a nad domovima socijalne skrbi na jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno na veće gradove i gradove sjedišta županije, u razdoblju od 2013.-2016. godine, uz mogućnost da Republika Hrvatska zadrži osnivačka prava nad domovima od posebnog interesa na državnoj razini.

Reformski cilj - planiranje kapaciteta sukladno predloženom Zakonu treba ostvariti novom mrežom domova socijalne skrbi, pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, utemeljenoj na planskom pristupu i u skladu s potrebama korisnika.

Radi navedenog, Zakonom se predlaže osnivanje Nacionalnog socijalnog vijeća za prepoznavanje i proučavanje socijalnih problema te davanje i predlaganje stručnih mišljenja na području socijalnog planiranja i razvojnog usmjerenja u djelatnosti socijalne skrbi, te Savjeti za socijalnu skrb u županijama, koje sada imaju važnu ulogu u socijalnom planiranju, praćenju i razvoju mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području. Socijalni plan obuhvaća mjere i aktivnosti za poticaj i razvoj sustava socijalne skrbi te novih oblika pomoći i usluga za socijalnu uključenost na području jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave.

Do provođenja decentralizacije sustava, mrežu javne socijalne službe uz prethodno pribavljeno mišljenje područnih (regionalnih) jedinica samouprave i zavoda za socijalnu skrb u županiji, donosi ministar, kojom se određuju za područje Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, potrebni kapaciteti za pružanje socijalnih usluga.

Ministarstvo u skladu sa Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi, socijalnim planovima županija i utvrđenom mrežom javne socijalne službe, temeljem javnog nadmetanja daje koncesiju za obavljanje usluga socijalne skrbi.

Mjerila za utvrđivanje mreže javne socijalne službe u Republici Hrvatskoj prema predloženom zakonskom rješenju određuju se socijalnim planom u županiji, uvažavajući:

- zdravstveno stanje, broj, dobnu i socijalnu strukturu stanovništva,
- jednake uvjete, odnosno mogućnosti za korištenje socijalnih usluga,
- potreban opseg pojedinih vrsta usluga,
- stupanj urbanizacije područja, prometne povezanosti, specifičnosti naseljenosti, te dostupnosti na demografski ugroženim područjima, osobito na otocima i
- gospodarske mogućnosti.

U mreži javne socijalne službe **može se dati koncesija za pružanje socijalnih usluga pravnim i fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom**. Na osnovi koncesije mogu se pružati usluge savjetovanja, pomoći i njege u kući, stručne pomoći u obitelji (patronaža), rane intervencije, pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravka, smještaja i stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju, na rok od najmanje 5 do najviše 30 godina, pri čemu se uvažava visina sredstava koje je koncesionar uložio za osiguravanje obavljanja usluge za koju se daje

koncesija (primjerice, privatni osnivači koji su uložili svoja sredstva u prostor i opremu za pružanje usluga socijalne skrbi).

Postupak davanja koncesije provodi Ministarstvo a na sva druga pitanja u svezi s koncesijama, koja nisu uređena Zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama, i pravilnika, kojim će biti detaljnije propisani koncesijski ugovorni odnosi i druga pitanja, kao što je primjerice, što će se smatrati najpovoljnijom ponudom za pružanje socijalne usluge.

2. Uvođenje nove osnove na novčane naknade, pojednostavljenje i brzine postupanja, objedinjavanje prava i smanjenje administriranja

Postojeći sustav višestruke socijalne pomoći pojednostavljuje se u smislu jednostavnijeg i učinkovitijeg postupka ostvarivanja prava, jasnijeg definiranja uvjeta, te boljeg obuhvata određenih socijalnih skupina, što će pridonijeti poboljšanju kvalitete življenja najugroženijeg dijela stanovništva.

Zakonom se uvodi **8 novčanih naknada** (p

e

), koje

objedinjavaju sadašnje naknade i ostvaruju se u skladu s utvrđenim načelima na pravedniji način, kako bi ih ostvarile osobe kojima su najpotrebnije.

Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih naknada, potpora i materijalne pomoći po ovom zakonu, osim pomoći za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj.

Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koji objavljuje Državni zavod za statistiku. Ekvivalentna ljestvica je izmijenjena tako da na pravedniji način osigurava pomoć samcima.

Radno sposobna osoba koja prima pomoć za uzdržavanje i drugu materijalnu pomoć ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njezinu socijalnu uključenost, a stručni radnik Zavoda obvezno utvrđuje njegov plan aktivnosti za socijalno uključivanje. Za vrijeme ostvarivanja prava radno sposobna osoba obvezna je prihvatiti zaposlenje, posao po ugovoru o djelu ili ugovor o autorskom djelu, koji je u skladu s njezinim psihofizičkim sposobnostima, a nakon tri mjeseca primanja novčane pomoći i privremeni ili povremeni humanitarni rad ili drugu primjerenu aktivnost koju joj ponudi Zavod, u skladu s propisima o zapošljavanju, pravilnikom i planom aktivnosti korisnika.

Primjereni privremeni ili povremeni humanitarni rad ili drugi sličan rad su aktivnosti na području neprofitnih djelatnosti na radovima koji nisu dio redovnog radnog procesa, a provode se za opće dobro s ciljem poboljšanja socijalne integracije i mogućnosti zapošljavanja osobe koja prima pomoć za uzdržavanje. Radi navedenog, ujedno se pruža korisniku i i usluga savjetovanja pri rješavanju problema koje imaju u svezi s radom u radnoj sredini i nakon prekida radnog odnosa te pomoć pri ostvarivanju prava iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja i obiteljske skrbi, koje usluge pruža Zavod, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Hrvatski zavod za zapošljavanje, uz međusobnu suradnju.

Pravo na osobnu invalidninu mogu ostvariti dijete ili odrasla osoba s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice na ravnopravnoj osnovi s drugima, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi. Uvjeti za ostvarivanje ovog prava usklađeni su s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-4170/2004, od 29. rujna 2010. godine (Narodne novine, broj 123/10, od 4. studenoga 2010. godine), kojom je ukinuta odredba članka 55. Zakona o socijalnoj skrbi u dijelu koji glasi: "ako je takvo oštećenje ili bolest nastala prije navršene 18. godine života".

Pravo na status roditelja njegovatelja bolje je regulirano, a uvode se i sljedeće mogućnosti:

- član obitelji može preuzeti status roditelja njegovatelja kada dijete nema roditelja ili niti jedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja,
- ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja,
- ukoliko u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja može steći i jedan od članova obitelji pod uvjetima propisanim Zakonom. Uvodi se privremena nesposobnost i odmor njegovatelja, i novi postupak usklađen sa Zakonom o općem upravnom postupku, na način da rješenje kojim se priznaje pravo na status roditelja donosi Zavod uz suglasnost Ministarstva.

Kao najvažnija nova novčana potpora uvodi se **inkluzivni dodatak**, koji je namijenjen osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti pri uključivanju u svakodnevni život. Zakonom su određene razine potpore, a uvjeti, područja i način procjene razine potrebne potpore osobama s invaliditetom, iznos novčane potpore te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom, uredit će se posebnim zakonom u roku od 3 godine od stupanja na snagu ovoga zakona. Ovo pravo objedinjavalo bi sve druge novčane potpore osobama s invaliditetom, te kako je potrebno provesti probnu primjenu Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, onesposobljenosti i zdravlja, kao i pripreme za provođenja Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja, koji se planira donijeti do studenoga ove godine, plan aktivnosti za uvođenje ove novčane potpore utvrdit će se Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi. U tijeku je, sukladno Nacionalnoj strategiji izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, u dijelu 2.5 Socijalna skrb i mirovinsko osiguranje, u Mjeri 7., i sukladno Zaključku Vlade od 23. rujna 2010. godine, provođenje aktivnosti Programa gospodarskog oporavka, prema kojoj, između ostalog, treba utvrditi jedinstveno tijelo vještačenja, koje će vještačiti za sve sustave pri Fondu za profesionalnu orijentaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Tek provedbom naprijed navedenih aktivnosti stvorit će se uvjeti za primjenu inkluzivnog dodatka, koje pravo je stoga potrebno regulirati posebnim zakonom.

Nadalje, Strategijom reforme socijalnih naknada 2007. - 2008. godine, koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, pod mjerom 4.2.2. određeno je da naknada do zaposlenja osoba s invaliditetom se ostvaruje u sklopu prava utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, a od 1. listopada 2007. godine sredstva za to pravo su osigurana u državnom proračunu na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Slijedom navedenog, korisnik prava na naknadu do zaposlenja prema propisima iz područja socijalne skrbi, koji je ovo pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovoga zakona, zadržava stečeno pravo, a postupak za ostvarivanje naknade prelazi na Fond za profesionalnu rehabilitaciju.

3. Uvođenje novih socijalnih usluga i postupka priznavanja prava na uslugu

Jedan od osnovnih ciljeva reforme sustava socijalne skrbi usmjeren prema deinstitutionalizaciji, odnosno pružanju usluga izvaninstitucijskih oblika skrbi, postići će se uvođenjem novog sustava od 10 osnovnih socijalnih usluga: prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji (patronaža), rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravak, smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju), te **možnosti korištenja više vrsta usluga u istom vremenskom razdoblju.**

Nove usluge su prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, rana intervencija, stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju te novi oblici smještaja (privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište, povremeni smještaj roditelju djeteta s teškoćama u razvoju i djeteta s poremećajima u ponašanju uz njegovo aktivno sudjelovanje u programima psihosocijalne rehabilitacije djeteta, povremeni vikend-smještaj) i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju.

Naglasak je stavljen na prioritetno priznavanje izvaninstitucijskih usluga uz zabranu smještaja djeteta mlađeg od sedam godina u dom socijalne skrbi. Prije donošenja rješenja o pravu na uslugu, potrebno je utvrditi individualni plan za korisnika usluge. Zavod prioritetno priznaje pravo na usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a samo iznimno, ako kada je to u najboljem interesu korisnika, priznaje pravo na skrb izvan vlastite obitelji korisnika kao smještaj. Usluge skrbi izvan vlastite obitelji koje se pružaju djetetu prioritetno se ostvaruju kod udomiteljske obitelji radi osiguranja zadovoljavanja njegovih životnih potreba koje ne može osigurati u vlastitoj obitelji, te u okviru organiziranog stanovanja ili stanovanja u zajednici stambenih jedinica, na području njegove lokalne zajednice, a samo iznimno izvan lokalne zajednice, kada je takav smještaj u djetetovom najboljem interesu ili se smještaj ne može osigurati u lokalnoj zajednici.

Nadalje, u svrhu zaštite interesa djeteta, socijalni radnik/stručni radnik Zavoda može u osobito žurnim slučajevima uputiti dijete na privremeni smještaj kod srodničke obitelji, udomitelja ili u dom socijalne skrbi, bez suglasnosti roditelja ili skrbnika i bez sudske odluke, kada procijeni da postoji ozbiljna opasnost od zlostavljanja ili grubog zanemarivanja od strane roditelja, skrbnika ili drugih osoba kojima je povjereno na čuvanje i odgoj, radi čega su djetetov život i zdravlje ugroženi. Sudac je dužan bez odgode, a najkasnije u roku od 72 sata od primitka obavijesti o privremenom smještaju, donijeti rješenje o privremenom povjeravanju djeteta pružatelju usluge privremenog smještaja.

Korištenje socijalnih usluga odobrava se **u bržem postupku izdavanjem uputnice, koja je ujedno i osnova za naplatu usluge, uz koju je obvezno potrebno priložiti individualni plan korisnika, koji sudjeluje u njegovoj izradi i izboru pružatelja usluge.**

Uvodi se metodologija za formiranje cijena socijalnih usluga, novi način plaćanja i sudjelovanje korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u plaćanju cijene socijalnih usluga i minimalni standardi kvalitete socijalnih usluga.

4. Uvođenje novih sadržaja i organizacijskih oblika djelatnosti socijalne skrbi

Djelatnost socijalne skrbi može se obavljati u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, pod uvjetima propisanim zakonom. Usluge koje zakon određuje kao javnu službu obavljaju u okviru mreže javne socijalne službe pod jednakom uvjetima domovi socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice te druge pravne i fizičke osobe kojima može biti dodijeljena koncesija za pružanje pojedinih usluga na javnom nadmetanju.

Sadašnja mreža centara za socijalnu skrb se racionalizira (umjesto dosadašnjih 80 centara i 27 podružnica), na način da **1 od postojećih centara za socijalnu skrb postaje zavod za socijalnu skrb u županiji**, koji će prema utvrđenim kriterijima imati područne centre za socijalnu skrb kao podružnice i manje urede, radi dostupnosti usluga korisnicima.

Zavod i podružnice će sukladno novoj organizaciji rada po principu jedinstvenog upravnog mjesta, po službenoj dužnosti pribavljati sve potrebne i dostupne podatke o korisnicima uz njihov pristanak, kako bi korisnik bio zadovoljniji brzinom i kvalitetom pružene usluge. Pritom je pojednostavljen postupak propisivanjem potrebnih obrazaca, a odgovornost korisnika za uspješan ishod pojačana jer on aktivno sudjeluje u rješavanju svojih potreba. U ustanovama socijalne skrbi regulira se provođenje nastave, te se uvodi regulacija provođenja istraživanja u djelatnosti socijalne skrbi.

U djelatnosti socijalne skrbi usluge mogu pružati ustanove socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe, fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost u okviru obiteljskog doma, savjetovališta ili pružanjem usluga pomoći i njege u kući, i udomiteljske obitelji.

Provedbom Plana deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011.-2016. (2018.), postići će se poboljšanje kvalitete života korisnika usluga smještaja, transformacijom postojećih domova socijalne skrbi sukladno minimalnim standardima kvalitete i širenjem mreže izvaninstitucijskih usluga u kojem oni sudjeluju.

Novim sustavom uvodi se **licenciranje** kao postupak utvrđivanja ispunjavanja propisanih uvjeta i minimalnih standarda kvalitete za pružanje pojedinih vrsta usluga socijalne skrbi, koji se provodi za ustanove socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge.

Nadalje, uvodi se i **akreditacijski postupak** procjenjivanja kvalitete rada ustanova socijalne skrbi i drugih pravnih i fizičke osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi na osnovi ocjene sukladnosti njihova rada s utvrđenim optimalnim standardima za djelatnost koju obavljaju, koji će biti od značaja za njihov povoljniji položaj i cijenu usluga.

U odnosu na ravnatelja i stručne radnike zaposlene u sustavu socijalne skrbi, uvodi se zapreka za zapošljavanje u djelatnosti socijalne skrbi za počinitelje kaznenih djela i prekršaja te zabrana sklapanja ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju dok traje njihov radni odnos u djelatnosti.

Fizička osoba može samostalno obavljati poslove obiteljskog doma, savjetovališta i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalnu djelatnost u mreži i izvan mreže djelatnosti socijalne skrbi, pod uvjetima propisanim zakonom.

Stručnih radnik i suradnik mora imati odobrenje za rad u djelatnosti socijalne skrbi (licenca), kojom se dokazuju potrebne razine općih i stručnih kompetencija a izdaje su nadležna komora, obvezan je stručno se usavršavati, može napredovati u struci i ima pravo na supervizijsku pomoć.

5. Uvođenje upravljanja zbirkama podataka

Ministarstvo postaje voditelj centralne zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama, a podatke iz te zbirke može razmjenjivati s drugim tijelima samo pod uvjetima propisanim zakonom.

Ministarstvo je nadležno za održavanje, korištenje, osiguravanje sigurnosnih uvjeta i nadzor baze podataka i cjelokupnog IT sustava SocSkrb, te pružanje informatičke podrške sustavu socijalne skrbi.

Podaci se prikupljaju neposredno od korisnika i članova njegove obitelji te iz drugih službenih zbirki podataka, koje u Republici Hrvatskoj vode za to ovlaštena tijela. Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje ministar.

6. Socijalna inspekcija

Inspeksijski i upravni nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi i stručni nadzor nad radom zavoda, koncesionara i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost i pružaju usluge socijalne skrbi u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, organizira i provodi socijalna inspekcija u sastavu Ministarstva.

Inspeksijski nadzor provodi se kao redovni ili izvanredni inspeksijski nadzor. Redovni inspeksijski nadzor nad pružateljima usluga socijalne skrbi priprema se nakon što inspektori pribave ranije nalaze o već provedenim nadzorima i anketu korisnika usluga. Nakon provedenog nadzora, temeljem prikupljenih dokaza i saznanja, inspektori uspoređuju samoprocjenu pružatelja usluga i zatečeno stanje, procjenjuju kvalitetu pružanja usluga korisnicima te utvrđuju plan poboljšanja za pružatelja usluga. Pružatelj usluga obvezan je u roku koji odredi inspektor donijeti plan poboljšanja i provesti mjere utvrđene tim planom. Prema utvrđenom stanju standarda kvalitete usluga, pružateljima usluga inspektori dodjeljuju ocjenu kvalitete, tako da usluga može biti loša, zadovoljavajuća, dobra i izvrsna, a rezultati nadzora objavljuju se na web stranicama Ministarstva. Izvanredni inspeksijski nadzor provodi se po obavijestima, prigovorima građana i zahtjevima pružatelja usluga i sindikata. Propisan je široki spektar mjera koje poduzima inspektor, a znatno su pooštrene novčane kazne za prekršaje.

Posljedice koje bi proizašle ovim zakonom su uređeni sustav socijalne skrbi, poboljšana ciljanost socijalnih novčanih pomoći i potpora, pojednostavljenje postupka pri ostvarivanju prava i usluga iz socijalne skrbi, smanjenje administriranja osiguravanjem kvalitetnijeg stručnog rada i jednostavnijeg pristupa pravima, uvođenje novih prava i standarda kvalitete socijalnih usluga, što sve pridonosi poboljšanju kvalitete života socijalno osjetljivih skupina i njihovom socijalnom uključivanju.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom određuje predmet uređivanja zakona - planiranje i financiranje socijalne skrbi, prava u sustavu socijalne skrbi i postupak za njihovo ostvarivanje, korisnici, sadržaj i organizacijski oblici obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, međugeneracijska solidarnost, stručni radnici u socijalnoj skrbi, strukovne komore, zbirke podataka i nadzor te druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

Uz članak 2.

Ovim se člankom određuje značenje pojedinih izraza u Zakonu.

Uz članke 3. do 7.

Navedenim člancima zakonskog prijedloga uređuje se pojam socijalne skrbi, osiguravanje obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, nositelji djelatnosti socijalne skrbi i ustanove socijalne skrbi.

Uz članke 8. do 11.

Navedenim člancima uređuje se socijalno planiranje koje obuhvaća Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj i socijalni planovi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave.

Osniva se Nacionalno socijalno vijeće za proučavanje socijalnih problema te davanje i predlaganje stručnih mišljenja na području socijalnog planiranja i razvojnog usmjerenja na području socijalne skrbi

U cilju planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području, jedinica područne (regionalne) samouprave osniva Savjet za socijalnu skrb u županiji.

Uz članke 12. do 20.

Navedenim člancima uređuju se izvori financiranja socijalne skrbi, minimalni financijski standardi socijalne skrbi za decentralizirane funkcije, sredstva koja osiguravaju jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, minimalni financijski standardi pomoći za troškove stanovanja te evidencija i dokumentacija o pravima iz socijalne skrbi, koju su obvezne na propisani način voditi jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave.

Uz članke 21. do 29.

Navedenim člancima uređuju se načela po kojima se ostvaruje socijalna skrb u Republici Hrvatskoj provodi se na načelima supsidijarnosti, pravičnosti, slobode izbora i dostupnosti, individualizacije, uključivanja korisnika u zajednicu, pravovremenosti, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika i zabrane diskriminacije.

Naglasak je stavljen na načelo pravičnosti, osobito pri utvrđivanju uvjeta za novčanu pomoć za uzdržavanje, tako da osoba koja ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi ne može biti u boljem položaju od osobe koja sredstva za život stječe radom ili na temelju prava koja proizlaze iz rada. U odnosu na usluge, naglašeno je načela izbora i dostupnosti naknada i socijalnih usluga, te individualizacije s ciljem uključivanja korisnika u zajednicu.

Uz članke 30. do 37.

Navedenim člancima uređuju se korisnici prava na socijalnu skrb i njihova prava i obveze.

Uz članke 38. do 119.

U ovim člancima uređuju se prava na novčane naknade i potpore, druge oblike materijalne pomoći i prava na socijalne usluge.

Broj prava na novčane naknade u sustavu socijalne skrbi sada je smanjen, umjesto dvanaest novčanih naknada propisano je osam naknada (p

e

), koje objedinjavaju sadašnje naknade, osim novog prava na inkluzivni dodatak. Naknade se ostvaruju u skladu s utvrđenim načelima na pravedniji način, kako bi ih ostvarile osobe kojima su najpotrebnije. Ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja prelazi po prirodi stvari na Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih naknada, potpora i materijalne pomoći po ovom Zakonu, osim pomoći za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj.

Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koji objavljuje Državni zavod za statistiku.

Ekvivalentna ljestvica je izmijenjena tako da na pravedniji način osigurava pomoć samcima. Radno sposobna osoba koja prima novčanu i drugu materijalnu pomoć ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njezinu socijalnu uključenost.

Mjere i aktivnosti za socijalnu uključenost u sustavu socijalne skrbi propisuje pravilnikom ministar, a potiče se zapošljavanje i redovito izvršavanje aktivnosti utvrđene planom aktivnosti korisnika prava na pomoć za uzdržavanje.

Osobna invalidnina sada je novčana potpora na koju ima pravo dijete s teškoćama u razvoju ili odrasla osoba s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih posebnih potreba za uključivanje u svakodnevni život, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Pravo na status roditelja njegovatelja bolje je propisano, a uvodi se mogućnost preuzimanja statusa roditelja njegovatelja članu obitelji, kada dijete nema roditelja ili niti jedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja, ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja, ukoliko u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja može steći i jedan od članova obitelji pod uvjetima propisanim Zakonom.

Uvodi se privremena nesposobnost i odmor njegovatelja, i novi postupak usklađen sa Zakonom o općem upravnom postupku, na način da rješenje kojim se priznaje pravo na status roditelja donosi Zavod uz suglasnost Ministarstva.

Uvodi se inkluzivni dodatak s propisanih uz odgodu donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku, objedinit će se sve naknade za osobe s invaliditetom, sukladno Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, u roku od 3 godine od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Kako je potrebno provesti probnu primjenu rada tijela vještačenja i veće pripreme za provođenja toga Zakona (uvođenje jedinstvenog tijela vještačenja), plan aktivnosti utvrđen je Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi i Programom gospodarskog oporavka.

Socijalne usluge su aktivnosti pružanja potpore i pomoći samcu, obitelji i skupinama usmjerene na prepoznavanje, sprječavanje i rješavanje njihovih osobnih ili socijalnih problema i poteškoća, radi očuvanja ili poboljšanja kvalitete njihova života, otklanjanja ili ublažavanja rizika i nepovoljnih životnih okolnosti i osnaživanja korisnika za samostalan život u zajednici.

Zavod i drugi pružatelji socijalnih usluga uz aktivno sudjelovanje korisnika, njegovih roditelja/skrbnika i drugih članova obitelji i osoba koje mogu pridonijeti zadovoljavanju potreba korisnika, na temelju sveobuhvatne zajedničke procjene potreba korisnika izrađuju, preispituju i dopunjuju individualni plan, pri čemu se poštuje pravo korisnika na izbor usluga sukladno uvjetima propisanim Zakonom.

Uvodi se 10 osnovnih vrsta socijalnih usluga (prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji (patronaža), rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravak, smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju) te mogućnosti korištenja više vrsta usluga u istom vremenskom razdoblju.

Nove usluge su prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, rana intervencija, stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju te novi oblici smještaja (privremeni smještaj beskućnika u prenočište, povremeni smještaj roditelju djeteta s teškoćama u razvoju i djeteta s poremećajima u ponašanju uz njegovo aktivno sudjelovanje u programima psihosocijalne rehabilitacije djeteta, povremeni vikend-smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju).

Uvodi se prioritetno priznavanje izvaninstitucijskih usluga, i zabrana smještaja djeteta mlađeg od sedam godina u dom socijalne skrbi, već ga se upućuje na smještaj u udomiteljsku obitelj, organizirano stanovanje ili stanovanje u zajednici stambenih jedinica, sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Zavod je obavezan pratiti prilike u kojima živi korisnik kojega je uputio na smještaj i u tu svrhu ga je obavezan redovito i po potrebi posjećivati, a najmanje jedanput tjedno u mjesecu u kojem je smjestio korisnika, jedanput mjesečno nakon mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tijekom smještaja.

Zavod će poduzeti mjere radi zaštite dobrobiti osobnih i imovinskih prava i interesa smještenog korisnika, te ukoliko ocijeni da je to potrebno ili je određeno posebnim zakonom, izraditi program pomoći obitelji, koji se provodi tijekom trajanja smještaja.

Uz članke 120. do 123.

Ovim se člancima propisuju usluge međugeneracijske solidarnosti i boravka za starije osobe kojima se poboljšava kvaliteta života korisnika u njihovim vlastitim obiteljima, i još više šire izvaninstitucijske usluge u zajednici.

Uz članke 124. do 156.

Navedenim člancima uređuju se nadležnost i postupak za ostvarivanje prava u sustavu socijalne skrbi, usklađeni s novim Zakonom o općem upravnom postupku.

Posebno su propisani obrasci zahtjeva i izjave podnositelja zahtjeva za novčanu i materijalnu pomoć, izrada i standardi za vođenje individualnog plana korisnika, poseban postupak za ostvarivanje socijalnih usluga temeljem uputnice, privremeni hitni smještaj zbog zaštite interesa djeteta, izbor pružatelja usluge, ugovaranje i cijena usluga, sudjelovanje korisnika u plaćanju troškova usluga i minimalni standardi kvalitete socijalnih usluga, a Povjerenstvo za kvalitetu provodi kontrolu kvalitete pružanja usluga socijalne skrbi i prati provođenje standarda kvalitete socijalnih usluga kod pružatelja usluga.

Uz članke 157. do 260.

Navedenim člancima uređuju se sadržaj i organizacijski oblici djelatnosti socijalne skrbi, i to:

- pružatelji usluga socijalne skrbi (ustanove socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe, fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost u okviru obiteljskog

doma, savjetovališta ili pružanjem usluga pomoći i njege u kući i udomiteljske obitelji;

- mreža javne socijalne skrbi;
- koncesija za obavljanje javne socijalne službe;
- odobrenje za rad ustanova i drugih pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi (licenca);
- akreditacija ustanova i drugih pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi;
- osnivanje i ustroj ustanova socijalne skrbi (Zavoda za socijalnu skrb u županiji, obiteljskog centra, doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu);
- uvjeti za pružanje usluga udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih osoba, i
- profesionalno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi fizičkih osoba.

Jedan centar za socijalnu skrb u županiji postaje Zavod za socijalnu skrb u županiji, a ostali centri u županiji postaju njegove podružnice. Zavod sudjeluje u izradi i provedbi socijalnih planova na županijskoj razini, a organizacija rada Zavoda je po modelu "ureda sve na jednom mjestu". U ustanovama socijalne skrbi regulira se provođenje nastave, te se uvodi regulacija provođenja istraživanja u djelatnosti socijalne skrbi.

Uz članke 261. do 271.

Navedenim člancima uređuju se stručni radnici i stručni suradnici koji rade u djelatnosti socijalne skrbi, te vježbenički staž i stručni ispit i radno vrijeme u mreži javne socijalne službe.

Stručnik i suradnik mora imati odobrenje za rad u djelatnosti socijalne skrbi (licenca), koju izdaje nadležna komora, a kojom dokazuje potrebnu razinu općih i stručnih kompetencija, obavezan je stručno se usavršavati, može napredovati u struci i ima pravo i obvezu na supervizijsku pomoć.

Uz članak 272.

Ovim člankom uređuju se strukovne komore u djelatnosti socijalne skrbi.

Uz članke 273. do 277.

Navedenim člancima uređuju se zbirke podataka, Ministarstvo postaje upravljač centralne zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama i nadležno je za održavanje, korištenje, osiguravanje sigurnosnih uvjeta i nadzor baze podataka i cjelokupnog IT sustava SocSkrb, te pružanje informatičke podrške sustavu socijalne skrbi.

Podaci se prikupljaju neposredno od korisnika i članova njegove obitelji te iz drugih službenih zbirki podataka, koje u Republici Hrvatskoj vode za to ovlaštena tijela.

Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje ministar.

Uz članke 278. do 302.

Navedenim člancima uređuju se nadzor u djelatnosti socijalne skrbi, i to unutarnji nadzor, inspeksijski, upravni nadzor i stručni nadzor.

Unutarnji nadzor provodi se na način propisan općim aktom ustanove odnosno druge pravne osobe koje obavlja djelatnost socijalne skrbi i godišnjim planom i programom provedbe unutarnjeg nadzora.

Inspeksijski i upravni nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi i stručni nadzor nad radom Zavoda, koncesionara i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost i pružaju usluge

socijalne skrbi u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, organizira i provodi socijalna inspekcija u sastavu Ministarstva.

Inspekcijski nadzor provodi se kao redovni ili izvanredni inspekcijski nadzor.

Redovni inspekcijski nadzor nad pružateljima usluga socijalne skrbi priprema se nakon što inspektori pribave ranije nalaze o već provedenim nadzorima i anketu korisnika usluga. Nakon provedenog nadzora, temeljem prikupljenih dokaza i saznanja, inspektori uspoređuju samoprocjenu i zatečeno stanje, procjenjuju kvalitetu pružanja usluga korisnicima te utvrđuju plan poboljšanja za pružatelja usluga. Pružatelj usluga obavezan je u roku koji odredi inspektor donijeti plan poboljšanja i provesti mjere utvrđene tim planom. Prema utvrđenom stanju standarda kvalitete usluga, pružateljima usluga inspektori dodjeljuju ocjenu kvalitete, tako da usluga može biti loša, zadovoljavajuća, dobra i izvrsna, a rezultati nadzora objavljuju se na web stranicama Ministarstva.

Izvanredni inspekcijski nadzor provodi se po obavijestima, prigovorima građana i zahtjevima ovlaštenih osoba pružatelja usluga i sindikata, a propisan je široki spektar mjera koje poduzima inspektor.

Stručni nadzor nad radom pojedinih stručnih radnika ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u odnosu na kvalitetu i vrstu usluga koje pružaju, provodi nadležna komora.

Uz članke 303. do 308.

Navedenim člancima propisane su znatno pooštrene novčane kazne za prekršaje.

Uz članke 309. do 326.

Navedeni članci sadrže prijelazne i završne odredbe.

Uz članak 327.

Određuje se prestanak važenja Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), osim odredbe članka 59.a Zakona, koja prestaje važiti do stupanja na snagu propisa iz članka 311. stavka 2. ovoga Zakona.

Uz članak 328.

Određuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE OVOGA ZAKONA

Provedba predloženog zakona neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske, jer će se postojeća sredstva racionalnije rasporediti.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA, TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 18. sjednici 7. travnja 2011. godine prihvatio Prijedlog zakona o socijalnoj skrbi, te uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi ispred Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina iznio uvaženi zastupnik Furio Radin, da u Prijedlogu zakona nije

navedeno da se institucionalni oblici skrbi primjenjuju izuzetno samo ako na tome inzistira korisnik te ako ne postoji razvijena mreža izvaninstitucionalnih usluga u lokalnoj zajednici u kojoj korisnik živi, isto je bilo navedeno u članku 141. Prijedloga zakona, ali je sada još više istaknuto i precizirano. Nadalje, u Konačnom prijedlogu zakona u članku 92. navedeno je da se za inkluzivni dodatak za pojedine skupine osoba s invaliditetom u sklopu sedam razina utvrđuju minimalne razine potpore na propisani način.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi iznio uvaženi zastupnik Silvano Hrelja, odredbe članaka 51. i 52. preciznije definiraju sposobnost za rad i starosnu mirovinu. Obiteljski centar i Zavod za socijalnu skrb imaju svaki svoj djelokrug nadležnosti, ali neke poslove mogu obavljati poput prve socijalne usluge, i jedan i drugi. Nema dvostruke linije upravljanja jer je točno navedeno koje ministarstvo vrši osnivačka prava nad obiteljskim centrom - ministarstvo nadležno za obitelj. Nadalje, socijalni plan u županiji je podloga za donošenje mreže javne socijalne službe, pa mora biti prethodno utvrđen.

U odnosu na rok od 7 godina za transformaciju ustanova i omogućavanja prilagodbe toga roka zatečenom stanju, u odredbi članka 219. Zakona sada se navode akti koji su podloga za određivanje rokova prilagodbe postojećih ustanova i osnivanju novih ustanova, kao i u prijelaznim i završnim odredbama (Plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016. (2018.) i pravilnik iz članka 218. Prijedloga zakona). Usvojena je i primjedba uz članak 20. Prijedloga zakona.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi iznijela uvažena zastupnica Neda Klarić, usvojena je primjedba uz članak 113. Prijedloga zakona (sada članak 114.), te je dodana obveza zbrinjavanja osoba u kriznim situacijama i lokalnoj zajednici.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi iznijela uvažena zastupnica Marjana Petir, koja predlaže izjednačavanje udomiteljskih obitelji i zajednica poput SOS dječjih sela u kojima dijete živi u uvjetima poput obiteljskog doma jer su dječja sela adekvatna i visoko kvalitetna zamjena za prirodnu obitelj, u odredbi članka 108. Prijedloga zakona udomiteljska obitelj, organizirano stanovanje ili stanovanje u zajednici stambenih jedinica su izjednačene.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi iznio uvaženi zastupnik Dinko Burić, u odnosu na članke 14. i 64. Prijedloga zakona, navedeni članci su usklađeni na način da sada sukladno članku 14., i u članku 64. zakonskog prijedloga troškove stanovanja podmiruje jedinica lokalne samouprave.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi iznijela uvažena zastupnica Željka Antunović, odredba članka 50. zakonskog prijedloga je precizirana.

U odnosu na primjedbu koju je u raspravi iznijela uvažena zastupnica Brankica Crljenko, pravo na status roditelja njegovatelja je u odredbi članka 86. Konačnog prijedloga zakona znatno poboljšano na način da član obitelji može preuzeti status roditelja njegovatelja kada dijete nema roditelja ili niti jedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja. Nadalje, ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja, te ukoliko u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja može steći i jedan od članova obitelji pod uvjetima propisanim Zakonom.

Nadalje, članak 56. zakonskog prijedloga je poboljšana, na način da se ne navodi razlog već se traži od osobe koja je radno sposobna radna aktivacija.

Uvažavajući i iznesene prijedloge pučkog pravobranitelja, pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, pravobraniteljice za djecu i zainteresirane javnosti, upućenih Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, i prijedloge njegovog predsjednika uvaženog zastupnika Furia Radin, uvažene su sljedeće primjedbe:

U odnosu na raspravu članova Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora, prihvaćen je prijedlog izjednačavanje udomiteljskih obitelji i zajednica poput SOS dječjih sela u odnosu na skrb o djeci mlađoj od 7 godina, u odredbi članka 108. udomiteljsku obitelj, organizirano stanovanje ili stanovanje u zajednici stambenih jedinica su izjednačene, a u cijelom tekstu termin "psihička bolest" je izbrisan.

Uvažena je u cijelosti primjedba Kuće ljudskih prava Centra za mirovne studije, te je u odredbe članaka 30. i 129. dodana kategorija korisnika "stranac pod supsidijarnom zaštitom".

U odnosu na prijedloge pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, prihvaćene su prijedlozi da sukladno Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom nema potrebno navoditi "psihički bolesne osobe", budući da su već obuhvaćene definicijom osoba s invaliditetom, u tekstu Konačnog prijedloga zakona navedeni termin je izbačen. Uvažavajući primjedbu da se iz članka 83. stavka 2. izostave osobe u potpunosti lišene poslovne sposobnosti, ova je odredba dodana u spomenuti članak. Uvažavajući prijedlog da se stavak 2. članka 86. drugačije definira dosadašnja odredba o statusu roditelja njegovatelja, navedeni prijedlog prihvaćen je u cijelosti.

Uvažavajući prijedlog koji se odnosio na članak 97. Prijedloga zakona, koji je istaknuo pučki pravobranitelj i Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba "Dodir" i Udruga gluhoslijepih osoba Grada Splita, dodan je stavak kojim bi se propisala obveza da se u roku od godine dana propišu uvjeti i način ostvarivanja prava na stručnog prevoditelja za gluhe i gluhoslijepe osobe, u navedeni članak ugrađen je novi stavak kojim je predviđeno donošenje podzakonskog propisa.

Uvažavajući primjedbu pučkog pravobranitelja i Udruge za promicanje inkluzije, da iz odredbi Prijedloga zakona nije bilo jasno koji su to izvaninstitucijski oblici skrbi, člankom 95. stavcima 2. i 3. definirani su pojmovi izvaninstitucijskih usluga te izvaninstitucijskih i institucijskih oblika skrbi.

U odnosu na prijedlog pravobraniteljice za djecu, da se u članku 103. pojasni upućivanje na korištenje usluge rane intervencije, jasnije je propisan postupak upućivanja korisnika na korištenje ove usluge.

U odnosu na prijedloge pučkog pravobranitelja, u članku 95. stavcima 2. i 3., usvojeni su sljedeći prijedlozi: naglašeno je prioritarno priznavanje izvaninstitucijskih usluga korisnicima, a u odredbi članka 13. za domove socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska jasnije je propisano financiranje njihovog rada plaćanjem usluga ili programa, čime je jasnije izjednačavanje statusa državnih i privatnih pružatelja usluga, koje će se plaćati putem uputnica, pojednostavljena je odredba članka 29., načelo zabrane diskriminacije, odredba članka 57. stavka 2., izmijenjena je odredba uvažavajući objektivne okolnosti koje

sprječavaju obavljanje radnih aktivnosti radno sposobnih nezaposlenih korisnika pomoći za uzdržavanje, u člancima 70. i 71., jasnije je propisan postupak odobravanja jednokratne pomoći, u člancima 76., 83. i 92., u cijelom tekstu brisane su riječi "psihička bolest", koji pojam je obuhvaćem pod "osoba s invaliditetom" prema Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, u članku 210. odvojene su javne ovlasti obiteljskog centra od ostalih ovlasti, a izmijenjeni članak 273. je obuhvatio i predloženu razmjenu podataka s javnim bilježnicima.

Uvažavajući prijedlog Kluba zastupnika Hrvatske seljačke stranke, u članku 2. izmijenjena je definicija beskućnika, u članku 6. dodane su riječi: "Republika Hrvatska", u članku 64. izmijenjena je odredba u vezi nadležnosti za vođenje postupka za ostvarivanje prava na pomoć za stanovanje, u članku 86. u odredbu su dodane riječi "u slučaju da roditelj djeteta nije u mogućnosti pružiti potrebnu njegu", u članku 101. brisane su u tekstu riječi "posebne ustrojbene jedinice", u člancima 170. i 176. dodane su i fizičke osobe koje će se licencirati i mogu obavljati usluge temeljem javnog nadmetanja za koncesiju, u članku 179. jasnije su propisana osnivačka prava nad domovima socijalne skrbi, u članku 223. uređene su odredbe o Upravnim vijećima i u članku 229. pobliže su propisani uvjeti za predsjednika Stručnog vijeća, a u vezi članka 219. na koji je bilo najviše primjedbi, u prijelaznim i završnim odredbama rok za transformaciju postojećih domova za starije i nemoćne osobe odredit će se pravilnikom.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

U saborskoj raspravi i od strane više klubova zastupnika, predloženo je da se iz odredbe članka 219. Prijedloga zakona briše odredba koja ograničava smještajni kapacitet domova socijalne skrbi, međutim, kako je cijela reforma sustava socijalne skrbi usmjerena na deinstitutionalizaciju domova socijalne skrbi, ova ograničenja su nužna u odnosu na izgradnju novih glomaznih institucija, koje zapravo razvijanjem izvaninstitucijskih usluga više neće biti potrebne, a niti su u skladu sa zacrtanim standardima kvalitete socijalnih usluga. U odnosu na zatečene ustanove socijalne skrbi, posebno za domove za starije i nemoćne osobe, rok usklađivanja bit će propisan pravilnikom sukladno prijelaznoj i završnoj odredbi članka 317.

Također, više je zastupnika istaklo da im nije jasno gdje je reguliran smještaj djeteta iznad 7 godina života, iako to nije bilo potrebno posebno navoditi, jer je već to navedeno u nizu odredbi (npr. članci 141. i 155.), sada je i u članku 109. stavu 4. to izričito navedeno.

Nadalje, više je zastupnika predložilo da se umjesto određivanja imovinskog cenzusa, odnosno umjesto odbijanja zahtjeva, na nekretnine koje se npr. ne mogu prodati a iznad cenzusa im je vrijednost, prenesu u vlasništvo Republike Hrvatske ili da se izvrši upis založnog prava. Ova odredba je neprihvatljiva iz razloga što bi takve nekretnine i Republici Hrvatskoj predstavljale teret pa bi se prodale ispod cijene, a cilj novčane socijalne pomoći nije isključivanje korisnika iz društva i stvaranje ovisnosti o socijalnoj pomoći njega i njegove obitelji, već suprotno, osnaživanje da vlastitim snagama osigura sebi i obitelji uzdržavanje.

Primjedbu koje je uputio Klub zastupnika Hrvatske seljačke stranke, da člankom 73. nije predviđeno pokriće troškova djece predškolske dobi i djece koja pohađaju osnovnu školu izvan prebivališta, te naknada troškova roditeljima koji zbog težine invaliditeta sami prevoze djecu radi školovanja, nije bilo moguće uvažiti budući da navedena problematika nije dio djelatnosti socijalne skrbi, a već je sad regulirana propisima u djelatnosti obrazovanja, kao ni

primjedbu da u članku 103. stavku 2. treba predvidjeti odredbu prema kojoj se usluga rane intervencije pruža unutar godine dana od dana nastanka razloga za pružanje rane intervencije (npr. saobraćajna nesreća), jer pojam rane intervencije podrazumijeva pružanje usluga u ranoj dobi djeteta kod kojeg je utvrđen razvojni rizik ili razvojne teškoće.

Većina prijedloga udruga osoba s invaliditetom (Hrvatski savez slijepih, Udruga za promicanje inkluzije, Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba "Dodir", Udruga gluhoslijepih osoba Grada Splita, Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Pula) i drugih udruga upućenih Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina su uvaženi, a manji dio prijedloga koje su Udruge iznijele nije prihvaćen iz razloga financijske prirode, ili ih nije moguće odmah realizirati iz stručno opravdanih razloga (npr. osnivanje jedinstvenog tijela vještačenja za inkluzivni dodatak).

Prijedlog da se pri ostvarivanju pomoći za uzdržavanje osnovica za djecu s većim teškoćama u razvoju u svim razvojnim kategorijama poveća za 30% nije bilo moguće prihvatiti budući da je pomoć za uzdržavanje namijenjena zadovoljavanju osnovnih životnih potreba samca ili obitelji, a ne specifičnih potreba uzrokovanih invalidnošću. Prijedlog da Inkluzivni dodatak treba biti sastavni dio ovoga zakona nije bilo moguće prihvatiti budući da su mjerila prema kojima bi se odrađivala potrebna razina potpore još uvijek u probnoj primjeni. Prijedlog da se svim gluhoslijepim osobama neovisno intenzitetu oštećenja dodijeli inkluzivni dodatak u iznosu razine 5. nije bilo moguće prihvatiti jer je za sve vrste oštećenja predviđeno dodjeljivanje minimalnih razina potpore samo za osobe s najtežim stupnjem oštećenja. Za sva druga oštećenja koja nisu navedena, procjenjivat će se razina potrebne potpore. Naime, pogrešno je shvaćeno da članak 92. stavak 4. točka 7. kojim se određuje minimalna razina potpore za osobe s najtežim stupnjem gluhosljepoće ujedno predstavlja i definiciju guluhosljepoće, jer će se sedam razina potpore definirati posebnim zakonom. Prijedlog da se gluhosljepoća propiše kao uvjet temeljem kojeg bi se moglo ostvariti pravo na status roditelja njegovatelja nije bilo moguće prihvatiti jer za ostvarivanje ove novčane naknade kao uvjet nije izdvojena niti jedna vrsta oštećenja.

U odnosu na primjedbe Udruge za promicanje inkluzije da se u sustav socijalne skrbi "ubacuju" prava koja ne spadaju u ovaj sustav, primjerice naknada do zaposlenja, navodimo da ovaj navod nije točan budući da je baš suprotno, naknada do zaposlenja koja se do sada ostvarivala u sustavu socijalne skrbi, sada prelazi u sustav zapošljavanja, jer je intencija razvoja sustava socijalne skrbi da se potrebe zapošljavanja osoba s invaliditetom rješavaju u sustavu koji je za to nadležan. Nadalje, primjedbu koja se odnosi na članak 112. Prijedloga zakona kojim je propisano trajanje privremenog smještaja, a prigovara se da se time potiče institucionalizacija, nije bilo moguće prihvatiti iz razloga što su navedeni rokovi namijenjeni samo pojedinim kategorijama i to iz objektivnih i stručno opravdanih razloga.

Primjedbu da bi stalni smještaj radi osiguravanja intenzivne skrbi korisnicima trebalo rješavati u sustavu zdravstva u za to specijaliziranim ustanovama nije bilo moguće prihvatiti jer se radi o osobama kojima nije potrebno liječenje, a uz to nije jasno kako bismo smještajem takvih osoba u zdravstvene ustanove stvorili uvjete za deinstitutionalizaciju. Primjedba da osoba smještena u organizirano stanovanje više ne može istovremeno ostvariti pravo na osobnu invalidninu kojom bi u cijelosti podmirivala troškove smještaja kao do sada, ne može se prihvatiti budući da je povodom presude Upravnog suda promijenjena svrha ostvarivanja prava na osobnu invalidninu te je ona sada namijenjena uključivanju u svakodnevni život zajednice, a navedena svrha već se ostvaruje samim pružanjem usluga organiziranog stanovanja. U odnosi na odredbe članka 133. Prijedloga zakona, navodi se da nije jasno iz

kojeg razloga se propisuju poslovi vještačenja kada je Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi predviđeno uspostavljanje jedinstvenog tijela vještačenja (rok 2012. godina). Navedeno nije bilo moguće prihvatiti jer bi nastala pravna praznina do uspostave toga tijela. Primjedbu koja se odnosi na to da je članom 242. stavkom 1. Prijedloga zakona dana mogućnost jedinici lokalne samouprave, trgovačkom društvu, ili drugoj domaćoj i stranoj pravnoj osobi da može pružati usluge smještaja i boravka do 20 korisnika bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, te je u suprotnosti sa stavkom 3. istog članka, kojim se propisuje da za obavljanje ovih poslova vjerske zajednice i udruge nemaju ovo ograničenje jer se također radi o pravnim osobama, te da nije na kraju jasno da li imaju ili nemaju ovu mogućnost, nije bilo moguće prihvatiti iz razloga što je propušteno obratiti pažnju da se stavak 3. odnosi na druge pravne osobe (znači izuzete su vjerske zajednice i udruge). Nadalje, primjedba da se uvode novi administrativni oblici u zavodima nije točna, nego je obrnuto, s obzirom da jedan od centara za socijalnu skrb u županiji postaje zavod, a ostali centri u županiji njegove podružnice (smanjuje se broj pravnih osoba s 80 na 21 pravnu osobu). U vezi primjedbe na davanje koncesija, postupak javnog nadmetanja je jasno propisan odredbama Zakona o koncesijama, a pravilnik iz članka 169. propisat će još detaljnije uvjete za davanje socijalnih usluga u koncesiju. Nadalje, u članku 150. jasno je propisano da će cijene socijalnih usluga koje se pružaju u javnoj socijalnoj službi biti utvrđene po propisanoj metodologiji, te sukladno normativima i standardima iz članka 95. stavka 5. U odnosu na primjedbu uz članak 315., napominje se da još nisu doneseni minimalni standardi kvalitete socijalnih usluga, već Odluka iz 2009. godine definira optimalne standarde, a samoprocjena koja se provodi odnosi se na te standarde.

Prijedloge ostalih udruga, da obitelji s više djece s teškoćama, odnosno svaki roditelj posebno imaju bezuvjetnu pomoć u kući, da se omogući jednom roditelju da brine o svoj djeci s teškoćama s uvećanom naknadom, te da im se omogući pomoć u pronalaženju posla, nije bilo moguće prihvatiti. Naime, predloženim zakonom predviđeno je da ukoliko obitelj ima više djece s takvim teškoćama da udovoljavaju propisanim uvjetima za ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja, ocijenjeno je da se kvalitetnija skrb može osigurati ukoliko se takva mogućnost daje obim roditeljima. U vezi s pomoći u pronalaženju posla navodimo da navedena djelatnost spada u nadležnost Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, odnosno Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Prijedlog da se u stavku 3. članka 78. pojam "najniže mirovine" zamijeni s pojmom "prosječne mirovine", prijedlog da se izuzme prihod ostvaren za rad u organizacijama civilnoga društva do iznosa od 17% prosječnog dohotka u Republici Hrvatskoj, prijedlog da se u člancima 80. i 100. poveća prihodovni cenzus radi ostvarivanja prava na doplatu za pomoć i njegu, odnosno prava na pomoć i njegu u kući, nije bilo moguće prihvatiti jer za navedeno nisu osigurana potrebna sredstva. Prijedlog da se briše stavak 2. članka 79. čime bi se omogućilo da smještena osoba istovremeno ostvaruje i pravo na osobnu invalidninu, nije bilo moguće prihvatiti jer je svrha ostvarivanja prava na osobnu invalidninu uključivanje osobe s invaliditetom u svakodnevni život zajednice, a što je u suprotnosti sa smještajem.